

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΓ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, 1. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1976 | ΑΡΙΘ. 22-23

ΑΓΑΠΗΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ε'

1. Τὴν ἀνυπολόγιστον σπουδαιότητα τοῦ περὶ τῆς σπουδαζούσης Νεότητος θέματος ἐπεσήμαναν ἐντελῶς ἰδιαίτερώς πᾶσαι σχεδὸν αἱ Κυβερνήσεις τῶν ἀνὰ τὴν ὑψηλίον ἐθνῶν καὶ κρατῶν. Περὶ αὐτὸ ἀσχολοῦνται καὶ μάλιστα μετὰ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον, τὸν τόσα δεινὰ ἐπισωρεύσαντα ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ἐπιστήμονες σοφοὶ καὶ παιδαγωγοὶ διεθνοῦς κύρους. Τὸ μέγα τοῦτο θέμα τῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τῆς Νεότητος, κατέστη μέγα πρόβλημα ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν δι' ὅλους τοὺς λαοὺς, μάλιστα δὲ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ἐνθουσιῶδεις μιμητὰς ξένων προτύπων καὶ ἐπιπολαίους πειραματιστάς, ἐπικαίρων νεοφανῶν τάσεων. Εἶναι ὥς ἐκ τούτου ὀρθόν, ἀλλὰ καὶ φυσικὸν νὰ συγκινῇ τοῦτο τὸ κοινωνικὸν σύνολον καὶ πρῶτιστα πάντων τοὺς πολιτικοὺς ἡγέτας ἡμῶν, τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν Οἰκογένειαν, τοὺς ὑπευθύνους διαμορφωτὰς τῆς κρατικῆς Παιδείας, τὰ Ἀνώτατα πνευματικὰ Ἰδρύματα, τοὺς Διδασκάλους ὅλων τῶν βαθμίδων, πάσας τὰς τάξεις τῆς Κοινωνίας, συνελόντι δ' εἰπεῖν, τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον. Διὸ καὶ ἡ εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἐχούσης τὴν ἐξουσίαν τοῦ νομοθετεῖν καὶ ἀποφασίζειν καὶ ἐπὶ τοῦ ὑψίστου τούτου θέματος τῆς Παιδείας, εἶναι κολοσιαία.

2. Εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὁμιλήσαμεν περὶ τοῦ ἀπαραιτήτου ὁπλισμοῦ, ὃν πρέπει ν' ἀποκτήσῃ ἡ μορφουμένη καὶ διαπαιδαγωγουμένη Νεότης, ἵνα καταστῇ αὕτη ἱκανὴ νὰ γίνῃ οὐ μόνον δέκτης, ἀλλὰ καὶ φορεὺς ἐνὸς ἀληθοῦς πολιτισμοῦ, δι' οὗ θὰ ἐπιτυγχάνῃ ὁ Ἕλλην νὰ καρποῦται ἐπωφελῶς τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπιστημονικῆς προόδου, ἀλλὰ πρὸ παντὸς θὰ δύναται ν' ἀντεπεξέρχεται νικηφόρως καὶ δημιουργικῶς κατὰ πάσης ἐπιβλαβοῦς ἐπιδράσεως, νοθεύσεως τῆς μεγαλειώδους πολιτιστικῆς Παραδόσεως τῆς γιγαντώδους Ἑλληνικῆς Φυλῆς, ὥστε νὰ διαφυλάττῃ ἀδιάφθορον τό τε πνευματικόν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἠθικόν Μεγαλεῖον τῆς Ψυχῆς τῶν Ἑλλήνων, ὡς διεμόρφωσε καὶ ἀπεκρυστάλωσε ταύτην ἡ Ἑλληνικὴ καὶ Χριστιανικὴ Σκέψις καὶ Διδαχὴ, τὰ δύο ἀνεπανάληπτα ταῦτα Μεγέθη ἀληθοῦς Πολιτισμοῦ! Ποῖος λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ὁ μέλλον νὰ δοθῇ χάρασσόμενος διὰ τῶν νέων περὶ τῆς μελετωμένης Παιδείας μέτρων ὁπλισμός, εἰς τὴν σπουδάζουσαν Νεότητα;

3. Εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ὑφίστανται ζῶντα ἐκ κληρονομικῆς παραδοσιακῆς καὶ ἱστορικῆς προελεύσεως ἰδεώδη μορφώσεως, τὰ ὅποια εἶναι ψυχολογικῶς ἀδύνατον ν' ἀπαλειφθοῦν παντελῶς ἢ νὰ παραγνωρι-

σθοῦν. Καὶ τὰ ἰδεώδη ταῦτα εἶναι ἐκεῖνα, ἅτινα ἀνέπτυξε καὶ κατέστησε βιώματα ἀνεξ-
άλειπτα καὶ αἰωνίου ἀξίας, ὁ Ἑλλη-
νισμὸς ὑπὸ τὰς ποικιλωτάτας μορφὰς τῆς
πολιτιστικῆς του δημιουργικότητος. Σοφία
καὶ Τέχνη, Μεταφυσικὴ καὶ Ἠθικὴ, Νομο-
θεσία καὶ Δίκαιον, Δημοκρατία καὶ Ἐλευ-
θερία, Ἀνθρωπισμὸς ὑπὸ τὰς εὐγενεστάτας
πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξιολογήσεις του καὶ
ὑπὲρ πάντα Σεβασμὸς πρὸς τὸ Θεῖον καὶ
ἀναρίθμητα ἄλλα, ἀποτελοῦν ἐν ἐνιαίῳ σύν-
ολον, ἐκφραζόμενον διὰ τοῦ ὅρου Ἑλλη-
νικὸς Κλασσικισμὸς ἢ Κλασ-
σικῆς Μορφώσεως Ἰδεῶδες, κα-
τὰ τὸν μέγαν κλασσικὸν ἐπιστήμονα W.
Jäger. Αὐτὸ τὸ Κλασσικὸν Ἰδεῶ-
δες ἢ ὡς εἴθισται περιεκτικῶς νὰ ἐκφράζη-
ται, τὴν Κλασσικὴν Παιδείαν, ὑπὸ
τὰς ποικιλωτάτας μορφὰς τοῦ περιεχομένου
τῶν ἀξιών της, εἶναι καθ' ἡμᾶς ἀδύνατον
ψυχολογικῶς νὰ ἐκριζώσῃ οἰαδήποτε ἀνα-
τρεπτικὴ ἢ ἐπαναστατικὴ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα
τῆς προοδευτικότητος, ὁρμὴ τῶν φαινομενι-
κῶς ἰσχυρῶν τῆς σήμερον. Διότι καὶ ἂν τολ-
μηθῇ τοιοῦτόν τι προσκαίρως, τὸ τόλμημα
τοῦτο θὰ στραφῇ ἀφεύκτως μελλοντικῶς ἐναν-
τίον τῶν πρωταιτίων καὶ μία ἰδεολογικὴ ἀντε-
πανάστασις θὰ ἐξαφανίσῃ ἐκ ρίζης τὰ ἰδεο-
λογήματα ταῦτα, τάντιθετα πρὸς τὴν Κλασ-
σικὴν Παιδείαν, ὑπὸ τὴν εὐρυτάτην
ἐννοιαν τοῦ ὅρου.

*

4. Οἱ τῆς Κλασσικῆς Παιδείας
ὁπαδοὶ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι περὶ
ἡμᾶς ζῶσι τὴν σήμερον ἡμέραν καὶ Ἰδεῶ-
δη Μορφώσεως ἐν πληθωρικῇ ἐκτά-
σει, ἀπαιτοῦντα μάλιστα νὰ χαράξουν, με-
τὴν αἰτιολογίαν τῶν μεγάλων φυσικῶν ἀνα-
καλύψεων καὶ τῶν τεχνικῶν προόδων, νέας
τάσεις Πολιτισμοῦ. Εἰς τὴν ψυ-
χὴν ἐνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου ἐνυπάρχει κε-
κρυμμένος ὁ πόθος τῆς προσωπικῆς τε-
λειοποιήσεως. Τὸ προσωπικὸν τοῦτο αἶτημα
τελειοποιήσεως ἐνὸς ἐκάστου κεχωρισμένως,
ἔρχεται εἰς σύγκρουσιν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις
τῶν ομάδων ἢ τάξεων, ἀπαιτούντων ἀλλη-
λεγγύως τὴν μόρφωσιν τῶν μελῶν των,
ὑπὸ τὴν ἐννοιαν τῆς ὁμαδικῆς αὐ-

θεντίας, διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἰδεῶν
των ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας. Πέρα
τῶν ομάδων καὶ τάξεων ἐντὸς τῆς Κοινωνίας,
ὑπάρχει καὶ ἡ ἀπαιτήσις τῆς κρατικῆς
ἐξουσίας, ὅπως ἐπιβάλλῃ εἰς τὸ σύνολον
τῶν πολιτῶν μίαν μόνιμον ὁργάνωσιν,
κρατικῶς ρυθμιζομένης ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ
τά τε ἀτομικὰ ἢ προσωπικὰ Ἰδεῶδη καὶ τὰ
τῶν ομάδων ἢ τάξεων εἶναι φύσει ποικίλα,
ἀναλόγως τῶν κρίσεων καὶ ἐφέσεων ἐκάστου
προσώπου ἢ τῶν ομάδων. Τὰ τε ἄτομα ὅμως,
ὡς καὶ αἱ ομάδες ὑφίστανται τὴν ἀλληλεπί-
δρασιν τοῦ τε περιβάλλοντος κόσμου καὶ τῆς
ἱστορικῆς των φυλετικῆς ἐξελίξεως.

5. Ἄλλ' οὐδεὶς, οὔτε τὸ ἄτομον, οὔτε τὸ
ὅλον, οὔτε τὸ σύνολον τοῦ Ἑθνους δύναται νὰ
ἰσχυρισθῇ ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ἀπόλυτον Ἐν,
ἀπομεμονωμένον καὶ ἀποκεκομμένον ἐκ τῶν
λοιπῶν ἔθνων καὶ λαῶν, τῶν βιούντων ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ διαφόρως ἀντιμετωπιζόντων τὰ
Ἰδεῶδη τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τὰ μέσα τῆς
μορφώσεως τῶν Νέων. Καὶ οὕτω πως προ-
βάλλει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐρώτημα: Ὑπάρχει
πράγματι (ἐν) Ἰδεῶδες, ὅπερ δύναται
νὰ ἐπιβληθῇ ἀφ' ἑαυτοῦ, λόγῳ τῶν πασιφα-
νῶς ἐγκλεισμένων ἐν αὐτῷ ἀναμφισβητήτων
Ἀξιῶν, ὥστε καὶ κύρος καθ' ἑαυτὸ νὰ
ἔχῃ καὶ νὰ δύναται νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς τε
προσωπικὰς ἢ ἀτομικὰς προσκλίσεις καὶ
προτιμήσεις καὶ τὰς τῶν ομάδων ἢ τά-
ξεων ἀπαιτήσεις; Ἐάν, ὡς πιστεύομεν ἡ-
μεῖς, ὑπάρχῃ, τότε τὸ ἀκρότατον καὶ τελειό-
τατον τοῦτο Ἰδεῶδες, πρὸς ὃ πρέπει
καὶ ἡ Παιδεία νὰ κατατείνῃ, θὰ εἶναι ἐκ τῆς
φύσεώς του Ἀπόλυτον, πάντα δὲ τὰ
λοιπὰ μορφωτικὰ Ἰδεῶδη δὲν δύνανται νὰ
εἶναι ἢ τέκνα εὐφυῶν ἀνθρώπων, προσκαίρου
ὠφελιμότητος καὶ ὅργανα δεξιοτεχνικῆς χρη-
σιμότητος πρὸς ἀπόκτησιν περιορισμένης ἀ-
ξίας ὑλικῶν ἀγαθῶν. Δυστυχῶς, εἰς τὰς νεω-
τεριστικὰς ἀναζητήσεις του ὁ ἄνθρωπος τῆς
σήμερον τοιαῦτά τινα ὑλικῆς εὐημερίας
Ἰδεῶδη προκρίνει, ἀρκούμενος εἰς ἐφημέ-
ρους ὑπολογισμοὺς σκοπιμότητος.
Ἐκ τούτου καὶ αἱ καθ' ἡμέραν τεχνικαὶ
καὶ ὁργανωτικαὶ συζητήσεις, αἱ ξηραὶ
καὶ ἀτέρμονες, δι' ὧν ἀντὶ προόδου καταπί-
πτει εἰς χθαμαλὸν ἐπίπεδον τὸ Ἰδεῶδες

Η ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ὁρθοδοξία διανύει τὸ στάδιον προπαρασκευῆς τῆς «ἀγίας καὶ μεγάλης Συνόδου» αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο ἐργάζεται ἡ ὑπὸ τῆς Δ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως (1968) συσταθεῖσα «Γραμματεία προπαρασκευῆς τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», (ἐδρεύουσα ἐν τῷ ἐν Chambésy Γενεύης Ὁρθοδόξῳ Κέντρῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου), ἐπὶ πλέον δὲ ἐπίσημος ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Χαλκηδόνος Μελίτωνα ἐπισκέφθη πρό τινας πάσας τὰς Ὁρθοδόξους Πατριαρχικάς καὶ Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας: Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Ῥωσίας, Σερβίας, Ῥουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Κύπρου, Ἑλλάδος, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας, καὶ Φιλανδίας, καὶ ἔσχε διαβουλεύσεις μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς συγκλήσεως καὶ τῆς δεούσης προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου ταύτης. Κατὰ τὰς ἐν λόγῳ διαβουλεύσεις ἐπετεύχθη συμφωνία καὶ ἐνότης τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὴν βούλησιν καὶ ἀποφασιστικότητά της νὰ συγκροτηθῇ τὸ ταχύτερον ἡ ἀγία καὶ μεγάλη Σύνοδος, νὰ εἶναι βραχείας διαρκείας, νὰ ἀσχοληθῇ μὲ ὀλίγα θέματα, ὅχι δογματικά καὶ θεωρητικά, νὰ μὴ θίξῃ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, ἀλλὰ νὰ ἐξεύρῃ τρόπους ἐκσυγχρονισμοῦ, διευρύνσεως καὶ ἐρμηνείας αὐτῶν, νὰ ἐξομαλύνῃ τὸν ἐκκλησιαστικὸν βίον τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, νὰ δώσῃ ἀπόκρισιν εἰς τὰ προβλήματα τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, νὰ ρυθμίσῃ ἐν πανορθοδόξῳ συμφωνίᾳ τὴν πορείαν τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα, νὰ δώσῃ ἡ Ὁρθοδοξία μίαν νέαν μαρτυρίαν ἀγάπης καὶ εἰρήνης πρὸς ὅλον τὸν σύγχρονον κόσμον, τὸν πιστεύοντα καὶ μὴ πιστεύοντα». Σχετικὰς «ἀποφάσεις θὰ λάβῃ ἡ πρώτη προσυνοδικὴ πανορθόδοξος Διάσκεψις, ἡ ὁποία, καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, θὰ συνέλθῃ περὶ τὸ τέλος τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου»¹. Ἡμεῖς ἐνταῦθα θὰ περιορισθῶμεν, τό γε νῦν ἔχον, νὰ ἀσχοληθῶμεν μόνον περὶ τὴν ὀνομασίαν τῆς προπαρασκευαζομένης Συνόδου, παραλείποντες τὴν ἐξέτασιν ἐτέρων ἀνακυπτόντων σοβαρῶν προβλημάτων αὐτῆς, καὶ δὴ τοῦ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς *μ α κ ρ ᾱ ς* καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης τῶν ὀρισθησομένων θεμάτων καὶ τῆς προπαρασκευῆς τῶν ἐπ' αὐτῶν θεολογι-

κῶν εἰσηγήσεων, περὶ ἧς ἐγράψαμεν ἄλλοτε², ὠμιλήσαμεν δὲ καὶ ἐν τῇ προσφάτῳ συσκέψει ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν τῶν δύο ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἑλλάδος. Ἐρωτᾶται δὴ ἡ ὑπὸ πολλῶν: δύναται ἡ Σύνοδος αὕτη νὰ ὀνομασθῇ «οἰκουμενική»; Διότι οὐκ ὀλίγοι χαρακтерίζουσι αὐτὴν προφορικῶς ἢ γραπτῶς ὡς «οἰκουμενικήν», μάλιστα δὲ τινες καὶ ὡς τὴν «ὀγδόην οἰκουμενικήν».

Ἀπαντῶντες εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἀποκρούμεν τὸν ὅρον «οἰκουμενική» διὰ τὴν προπαρασκευαζομένην Σύνοδον, φρονούντες ὅτι αὕτη δέον νὰ ὀνομασθῇ ἢ διὰ τοῦ παραδοσιακοῦ ὅρου, «ἀγία καὶ μεγάλη Σύνοδος» ἢ διὰ τοῦ «Πανορθόδοξος Σύνοδος», τοῦ κατὰ προτίμησιν χρησιμοποιουμένου ὑφ' ἡμῶν. Διότι ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζει ὡς οἰκουμενικὰς μόνον τὰς ἑπτὰ ὄντως οἰκουμενικάς Συνόδους τῆς ἀρχαίας ἡνωμένης καὶ ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας (Α' ἐν Νικαίᾳ 325, Β' ἐν Κων/πόλει 381, Γ' ἐν Ἐφέσῳ 431, Δ' ἐν Χαλκηδόνι 451, Ε' ἐν Κων/πόλει 553, ΣΤ' ἐν Κων/πόλει 680/1 καὶ Ζ' ἐν Νικαίᾳ 787), πάσας δὲ τὰς μετὰ τὸ μέγα ἐκκλησιαστικὸν Σχίσμα τοῦ 9^{ου} αἰῶνος συγκροτηθείσας ἐκκλησιαστικάς Συνόδους, θεωρεῖ ὡς τοπικάς ἢ γενικάς Συνόδους, ἅτε στερουμένας τῶν χαρακτήρων τῶν οἰκουμενικῶν ἐκείνων Συνόδων. Οὕτω χαρακτηρίζει συνήθως ὡς τοπι-

2. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ Δ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις, Ἀθῆναι 1968, σ. 66, 69: «Ἡ μελέτη τῶν πολυαριθμῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου βαρύνει ἀποκλειστικῶς τὴν σύγχρονον Ὁρθόδοξον Θεολογίαν, ἥτις κέκληται ἔπως ἀποδυθῇ εἰς πολυχρόνιους καὶ ἐργώδεις ἐρευνας ἀνὰ τὰς πηγὰς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ διατύπωσιν τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας διδασκαλίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων, ἀνευ ὁνείων ἐτεροδόξων ἐπιδράσεων καὶ δανείων, ἀσυμβιβάστων πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν... Δέον νὰ τονισθῇ καὶ πάλιν, ἵνα βαθύτερον συνειδητοποιηθῇ ὑπὸ πάντων, ὅτι τὸ ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τῆς μεγάλης Πανορθοδόξου Συνόδου θὰ ἀπαιτήσῃ μακρὰν καὶ ἐνδελεχῆ καὶ βαθεῖαν ἐρευναν τῶν ἀρχαίων τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως ἡμῶν, ἵνα ἀπ' αὐτῶν ἀρυσθῶσι καὶ ἐπ' αὐτῶν πρὸ πάντων καὶ κυρίως στηριχθῇ πᾶσα συνοδικὴ ἀπόφασις τῆς συγχρόνου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». Πρβλ. τοῦ αὐτοῦ, Contemporary Orthodox Theology and its Task, An offprint from «St. Vladimir's Theological Quarterly» Vol. 13, Nos. 1-2/1969. Καθ' ἔσον, ὡς ὁρθῶς παρετήρησε καὶ ὁ ἀείμνηστος Α. Ἀλιβιζάτος, «ἀδὲν θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ προχωρήσῃ ἡ Ἐκκλησία εἰς τὴν Σύνοδον ταύτην ἀνευ σπουδαίας προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας τῆς θεολογικῆς ἐπιστήμης, ἥτις θὰ ὑπέβαλεν εἰς μακρὰν καὶ ἐμπεριστατωμένην μελέτην πάντα τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν ζητήματα ἀπὸ τῶν σπουδαιότερων καὶ δυσχερεστέρων μέχρι καὶ τῶν δευτερευόντων καὶ εὐχερεστερων. Ταῦτα, καλῶς μελετώμενα καὶ προπαρασκευαζόμενα, θὰ παρασχεθοῦν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἔτοιμον ὑλικόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὴν τελικὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν θὰ ἔχῃ ἡ ἰδία, διὰ τῆς ποιμανούσης αὐτὴν μερίδος, ἥτις δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ ἄλλως εἰς τὴν τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου σύγκλησιν, ἀνευ τῆς τῶν αὐτῆς προπαρασκευῆς». (Ἐν Procès-Verbaux du premier congrès de Théologie Orthodoxe à Athènes, Athènes 1939, σ. 49-50).

1. «Ἐπίσκεψις» 7 (1976) ἀριθ. 146, σ. 3-4.

τῆς Μορφώσεως. Ἀλλ' ἡ ἀξία καὶ τὸ κῦρος τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδεώδους ἐμπερικλείεται ἐντὸς τοῦ ἡθικοῦ περιεχομένου τῶν ἐπιδιωκτέων ὑπ' αὐτοῦ σκοπῶν. Ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ προσεχῶς.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΙΟΝΗΣ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

κὰς μὲν Συνόδους τὰς ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ συγκροτηθείσας ἄνευ συμμετοχῆς τῆς χριστιανικῆς Δύσεως, ὡς γενικὰς δὲ τὰς ἐν τῇ λατινικῇ Δύσει συγκροτηθείσας ἄνευ συμμετοχῆς τῆς χριστιανικῆς Ἀνατολῆς. Πᾶσαι αἱ μονομερεῖς λατινικαὶ αὗται Σύνοδοι δὲν εἶναι ὄντως οἰκουμενικαί, διότι δὲν ἀντιπροσωπεύθη ἐν αὐταῖς ὁλόκληρος ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν οὐσιαστικὴν δομὴν αὐτῆς. Εἰδικώτερον αἱ μετὰ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον συγκροτηθεῖσαι ἐν τῇ Δύσει καὶ ὡς οἰκουμενικαὶ χαρακτηρησθεῖσαι 14 λατινικαὶ Σύνοδοι μέχρι καὶ τῆς Β' Βατικανείου δὲν ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς πλήρεις οἰκουμενικαί, καὶ δι' ἄλλους μὲν λόγους, ἰδίως δὲ λόγῳ τῆς μὴ συμμετοχῆς εἰς αὐτὰς τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ θεωροῦνται ἁπλῶς ὡς γενικαὶ Σύνοδοι μόνον τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἀγνωσμένων τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν ὑπὸ τῆς Ὀρθοδόξου³. Οὕτως ἡ Ὀρθοδοξία ἀναγνωρίζει ὡς οἰκουμενικὰς μόνον τὰς ἀρχαίας ἐπτὰ τοιαύτας, τὰς δεκτὰς γενομένας ὡς τοιαύτας ὑπὸ τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας, καθ' ὅσον ἐν αὐταῖς ἀντιπροσωπεύθη ὁλόκληρος ἡ κατὰ τὴν οἰκουμένην μία, ἁγία, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἥς ἐγένοντο αὗται χαρισματικὸν ὄργανον, ἐκδοῦσαι ἀλαθήτους ἀποφάσεις ἐπὶ σοβαρῶν δογματικῶν καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἀναφερομένων εἰς τὴν οἰκουμενικὴν Ἐκκλησίαν, ὑπὸ τὴν ἐπιστάσιαν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Δι' ὃ καὶ ἡ οἰκουμενικότης αὐτῶν ἀναγνωρίσθη ὑπὸ μεταγενεστέρων Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ

ὑπὸ πασῶν τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς ἐνεργεῖ καὶ καθοδηγεῖ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ Πνεύματός του τοῦ ἁγίου, ὡς καὶ ὑφ' ὁλοκληρίου τοῦ ὑπ' αὐτοῦ φωτιζομένου καὶ ἐκ τῶν κληρικῶν καὶ τῶν λαϊκῶν ἀποτελουμένου ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, οὕτινος ἐξέφρασαν αὗται πιστῶς τὴν κοινὴν πίστιν καὶ συνείδησιν καὶ τὴν λειτουργικὴν καὶ μυστικὴν ἐμπειρίαν καὶ ζωὴν καθόλου.

Ὡς καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν, ἰδίως καὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, διὰ τῶν μετεχόντων εἰς αὐτὰς ἐπισκόπων διατυπώσιν εἰς δογματικούς ὅρους τὴν ἀρχαιοπαράδοτον ὀρθόδοξον πίστιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, τῇ ἐπιστάσει καὶ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ δὲ πλῆρωμα τῆς Ἐκκλησίας, μὲ ἐπὶ κεφαλῇς πάλιν τὸ ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐπισκοπάτον, ἀποδεχόμενον διὰ τῆς φωτιστικῆς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰ δεδομένα, ἀναγνωρίζει τὴν οἰκουμενικότητα αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἀναγνωρίζει τὸ ἀλάθητον τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν, οὕτω δὲ ἅπαναι αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι, ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἄλλοι κληρικοὶ καὶ οἱ λαϊκοί, ἀποδέχονται ὡς ἀλαθήτους καὶ ὑποχρεωτικὰς τὰς ληφθεῖσας ἀποφάσεις. Τοῦτο πάλιν ἀποδοτέον, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὸν φωτισμὸν τοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐνεργοῦντος Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον, διαμένον ἐν αὐτῇ, φωτίζει καὶ τοὺς συνοδικοὺς ἐπισκόπους καὶ ἅπαν τὸ ἱερατεῖον καὶ τὸν πιστεύοντα λαόν, ἐπιτυγχανομένης οὕτω καθολικῆς συμφωνίας καὶ συμπνοίας καὶ ἀναγνωρίσεως ἐξωτερικῆς τῆς οἰκουμενικότητος Συνόδου τινός. Ἐὰν δὲν γίνῃ ἡ τοιαύτη ἀναγνώρισις ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, τότε ἀποκηρύσσονται αἱ Σύνοδοι ὡς «ληστρικαί»⁴. Διὰ τοῦτο, πλὴν

3. Βλ. καὶ Ἰω. Καρμίρη, Ὀρθοδοξία καὶ Ῥωμαιοκαθολικισμός, Ἀθῆναι 1964, τ. Ι, σ. 37-38. Εἶναι λίαν χαρακτηριστικόν, ὅτι τὰς Συνόδους ταύτας ἀπὸ τῆς λεγομένης Η' λατινικῆς μέχρι τῆς ΚΑ' Β' Βατικανείου, δὲν ἀποδέχονται ὡς Οἰκουμενικὰς οὐ μόνον πάντες οἱ Ὀρθόδοξοι θεολόγοι, ἀλλὰ καὶ ἱκανοὶ ἐτεροδόξοι τοιοῦτοι, ἐν οἷς καὶ οἱ ρωμαιοκαθολικοὶ θεολόγοι L. Bouyer καὶ Y. Congar. Ἐκ τούτων ὁ L. Bouyer γράφει: «Ὁ λατινικὸς μεσαίων οὐδέποτε ἔθηκε τὰς γενικὰς ταύτας Συνόδους τῆς Δύσεως ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς ἀρχαιότητος. Αἱ ἀποφάσεις αὐτῶν — ἀκόμη καὶ ὅταν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀλάθητοι καὶ ἀμετάβλητοι — ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐλήφθησαν ἐν ἀπουσίᾳ μιᾶς σημαντικῆς μερίδος τοῦ ἐπισκοπάτου, ἀντιπροσωπευούσης μιαν θεολογικὴν παράδοσιν ἐκ τῶν πλέον σεβασμίων, χρῆζουσι μεταγενεστέρων συμπληρώσεων, αἵτινες δὲν θὰ ἦσαν ἀναγκαῖαι ἐν περιπτώσει Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῇ πλέον ἀρχαίᾳ καὶ ἀληθῶς πλήρει ἐννοίᾳ τῆς λέξεως» (L' Eglise de Dieu, Corps du Christ et temple de l' Esprit, Paris 1970, σ. 678). Ὁμοίως καὶ ὁ Y. Congar θεωρεῖ τὰς περὶ αὐτῶν ὡς Οἰκουμενικὰς «διακηρύξεις τῶν Πατρῶν ὡς μὴ ἐχούσας δογματικὴν σημασίαν» καὶ «ὡς μὴ ἀποτελοῦσας νομοθετικὴν πράξιν ἢ δογματικὴν ἀπόφασιν» (ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ ἐν «Revue des sciences philosophiques et théologiques» 58 (1974) ἀριθ. 3, σ. 378-379). Συνωδὰ τούτοις καὶ «ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ', κατὰ τὸν πρόσφατον ἑορτασμὸν τῆς ἐπετείου τῆς ἐβδόμης ἐκατονταετηρίδος τῆς Β' Συνόδου τῆς Λυῶνος (1274) ἀπεκάλεσεν αὐτὴν ὡς «τὴν ἑκτὴν ἐκ τῶν γενικῶν Συνόδων τῶν ἐν τῇ Δύσει συνεληθουσῶν» (concilium generale), καὶ οὐχὶ Οἰκουμενικὴν. Γενικῶς δὲ ἀπεκάλεσε τὰς ἐν τῇ Δύσει συνεληθούσας Συνόδους ὡς γενικὰς Συνόδους τῆς Δύσεως καὶ ὅχι, ὡς μέχρι σήμερον ἀπεκαλοῦντο, Οἰκουμενικὰς. (Δ. Σαλάχα, Ἀπὸ τῆς ἄρσεως τῶν ἀναθεμάτων εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τελείας κοινωνίας, Καθολικῆς καὶ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Καθολικῆς»), Ἀθῆναι 1976, σ. 23-24).

4. Ἰω. Καρμίρη, Ὀρθοδοξία καὶ Παλαιοκαθολικισμός, τευχ. VI, Ἐκκλησιολογικαὶ εἰσηγήσεις, (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας»), Ἀθῆναι 1974, σ. 67-68. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ παρατηρήσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι δέον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς λίαν ἀτυχὴς καὶ ὁλως ἀπαράδεκτος ἡ γενομένη ἐσχάτως ἐν τῇ Ε' γενικῇ συνελύσει τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Ναὶ-ρόμπη τινὸς τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου τῆς ὁγδόης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καθ' ὅσον, ὡς ὀρθῶς παρατηρήθη ὑπὸ τοῦ Γ α ρ δ ι κ ί ο υ Χ ρ υ σ ο σ τ ὶ μ ο υ, ἡ πρότασις αὕτη «ἐρχεται εἰς ἄκραν ἀντίθεσιν α) μετὰ τὴν περὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων Θεολογίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, β) μετὰ τὴν Ἐκκλησιολογίαν αὐτῆς, καὶ γ) μετὰ τὴν ταύτην τὴν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἀναγκαιῶν διὰ τὴν ἀναγνώρισιν Συνόδου τινός ὡς Οἰκουμενικῆς συνείδησιν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος». (Ἄρθρον: Ἡ Ε' γενικὴ συνέλευσις τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὀρθοδόξου ἐν αὐτῇ Ἐκκλησίας, ἐν «Ἐκκλησίᾳ» 53 (1976) 218). Σημειωτέον προσέτι ἐνταῦθα ὅτι τὸν τίτλον τῆς ὁγδόης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀποδίδουσιν οὐκ ὀλίγοι ὀρθόδοξοι θεολόγοι εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθούσαν τῇ 879/80 Σύνοδον, καθ' ὅσον, ὡς ἐγράφομεν πρό 25ετίας («Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», τ. Ι², σ. 262 ἐξ.), αὕτη, «ἀποτελεσθεῖσα ἐκ 383 Πατέρων, ἀνατολικῶν τε καὶ δυτικῶν, ἐκπροσωποῦντων τὰ πέντε ἀρχαῖα Πατριαρχεῖα, παρουσίασε, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν ρωμαιοκαθολικὸν θεολόγον J. Hergenrother (Photius, Patriarch von Konstantinopel, Regensburg 1867, τ. II, σ. 462), τοιοῦτον ἐπιβλητικὸν θέαμα, οἷον δὲν παρουσιάσθη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμ-

τῆς θεολογικῆς προπαρασκευῆς, παρίσταται ἀνάγκη καὶ ψυχολογικῆς προπαρασκευῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος, ὅπως ἀποδεχθῇ τοῦτο τὰς ληφθησόμενας ὑπὸ τῆς Συνόδου ἀποφάσεις, καὶ οὕτως ἀποφευχθῶσι διαφωνίαι καὶ ἔριδες καὶ σχίσματα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὅθεν δέον νὰ διαφωτισθῇ προηγουμένως διὰ συστηματικοῦ προφορικοῦ καὶ γραπτοῦ λόγου ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ διαδραματίζει μέγαν ρόλον ἐν τῇ ἀποδοχῇ ἢ ἀπορρίψει Συνόδου τινὸς καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς, ὡς ἀληθὲς φρουρὸς καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας, ὅστις ἐθέλει τὸ θρήσκευμα αὐτοῦ αἰωνίως ἀμετάβλητον καὶ ὁμοειδὲς τῶν πατέρων αὐτοῦ», συνωδᾷ τῇ ἀποκρίσει τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχῶν τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὸν Πάπαν Πίον Θ' (1848)⁵. Τοῦτο δὲ καθ' ὅσον ἡ αὐθεντία καὶ ἡ οἰκουμενικότης τῶν Συνόδων ὑπόκειται ὑπὸ τὴν ὑψίστην αὐθεντίαν καὶ κρίσιν τῆς ὅλης Ἐκκλησίας, τῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ καὶ διακαιουμένης νὰ ἀποδεχθῇ ἢ νὰ ἀπορρίψῃ αὐτάς, διότι ἡ Ἐκκλησία ὡς ὅλον κέκτῃται θεῖω δικαίῳ καὶ ἀσκεῖ τὴν ὑπερτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν, ὑποκειμένων αὐτῇ καὶ τῶν Συνόδων. Οὕτως ἡ ἀποδοχὴ Συνόδου τινὸς ὡς Οἰκουμενικῆς συντελεῖται ὑφ' ὁλοκλήρου

νικῆς Συνόδου. Διὰ τοῦτο, ἐξακολουθοῦν ὁμολογεῖ οὗτος, φέρει ἡ Σύνοδος αὕτη ἐξωτερικῶς (καὶ ἐσωτερικῶς, προσθέτομεν ἡμεῖς) πάντα τὰ γνωρίσματα Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Οὐδόλως, ἄρα, ἄπορον, ὅτι ὡς ὀγδόην Οἰκουμενικὴν ἐθώρουν αὐτὴν οἱ, Θεόδωρος Βαλσαμών, Νεῖλος Θεσσαλονίκης, Νεῖλος Ῥόδου, Συμεὼν Θεσσαλονίκης, Μᾶρκος Ἐφέσου, Γεννάδιος Σχολάριος, Δοσίθεος Ἱεροσολύμων, Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων καὶ ἄλλοι (αὐτόθι σ. 539, σημ. 74-76). Ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδίᾳ Σύνοδος ἐξακράτησεν ἐαυτὴν ὡς Οἰκουμενικὴν πολυλαχοῦ ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς, ἐτι δὲ ὁ Πατριάρχης Βῆθύμιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι μέχρι τῶν συγχρόνων ἡμῶν Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου (Τὸ πρωτεῖον τοῦ ἐπισκόπου Ῥώμης, Ἀθῆναι 1930, σ. 155 ἐξ.), F. Dvornik (The Photian Schism, Cambridge 1948, σ. 457) καὶ ἄλλων. Παρὰ ταῦτα δ' ὅμως ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπισήμως δὲν ἀνεκήρυξεν αὐτὴν εἰσεῖτι ὡς ὀγδόην Οἰκουμενικὴν, θεωροῦσα ὡς θεμέλιον τῆς Ὁρθοδόξιας τὰς ἐπὶ ἀρχαίας Οἰκουμενικὰς Συνόδους. Ἀλλ' ἀναμφισβήτητος ἡ Σύνοδος τοῦ 879/80, συνελθοῦσα ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μεγάλου καὶ σοφωτάτου Πατριάρχου Φωτίου, συμπαραστατομένου ὑπὸ ἐπισήμων τοποτηρητῶν πάντων τῶν ἄλλων Πατριαρχῶν, καὶ ἐλευθέρως διασκεψαμένη καὶ ἀποφανθεῖσα κατὰ τὰ παραδεδομένα ἐπὶ σπουδαιοτάτων ζητημάτων, φέρει καὶ μόνον τὰ ἐξωτερικά, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἐσωτερικά γνωρίσματα Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὡς προεῖρηται, ἐκδοῦσα σημαντικὰς ἀποφάσεις διὰ τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν», (ὅς βλ. παρὰ Ἰω. Καρμίρη, αὐτόθι σ. 263 ἐξ.).

5. Παρὰ Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα..., τ. Π², σ. 1000.

τοῦ «πνευματεμφόρου» λαοῦ τοῦ Θεοῦ διὰ συμφωνίας πασῶν τῶν προσωπικῶν συνειδήσεων [κατὰ τὸ «ἔδοξε τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ» (Πράξ. 15,22), «ὅσοι γὰρ Πνεύματι Θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ Θεοῦ» (Ρωμ. 8,14)], καὶ προέρχεται, ἄρα, ἐκ τῆς ὀρθοδόξου συνοδικότητος τῆς Ἐκκλησίας κατ' εἰκόνα τῆς «θείας Συνόδου», ἥτοι τῆς Ἀγίας Τριάδος, ὡς ἐκ τῆς ἐνότητος καὶ τῆς καθολικότητος τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ συμπέρασμα πάντων τῶν προειρημένων εἶναι, ὅτι ἡ προπαρασκευαζομένη ἀγία καὶ μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξιας δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ οἰκουμενικὴ καὶ νὰ εἶναι πράγματι τοιαύτη, ἀλλ' ἀπλῶς θὰ εἶναι Πανορθόδοξος Σύνοδος. Διότι, κατὰ τὴν ἡμετέραν ταπεινὴν γνώμην, διαρκοῦντος τοῦ μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ἐκκλησιαστικοῦ σχίσματος, ὡς καὶ τῶν μετέπειτα ἀπὸ τοῦ ἱστ' αἰῶνος νεωτέρων ἐκκλησιαστικῶν σχισμάτων, δὲν δύναται νὰ συγκροτησῶσι γνησίαν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον μονομερῶς αἱ νῦν διηρημένα Ἐκκλησίαι. Τοῦτο θὰ δυνηθῇ νὰ πράξῃ μόνον ἡ μέλλουσα ἐπανενωθησομένη Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πρὸς τὴν ὁποίαν καθοδηγεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὰς διίσταμένας ἀπ' ἀλλήλων χριστιανικὰς Ἐκκλησίας. Τῷ ὄντι ὑπάρχει παρὰ τοῖς παρακολουθοῦσι καὶ συλλαμβάνουσι τὰ μηνύματα καὶ σημεῖα τῶν καιρῶν καὶ τὰς Πνευματοκινήτους ἐνεργείας καὶ κινήσεις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ πίστις, ὅτι τὸ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἰκοῦν Ἅγιον Πνεῦμα κατευθύνει πρὸς τὴν πολυπόθητον καὶ θεοβούλητον ἐπανένωσιν τὴν διηρημένην Χριστιανοσύνην, «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν..., ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ» (Ἰωάν. 17,21). Καὶ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος προσεύχονται σήμερον πάντες οἱ ἀληθινοὶ χριστιανοὶ τῆς τε Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως ἐν τῇ μὴ καταισχυνοῦσῃ ἐλπίδι ὅτι ὁ ἅγιος Θεὸς θέλει εὐλογῆσαι τοὺς μετ' ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ εὐλικρινοῦς διαθέσεως διεξαγομένους ἐπ' ἐσχάτων θεολογικοῦς διαλόγους μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου καὶ τῶν ἐτεροδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τὴν καταβαλλομένην ὑπὸ τῶν Ὁρθοδόξων προσπάθειαν πρὸς προπαρασκευὴν τῆς Συνόδου αὐτῶν, χαρακτηρισθησομένην ὡς Πανορθόδοξον Σύνοδον ἢ ὡς γενικὴν Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἢ ὡς ἀγίαν καὶ μεγάλην Σύνοδον τῆς κατ' ἀνατολὰς Ὁρθοδόξιας, οὐχὶ δ' ὅμως καὶ ὡς Οἰκουμενικὴν.

Καθηγητὴς ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Τὰ Μέλη τῆς νέας Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 120ῆς Συνοδικῆς Περιόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιος, Νικαίας κ. Γεώργιος, Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρος, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου κ. Δωρόθεος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητος, Γυθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτήριος, Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κ. Σεβαστιανός, Χίου κ. Χρυσόστομος, Ἐδέσσης Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Καλλίνικος, Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Αὐγουστῖνος, Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος.

ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΑΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Η ΔΙΑ ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ

ΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΥΓΓΕΝΕΙΑ

Γνωστόν τυγχάνει ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ Βαπτίσματος δημιουργεῖται ἡ λεγομένη πνευματικὴ συγγένεια, κυρίως μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀναδεκτοῦ, ἥτις καὶ συνιστᾷ, παρ' ἡμῖν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 1361 τοῦ Α.Κ. κώλυμα γάμου μεταξὺ τῶν δύο τούτων προσώπων καθὼς καὶ μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἀναδεκτοῦ. Ὁ Δημήτριος Χωματιανὸς ἐν τῷ περὶ βαθμῶν συγγενείας ἔργῳ αὐτοῦ, ἐπεξηγεῖ τοὺς λόγους ὧν ἔνεκα συνιστᾶται ἡ εἰρημένη συγγένεια, λέγων: «Διὰ γὰρ τοῦ βαπτίσματος, Θεοῦ, φησί, μεσάζοντος, αἱ ψυχαὶ αὐτῶν συνάπτονται καὶ εἰς ἄνθρωπος, ὃ τε ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος τὸν παῖδα δεξάμενος καὶ ὁ κατὰ σάρκα τούτου πατήρ γίνονται. Ὅθεν ἀκολούθως καὶ οἱ τούτων παῖδες ἀδελφοὶ ὀνομάζονται καθὰ καὶ ἐκεῖνοι σύντεκνοι, ὡσαύτως καὶ τὰ ἐκ τούτων καταγόμενα ἐφεξῆς πρόσωπα καὶ εἰσὶν ἀληθῶς καὶ ὀνομάζονται συγγενεῖς, ἡ γὰρ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνωτικὴ δύναμις εἰς γνησίαν ἐγγύτητα πάντας συνήρμοσεν»⁸³.

Κατὰ ταῦτα, τῆς πνευματικῆς συγγενείας οὕτω πως συναπτομένης, ἐξεταστέον ἀκριβέστερον μεταξὺ ποίων προσώπων, κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, αὕτη ὑφίσταται, δεδομένης τῆς περὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ρευστότητος ἐν συνδυασμῷ βεβαίως καὶ πρὸς τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπορρέουσαν συνέπειαν τῆς δημιουργίας κωλύματος γάμου μεταξὺ τῶν δι' αὐτῆς συνδεομένων προσώπων. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου παρατηρεῖται ποιά τις σύγχυσις, δεδομένου ὅτι ἄλλοτε μὲν διευρύνεται καὶ ἄλλοτε περιορίζεται ὁ κύκλος τῶν προσώπων, ἅτινα ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν γάμον, θεωροῦνται κωλύόμενα ἔνεκα πνευματικῆς συγγενείας.

Εἰδικώτερον ὁ ΝΓ' Κανὼν τῆς Πενθέκτης Οἰκουμ. Συνόδου ὀρίζει τὰ κάτωθι: «Ἐπειδὴ μεῖζων ἢ

κατὰ τὸ πνεῦμα οἰκειότης τῆς τῶν σωμάτων συναφείας, ἔγνωμεν δὲ ἐν τισὶ τόποις τινὰς ἐκ τοῦ ἁγίου καὶ σωτηριώδους βαπτίσματος, παῖδας ἀναδεχομένους, καὶ μετὰ τοῦτο, ταῖς ἐκείνων μητρᾷσι χηρευόσαις γαμικὸν συναλλάσσοντας συνοικέσιον, ὀρίζομεν ἀπὸ τοῦ παρόντος μηδὲν τοιοῦτο πραχθῆναι. Εἰ δέ τινες μετὰ τὸν παρόντα κανόνα φωραθεῖεν τοῦτο ποιοῦντες, πρωτοτύπως μὲν οἱ τοιοῦτοι ἀφιστάσθωσαν τοῦ παρανόμου τούτου συνοικεσίου, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς τῶν πορνευόντων ἐπιτιμίοις ὑποβληθήτωσαν»⁸⁴. Ἐπομένως κατὰ τὸν Κανόνα τοῦτον θεωρεῖται «παράνομον συνοικέσιον» ὁ γάμος ὁ συναπτόμενος μεταξὺ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἀναδεκτοῦ. Σχετικῶς ὁ Ἀριστηνὸς σημειοῖ: «τοὺς ἀναδεχομένους παῖδας ἀπὸ βαπτίσματος οὐκ ἔασης συναφθῆναι ταῖς τῶν παίδων μητρᾷσιν. Εἰ δέ τις καὶ συναφθεῖς μετὰ τοῦ ἀποσυναφθῆναι καὶ τὸ ἐπιτίμιον γνοίη»⁸⁵. Διάφορον πὼς ἐρμηνεύειν τοῦ ἰδίου ὡς ἄνω Κανόνος ἐπιχειρεῖ ὁ Βαλσαμῶν, παρατηρῶν ὅτι οἱ θεσπίσαντες τοῦτον πατέρες περιώρισαν τὸ κώλυμα γάμου μεταξὺ τῶν προειρημένων δύο προσώπων ἐκ λόγων συμπορεύσεως πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. «Τοῖς πλείοσι δὲ ἔδοξεν εἰς μόνα τὰ πρόσωπα τὰ τῷ νόμῳ περιεχόμενα τὴν τοιαύτην συγγένειαν ἐξέτειναν καὶ τὴν κώλυσιν ἐπέτειναν»⁸⁶. Ἀνεξαρτήτως πάντως τῆς σκοπιμότητος, ἥτις, κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα, ἐπέβαλεν εἰς τοὺς πατέρας τῆς Πενθέκτης τὴν τοιαύτην ρύθμισιν τοῦ ζητήματος, εἶναι σαφές ὅτι κατὰ τὸν Κανόνα αὐτῆς ΝΓ' τὸ κώλυμα περιορίζεται μεταξὺ τῶν δύο προσώπων τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἀναδεκτοῦ.

Διαφοροποιήσις εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐμφανίζεται εἰς τὰς σχετικὰς γνώμας ἐνίων πατέρων. Οὕτως ὁ Ἀδελφὸς Πατριάρχης εἰς τὸ εἰς Ταρχανειώτην πατριαρχικὸν θεωρεῖ ὡς πρόσωπα κωλύόμενα ὅπως συνάψωσι μετ' ἀλλήλων γάμον τὸν ἀνάδοχον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀναδεκτὴν καὶ τὴν μητέρα αὐτῆς. Κατὰ τὸν Πατριάρχην «...τρεῖς τάξεις εἰσὶ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 320 τοῦ ὁπ' ἀριθ. 19-20 τεύχους.

83. Ἐνθ' ἀν. τ. Ε' σ. 425-426.

84. Ἐνθ' ἀνωτ. Β' σ. 428-429.

85. Ἐνθ' ἀνωτ. Β' σ. 431.

86. Ἐνθ' ἀνωτ. Β' σ. 431.

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΟΙ ΕΠΙΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1914 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΟΝ

Ἀναδίφησις τῶν ἱερῶν Κανόνων, τὴν ὁποίαν, σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἐπεχειρήσαμεν, καταδηλοῖ ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Τιτουλαρίων Ἀρχιερέων, εἴτε ὡς Βοηθῶν Ἐπισκόπων, εἴτε ὡς Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων, εἴτε ὡς Τιτουλαρίων Μητροπολιτῶν, ἀπαντᾷ σταθερῶς καθ' ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πλὴν τῶν προσφύγων Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ἔνεκα

ἐκτάκτων περιστάσεων, ἀπωλέσαντες τὰς Ἐπαρχίας αὐτῶν, κατέφυγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὃν τελευταῖος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὑπῆρξεν ὁ Πατάρων κυρὸς Μελέτιος, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἐκλέγονται σταθερῶς καὶ ἄνευ διακοπῆς Τιτουλάριοι Ἀρχιερεῖς ἐνωρίτερον τοῦ ἔτους 1914, ἐφ' ὅσον εἰς τὸν ἀρχαιότερον ἱερὸν Κώδικα, ὁ ὁποῖος ὑπάρχει ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ 23ῃ Ἰουνίου 1914 δύο Τιτουλάριοι Ἐπίσκοποι ἐκλέγονται Ἐπαρχιοῦχοι Ἐ-

κατὰ νόμους τῶν κωλυμένων πρὸς γάμου κοινωνίαν. Μία μὲν καὶ πρώτη ἢ ἐκ τοῦ σωτηριώδους καὶ ἁγίου βαπτίσματος... Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος μόνος ὁ ἀνάδοχος κωλύεται ἐκ τῆς βαπτισθείσης θυγατρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀναδόχου. Τὰ δὲ ἄλλα πρόσωπα αὐτῶν οὐ κωλύονται οὔτε ἀδελφός, οὔτε ἐξάδελφος, οὔτε ἄλλος τις τούτων»⁸⁷.

Τὸ ἐνδιαφέρον, ὡς φαίνεται, τοῦτο θέμα ἐτέθη ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Κίτρου, ἐρωτηθέντος ὡς ἐξῆς: «Ἐδέξατό τις ἀπὸ τοῦ ἁγ. βαπτίσματος παῖδα τινός. Ζητεῖ οὖν αὐτὸς συνάψαι τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ θυγατέρα τοῦ ἀνταδέλφου τοῦ πατρὸς τοῦ ἀναδεχθέντος. Ἐξεστὶ τοῦτο γενέσθαι ἢ οὐκ ἐξεστὶ;». Ἠρωτήθη δηλ. ἂν δύναται ὁ υἱὸς τοῦ ἀναδόχου νὰ συζευχθῇ τὴν ἐξαδέλφην τῆς ἀναδεκτῆς τοῦ πατρὸς του. Ἰδοὺ καὶ ἡ ἀπάντησις: «Ἐπειδὴ τὴν κατὰ πνεῦμα συγγένειαν κρεῖττονα εἶναι τῆς σαρκικῆς καὶ οἱ φιλευσεβεῖς νόμοι καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες σαφῶς γνωματεύουσι, ἄραγε οὐδὲν τὸ παρὸν συνάλλαγμα προβῆναι συγχωρηθήσεται. Ἐγγύτης γὰρ ἐντεῦθεν ἀνακύπτει πρωτεξαδέλφων»⁸⁸. Τὴν αὐτὴν ἀπαγόρευσιν ἐπαναλαμβάνει ὁ αὐτὸς καὶ ἐπὶ περιπτώσεως ἀφορώσης θυγατέρα συντέκνου μέλλουσαν νὰ συζευχθῇ μὲ υἱὸν ἢ ἀδελφοπαῖδι ἢ πρωτεξαδέλφον»⁸⁹.

Τὰ πλαίσια τοῦ ἐκ τῆς πνευματικῆς συγγενείας κωλύματος περιορίζει κατὰ πολὺ, ἀντιθέτως, ὁ Πέτρος Χαρτοφύλαξ. Εἰς τὴν ἐρώτησιν: «Ἐὰν ὦσιν

ἀδελφοὶ δύο ἢ τρεῖς ἢ πλείους καὶ δέξηται εἰς παῖδιον, ἵνα λέγωνται ὅλοι σύντεκνοι;», ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς: «Οὐχί, ἀλλὰ μόνος ὁ δεξάμενος»⁹⁰. Διαφορετικὴν πάλιν ρύθμισιν τοῦ θέματος ποιεῖται ἡ Νεαρά Λέοντος κατὰ τὸν Βάρδα. «Τοῖς παλαιοῖς δὲ νόμοις ἐξακολουθοῦντες ὀρίζομεν καὶ τοῦτο, ἵνα ἀπὸ τοῦ παρόντος κεκωλυμένοι ὦσιν οἱ ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀλλήλους λαμβάνειν, τοῦτέστιν ὁ ἀνάδοχος τὴν ἑαυτοῦ πνευματικὴν θυγατέρα καὶ τὴν ταύτης μητέρα, ὡσαύτως καὶ ὁ ἑαυτοῦ υἱὸς τε καὶ ἀδελφὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ πατρὸς ἢ καὶ ἀδελφοῦ πνευματικὴν θυγατέρα καὶ τὴν αὐτῆς μητέρα...»⁹¹.

Ἡ τελεία περὶ τὸ εὖρος καὶ πλάτος τῆς ἀπαγορεύσεως διαφοροποιήσας αὐτὴ ἐδημιούργησεν, ὡς εἰκός, σύγχυσιν περὶ τὸ ἐκ τῆς πνευματικῆς συγγενείας γαμικὸν κώλυμα, δεδομένου ὅτι τὰ ἐκάστοτε ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην πρόσωπα ἐποικίλλον ἀπὸ τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀναδεκτοῦ καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, μέχρι τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἀναδόχου πρὸς τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω πρόσωπα κ.ο.κ. Τὴν τοιαύτην σύγχυσιν διέλυσεν ὁ προμνησθεὶς ΝΓ' Κανὼν τῆς Στ' Οἴκου. Συνόδου περιορίσας τὸ ἐκ τῆς πνευματικῆς συγγενείας κώλυμα μετὰ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῆς μητρὸς τοῦ ἢ τῆς ἀναδεκτῆς, καθὼς καὶ μετ' αὐτῆς ταύτης τῆς ἀναδεκτῆς. Τὴν ρύθμισιν ταύτην υἱοθέτησε παρ' ἡμῖν, ὡς προσέλεχθη, καὶ τὸ ἄρθρον 1361 τοῦ Α.Κ.

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

87. Ἐνθ' ἄνωτ. Ε' σ. 139.

88. Ἐνθ' ἄνωτ. Ε' σ. 407.

89. Ἐνθ' ἄνωτ. Ε' σ. 407.

90. Ἐνθ' ἄνωτ. Ε' σ. 372.

91. Ἐνθ' ἄνωτ. Ε' σ. 247.

πίσκοποι, ἦτοι ὁ Μυρέων Ἀθανάσιος ἐκλεγείς τότε Ἐπίσκοπος Ἀργολίδος καὶ ὁ Χριστουπόλεως Ἀμβρόσιος ἐκλεγείς Ἐπίσκοπος Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας.

Τῷ 1919 ἀπαντᾶται παρ' ἡμῖν ἡ πρώτη ἐκλογὴ Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου εἰς τὸν ὁποῖον ἀνατίθενται καθήκοντα Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Πρόκειται περὶ τοῦ Ἀρχιμ. Ἱεροθέου Μπόκολα ἐκλεγέντος τῇ 5ῃ Φεβρουαρίου 1919 Ἐπισκόπου τῆς πάλαι ποτε διαλαμφάσης ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Ταλαντίου.

Ὁ θεσμὸς τῶν «Βοηθῶν Ἐπισκόπων» διέρχεται διακυμάνσεις, ἄλλοτε μὲν θεσπιζόμενος ἐν τῷ Κανονιστικῷ Χάρτῃ καὶ ἄλλοτε καταργούμενος, θεσπίζεται δὲ πάντως τὸ πρῶτον διὰ Νόμου εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τοῦ ἔτους 1923. Ἀλλ' ἡ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας νὰ προάγῃ καὶ νὰ ἀναδεικνύῃ Ἐπισκόπους καὶ Μητροπολίτας δὲν ἔχει θεμέλιον τοὺς ἐκάστοτε ἰσχύοντες Νόμους τῆς Πολιτείας, οἱ ὅποιοι μεταβάλλονται ἐκάστοτε ἀναλόγως πρὸς τὰς διαθέσεις τῶν κρατούντων. Ἡ ἐξουσία τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ἀναδεικνύειν Ἀρχιερεῖς ἐκπηγάζει ἐκ προνομίου κανονικοῦ, οὐρανῶθεν ἐκχωρηθέντος Αὐτῇ, καὶ χρησιμοποιεῖται ὑπ' Αὐτῆς ἀναλόγως πρὸς τὰς ἐκάστοτε ὑφισταμένας ἀνάγκας διαποιμάνσεως τοῦ χριστεπαινύμου πληρώματος. Ἀποδεδειγμένης δὲ οὐσῆς τῆς κανονικότητος τοῦ θεσμοῦ τούτου ἡ Ἐκκλησία δύναται νὰ αὐξάνῃ ἢ καὶ νὰ μειώνῃ ἐκάστοτε τὸν ἀριθμὸν τῶν Τιτουλαρίων Ἀρχιερέων, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰς ὑφισταμένας πνευματικὰς ἀνάγκας Αὐτῆς, καθ' ὅν ἀκριβῶς τρόπον δύναται νὰ συγχωνεύῃ ἢ καὶ νὰ διαιρῇ τὰς Μητροπολιτικὰς Ἐπαρχίας. «Θὰ ἦτο ἄτοπον, σημειώνει ὁ ἀείμνηστος Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, νὰ νομίση τις ὅτι ἡ μετάδοσις τῆς θείας Χάριτος δέον νὰ κανονίζεται ὑπὸ πολιτικῶν νόμων»¹.

Τοῦτο ἐπιβεβαιοῦται ἄλλωστε καὶ ἐκ τῆς πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς αὕτη ἀπαντᾶται εἰς τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς λοιπὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὅπου ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἀποφασίζει «τὰ περὶ ἐκλογῆς καὶ χειροτονίας Ἀρχιερέων, περὶ ἀριθμοῦ αὐτῶν καὶ ὀνομασίας τῶν θρόνων αὐτῶν»², ὡς τοῦτο διατυπῶνται εἰς τὸν Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Τόμον τοῦ ἔτους 1850 περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Δὲν εἶναι δὲ καθόλου τυχαία ἡ διατύπωσις αὕτη, ἀλλὰ ἀπηχεῖ τὴν μακραίωνα ἐκκλησιαστικὴν πρᾶξιν καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτως εἰς τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης Ὑπουργημα, ἀποφάσει τῆς ἀρμοδίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς προήγοντο τιμῆς ἕνεκεν οἱ Σχολάρχαι καὶ οἱ Διευθυνταὶ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τῆς κατὰ Χάλκην Θεολογικῆς τοιαύτης, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπε-

νέμετο ὁ τίτλος πάλαι ποτε διαλαμφάσης Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς³.

Τὸν θεσμὸν τοῦτον ἐχρησιμοποίησεν ὡσαύτως ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ εἰς περιπτώσεις Ἑγούμενων Πατριαρχικῶν Μονῶν, τοὺς ὁποίους καὶ ἀνύψωσεν εἰς Τιτουλαρίους Μητροπολίτας ἢ Ἐπισκόπους (πρβλ. ἀκόμη καὶ σήμερον τὰ κατὰ τὴν Ἱ. Μονὴν Βλατάδων καὶ Ἀγ. Ἀναστασίας).

Ἰνα βεβαιωθῇ τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλὲς καταχωρίζομεν ἐνταῦθα ἓνα σχετικὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν Ἱερὸν Κώδικα τοῦ Πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ὅπερ ἔχει ὡς ἐξῆς:

† ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ἈΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

«Εἴθισται τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τοὺς ἀξίους καὶ βίῳ ἀμέμπτῳ καὶ παιδείᾳ διακρινομένους καὶ διακονίας ταῖς ἐν αὐτῇ δεδοκιμασμένους ἀμείβειν ἐπαξίαις ταῖς ἀμοιβαῖς καὶ προσάγειν τοῖς ἱεροῖς ἀξιώμασι πρὸς μείζονα καὶ αὐθις οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν καὶ τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὠφέλειαν. Οὕτω δὲ καὶ νῦν τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Σεβασμιωτάτου ἡμῶν Αὐθέντου καὶ Δεσπότη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Ἀθηναγόρου, προβαλομένου καὶ προτείναντος ὡς τιμῆς ἀξίον καὶ προαγωγῆς εἰς τὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑψηλὸν ἀξίωμα τὸν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Στυλιανὸν Χαρκιανάκην, Ἑγούμενον τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βλατάδων καὶ Ὑψηλῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἡμεῖς οἱ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον συγκροτοῦντες Ἀρχιερεῖς, τὴν σεπτὴν ταύτην Πατριαρχικὴν πρότασιν ὁλοθύμως ἀποδεξάμενοι καὶ συναποφηνάμενοι τιμηθῆναι τὸν διαληφθέντα Πανοσιολογιώτατον Ἑγούμενον τῇ προσηγορίᾳ τῆς πάλαι ποτε διαλαμφάσης Μητροπόλεως Μιλητουπόλεως, μετὰ δὲ τὴν συμφῶνως τῇ κανονικῇ τάξει γενομένην συνοδικῶς προβολὴν συνυποψηφίων, ἦτοι τῶν Πανοσιολογιωτάτων Ἀρχιμανδριτῶν Γεωργίου Ὁρφανίδου καὶ Εὐσεβίου Βοσκοπούλου, τῇ προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, κατελθόντες ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τοῦ Ἀγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου καὶ τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου Πνεύματος ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι ἐξελεξάμεθα τὸν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Στυλιανὸν Χαρκιανάκην, Ἑγούμενον τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βλατάδων καὶ Ὑψηλῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἐπὶ τῷ χειροτονηθῆναι κανονι-

1. Περί Χωρεπισκόπων καὶ Τιτουλαρίων Ἀρχιερέων ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ, Ἀθῆναι 1935, σελ. 28.

2. Βαρνάβα Τζωρτζάτου, Μητροπολίτου Κίτρους, Ἡ καταστατικὴ Νομοθεσία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἐν Ἀθήναις 1967, σελ. 23.

3. Χρυσ. Παπαδοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 25.

κῶς 'Αρχιερέα καὶ Μητροπολίτην ἐπὶ φιλῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Μητροπόλεως Μιλητουπόλεως.

'Εφ' ᾧ καὶ εἰς ἔνδειξιν καὶ μόνιμον παράστασιν κατεστρώθη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ 'Ιερῷ Κώδικι τῆς 'Αγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης 'Εκκλησίας.

'Εν ἔτει σωτηρίῳ α' λθ', κατὰ μῆνα Νοέμβριον (κς')

'Επινεμήσεως θ' ».

'Ωσαύτως εἰς κληρικούς διακεκριμένους, ἀναλαμβάνοντας ἐπιτελικήν τινα θέσιν ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἀπένειμε καὶ ἀπονέμει τίτλους πάλαι ποτὲ διαλαμψάσων Μητροπόλεων ἢ 'Επισκοπῶν, προάγουσα αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς 'Αρχιερωσύνης Βαθμὸν (πρβλ. τὰς περιπτώσεις τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Καλαβρίας κ. Αἰμιλιανοῦ καὶ Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνοῦ, Τιτουλαρίων ὄντων καὶ ἐδρευόντων ἐν Γενεύῃ). 'Αλλὰ καὶ ὁσάκις ἡ 'Εκκλησία τῆς Κων/πόλεως ἠθέλησε νὰ τιμῇ κληρικούς διὰ τὴν παιδείαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν γένει πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν προσφορὰν τῶν καὶ πάλιν πρὸς τὴν λύσιν τῆς ἀπονομῆς τίτλου Μητροπόλεως τινος, πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης, κατέφυγε καὶ μάλιστα ἐπειδὴ ἀκριβῶς δὲν ἐπεθύμει νὰ ἀποσπᾷ τοὺς οὕτω τιμητικῶς προαγομένους κληρικούς ἀπὸ τὸ κύριον αὐτῶν ἔργον. Τοιαῦτη εἶναι σήμερον ἡ περίπτωσις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Παντελεήμονος Ροδοπούλου, ἀνυψωθέντος εἰς Μητροπολίτην ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Μητροπόλεως Τυανῶν.

Τοῦτ' αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰς λοιπὰς 'Ορθοδόξους 'Εκκλησίας. Εἰς τὴν 'Εκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας, ἐπὶ παραδείγματι, ὑπάρχουν σήμερον, ἐντὸς τῆς Βουλγαρίας, πλὴν τοῦ Πατριάρχου δέκα 'Επαρχιοῦχοι Μητροπολίται καὶ ἑννέα Τιτουλάριοι 'Αρχιερεῖς, ἐξ ὧν ὁ εἰς τυγχάνει Βοηθὸς 'Επίσκοπος τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως Σόφιας, τέσσαρες εἶναι ἀπλῶς Τιτουλάριοι 'Επίσκοποι, δύο Σχολάρχαι τῆς Θεολογικῆς 'Ακαδημίας καὶ τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου τῆς Σόφιας, εἰς 'Ηγούμενος 'Ιερᾶς Μονῆς καὶ εἰς 'Αρχιγραμματεὺς τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου.

'Ενίοτε μάλιστα εἶναι τόσον εὐρεῖα ἡ χρῆσις τοῦ θεσμοῦ τούτου, ὥστε ἀκόμη καὶ ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος ἱεροῦ τινος ναοῦ νὰ ἀνυψῶνται εἰς Τιτουλάριον 'Αρχιερέα, οἷα φέρ' εἰπεῖν εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ 'Αγ. 'Αλεξάνδρου Νέφσκι εἰς Σόφίαν, ὅπου 'Αρχιερατικὸς Προϊστάμενος τυγχάνει ὁ Θεοφ. Τιτουλάριος 'Επίσκοπος Προβάτας κ. 'Αντώνιος. Εἶναι ἐξ ἄλλου γνωστὸν ὅτι καὶ ὁ Θεοφ. 'Επίσκοπος Χριστουπόλεως κ. 'Ιάκωβος (Βίρβος) διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη 'Αρχιερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ ἐν Λονδίνῳ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς 'Αγίας Σοφίας. 'Ωσαύτως σήμερον εἰς τὴν 'Ιερὰν 'Αρχιεπισκοπὴν Θυατείρων καὶ Μεγάλης Βρεττανίας δύο 'Επίσκοποι αὐτῆς ἀσκοῦν καθήκοντα 'Αρχιερατικῶς Προϊσταμένων, εἰς ναοὺς τοῦ Λονδίνου, ἥτοι ὁ μὲν Θεοφιλέστατος 'Επίσκοπος Τροπαίου κ. Γρηγόριος εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν Κοιμη-

σεως τῆς Θεοτόκου, ὁ δὲ Θεοφιλέστατος 'Επίσκοπος Κυανέων κ. Χρυσόστομος εἰς τὸν ἱερὸν Ναὸν τοῦ 'Αποστόλου 'Ανδρέου. Καὶ βεβαίως τυγχάνει γνωστὸν ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο παρατηρεῖται καὶ εἰς τὴν Κων/πολιν.

'Επανερχόμενοι εἰς τὰ ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ τῆς 'Ελλάδος κρατοῦντα ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι ἀδιάκοπος καὶ συνεχὴς εἶναι ἡ πρᾶξις τῆς 'Εκκλησίας εἰς τὸ νὰ ἀναδεικνύῃ Τιτουλαρίους 'Επισκόπους καὶ Μητροπολίτας. 'Εν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐκ Θεοῦ χορηγηθέντος Αὐτῇ προνομίου τούτου ἡ 'Εκκλησία τῆς 'Ελλάδος, ἄλλοτε μὲν ἀντλεῖ τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐκ τῶν κειμένων Νόμων, ἄλλοτε δὲ μόνον ἐκ τῶν ἱερῶν Κανόνων, ρυθμίζουσα τὰ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος ἀφορῶντα. 'Οσάκις συντρέχει ἡ α' περίπτωση ἡ 'Εκκλησία προβάλλει καὶ ἀναδεικνύει 'Επισκόπους εἰς νενομοθετημένας θέσεις καὶ ὀνομάζει τοὺς οὕτως ἀναδεικνυομένους «Βοηθὸς 'Επισκόπους». 'Οσάκις ὅμως συντρέχει ἡ β' περίπτωση καὶ ἡ 'Εκκλησία προβάλλει καὶ ἀναδεικνύει 'Επισκόπους εἰς μὴ νενομοθετημένας θέσεις ὀνομάζει τοὺς «Τιτουλαρίους 'Επισκόπους», ὑπογραμμίζεται δὲ τότε, ὅτι ἡ ἐκλογή γίνεται «διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς 'Εκκλησίας».

Εἰς τὸν 'Ιερὸν Κώδικα τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, ὅπου καταγράφεται εἰδικὸν 'Υπόμνημα δι' ἐκάστην ἐκλογὴν 'Αρχιερέως, ἀπαντῶνται ἀμφοτέρω τὰ ἀνωτέρω σχήματα. Οὕτως ὁσάκις ἡ ἐκλογή Τιτουλαρίου 'Αρχιερέως γίνεται πρὸς πληρῶσιν νενομοθετημένης θέσεως εἰς τὸν ἱερὸν Κώδικα ἀναγράφεται συνήθως ἡ ἀκόλουθος διατύπωσις: «Τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως 'Αθηνῶν Βοηθοῦ δεομένης καὶ δικαιουμένης τοιούτου, συνωδᾷ τῷ κειμένῳ Νόμῳ, ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος, προτάσει τοῦ ... διὰ κανονικῶν ψήφων ἐξελέξατο... κλπ». 'Οσάκις ὅμως ἡ ἐκλογή ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονικοῦ δικαιώματος, ὅπερ ἡ 'Εκκλησία ἀντλεῖ ἐκ τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς θείας Αὐτῆς καταγωγῆς, τότε ἡ διατύπωσις εἶναι τελείως διάφορος. 'Επειδὴ δ' ἀκριβῶς ἡ περίπτωσις αὕτη εἶναι καὶ ἡ περισσότερον ἐνδιαφέρουσα σήμερον θὰ μεταφέρωμεν λεπτομερῶς ἐνταῦθα ἐκ τοῦ 'Ιεροῦ Κώδικος τὴν σχετικὴν ἐγγραφὴν. Τὴν 2αν Μαρτίου 1956 ἡ Διαρκὴς 'Ιερὰ Σύνοδος προβαίνει εἰς ἐκλογὴν «Τιτουλαρίου 'Επισκόπου» εἰς μὴ ὑφισταμένην ἐκ τοῦ Νόμου θέσιν «διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς 'Εκκλησίας» ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ κατὰ τὴν περίδον ἐκείνην ἡ 'Εκκλησία διωκεῖτο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καὶ σήμερον ἰσχύοντος Καταστατικοῦ Χάρτου, ἥτοι τοῦ Ν. 671/1943, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 33 τὸ δικαίωμα τοῦ προσλαμβάνειν Βοηθὸν 'Επίσκοπον ἀναγνωρίζει μόνον εἰς τὸν 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν.

'Εν τούτοις ἡ 'Εκκλησία, ἐπιποθοῦσα ἵνα παρᾶσχη ἀνακούφισιν εἰς τὸν τότε Μητροπολίτην Μυτιλήνης κυρὸν 'Ιάκωβον, προέβη εἰς ἐκλογὴν Τιτουλαρίου 'Επισκόπου, ἐξέλεξε δὲ ὡς τοιοῦτον τὸν Γραμματέα τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου 'Αρχιμ. κ. 'Αμβρόσιον Νικολάου

ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως. Πρόκειται δηλ. ἐνταῦθα περὶ τοῦ νῦν Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ. Ἀμβροσίου, ὁ ὁποῖος μάλιστα δὲν παραλείπει νὰ ἀναγράψῃ τὸ γεγονός τῆς «παρανόμου» μὲν, πλὴν ἄλλ' ὅμως κανονικῆς αὐτοῦ ἐκλογῆς, εἰς τὸ σύντομον βιογραφικὸν αὐτοῦ σημείωμα, ὅπερ παρατίθεται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, καὶ νὰ δηλώσῃ ὅτι ἐκλεγείς, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, ἐτοποθετήθη ὡς «Βοηθὸς Ἐπίσκοπος» παρὰ τῷ διαληφθέντι Μητροπολίτῃ Μυτιλήνης⁴.

Αἱ σχετικαὶ καταχωρήσεις ἐν τῷ ἱερῷ Κώδικι ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

Α'

Υπόμνημα προαγωγῆς δι' ἐκλογῆς.

Τοῦ Ἐψηφισμένου Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Ἀμβροσίου Νικολάου.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσκοῦσα ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων δικαιοῦματα αὐτῆς καὶ ἀποφασίσασα τὴν ἀνάδειξιν Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, ποιησαμένη ψήφους κανονικῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν Συνεδριάσεων τῆς Ἱερᾶ Συνόδου κατήρτισε τὸ τροπὸς-σωπον ψηφιδέλιον, ἐκ τῶν Πανοσ. Ἀρχιμανδριτῶν α) Ἀμβροσίου Νικολάου, β) Νικολάου Καλορίζον καὶ γ) Ἡλία Οἰκονόμου, κατελθούσα δ' εἶτα εἰς τὸ Συνδικὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ ἑνδεκα Συνδικῶν Συνέδρων ἐξελέξατο παμψηφεί Ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, τὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιον Νικολάου, διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐφ' ᾧ κατεστρώθη ἡ παροῦσα προᾶξις ὑπογραφεῖσα παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνέδρων.

Ἀθήνησι τῇ 2α Μαρτίου σωτηρίου ἔτους 1956

† Ὁ Ἀθηνῶν Σπυρίδων

† Ὁ Βεροῖας καὶ Ναούσης Ἀλέξανδρος

† Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Χρυσόστομος

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Ἀντώνιος

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας Πολύκαρπος

† Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Δημήτριος.

4. «Τὸ 1956 ἐξελέγη τιτουλάριος ἐπίσκοπος τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, τοποθετηθεὶς ὡς Βοηθὸς Ἐπίσκοπος παρὰ τῷ τότε Μητροπολίτῃ Μυτιλήνης Ἰακώβῳ» (σ. 490).

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἰάκωβος

† Ὁ Ἀρτης Σεραφεῖμ

† Ὁ Γρεβενῶν Φίλιππος

† Ὁ Ἱερισσοῦ Ἀγ. Ὅρους καὶ Ἀρδαμερίου Κυπριανός

† Ὁ Αἰώνων Διονύσιος

Β'

Διαβεβαίωσις

Ἐψηφισμένον Ἐπισκόπον Χριστουπόλεως Ἀρχιμανδρίτου Ἀμβροσίου Νικολάου.

Ἐπειδὴ, ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶ Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐψηφίσθη ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος ὡς ἄξιος τῆς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας, ὅπως, ὡς Ἐπίσκοπος τῆς πάλαι ποτε διαλαμπάσης Ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, ὑπερετήσω τὴν Ἐκκλησίαν, δέχομαι τὴν διακονίαν ταύτην καὶ διαβεβαίω ὅτι σπουδάζω ἐπιτελεῖν εὐζήλως τὰ ἱερὰ καθήκοντα τῆς ἀνατεθρομένης μοι διακονίας, καὶ ὑπόσχομαι διαμεῖναι πιστὸς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Κύριος δὲ ὁ Θεὸς τηρῆσαι με ἀκατάγνωστον τῇ πανθσενεὶ Αὐτοῦ χάριτι ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῶν Ἀρχιερατικῶν μου καθηκόντων.

Ἀθήνησι τῇ 2α Μαρτίου 1956

† Ὁ Ἐψηφισμένος Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως Ἀμβρόσιος Νικολάου

Ὡσαύτως ἐν τῇ ἀνερευνήσει τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρατηρεῖται καὶ ἕτερον φαινόμενον. Ἡ Ἐκκλησία ἐποιήσατο χρῆσιν τίτλων πάλαι ποτε διαλαμπασῶν Μητροπόλεων ἢ Ἐπισκοπῶν, ὡσάκις εὐρέθη ἐνώπιον ἀντικανονικῆς ἀναρριχῆσεως εἰς τὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑπατον βαθμὸν καὶ προὔτιμησεν, ἀντὶ τῆς καθαιρέσεως, τὴν κατ' οἰκονομίαν ἐκκλησιαστικὴν ἀναγνώρισιν τῆς Ἀρχιερωσύνης τῶν οὕτως ἀντικανονικῶς προχειρισθέντων. Οὕτως ἐδέχθη τοὺς Ἀρχιμανδρίτας Χριστοφόρον Χατζῆν καὶ Πολύκαρπον Λιώσην, οἱ ὅποιοι προσχωρήσαντες εἰς τὸν Παλαιοσημερολογιστικὸν καὶ προχειρισθέντες εἰς τὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης βαθμὸν, ὁ μὲν ὡς Μεγαρίδος, ὁ δὲ ὡς Διαυλείας, μετενόησαν ἀργότερον καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν. Τούτους εἰσδεχθεῖσα ἡ Ἐκκλησία δὲν ὑπεβίβασεν εἰς τὸν τοῦ πρεσβυτέρου Βαθμὸν, ἀλλ' ἀνεγνώρισε κατ' οἰκονομίαν ἐκκλησιαστικὴν τὴν Ἀρχιερωσύνην αὐτῶν καὶ κατέστησεν αὐτοὺς Τιτουλάρχους Ἐπισκόπους, τὰ δὲ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης αὐτῶν ὠρίσθησαν ὅπως λογίζονται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀνομασίας αὐτῶν ὡς Τιτουλάρχων Ἐπισκόπων καὶ οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἀντικανονικῶς γενομένης χειροτονίας αὐτῶν. Οὕτως ὁ πρῶτος ἔλαβε τὸν τίτλον τοῦ Καρουπόλεως καὶ ὁ δεῦτερος τὸν τοῦ Σταυρουπόλεως. Ἀργότερον, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἡ Ἐκκλησία προήγαγε αὐτοὺς εἰς Μητροπολίτας καὶ τὸν μὲν κατέστησε Μητροπολίτην

τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης, τὸν δὲ Μητροπολίτην τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σι-
σανίου καὶ Σιατίστης.

Πέρα τῶν ἤδη ἐκτεθέντων σημειοῦμεν καὶ τὰ
ἀκόλουθα:

Τὸ ἔτος 1946 διὰ τοῦ Α.Ν. 976 περὶ Ἀποστο-
λικῆς Διακονίας θεσπίζεται θέσις Τιτουλαρίου Μη-
τροπολίτου ἢ Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου εἰς ὃν ἀνατί-
θενται τὰ καθήκοντα τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐκ-
κλησιαστικοῦ τούτου Ὁργανισμοῦ καὶ παρὰ τὸ γε-
γονός, ὅτι ἡ θέσις αὕτη παρέμεινεν κενή ἀπὸ τῆς θε-
σπίσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ ἔτους 1972, οὐδεὶς ἐπεχεί-
ρησε νὰ τὴν καταργήσῃ, ὅπερ θὰ συνέβαινε ἀσφαλῶς,
ἐὰν ὁ θεσμός ἐκρίνετο ἀντικανονικός.

Τὸ ἔτος 1968 διὰ τοῦ Α.Ν. 320/1968 θεσπί-
ζεται διὰ πρώτην φοράν θέσις Τιτουλαρίου Μητρο-
πολίτου διὰ τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις, εἰς ὃν μάλιστα
παρέχεται καὶ τὸ δικαίωμα ψήφου εἰς τὴν Ἱεραρχίαν
καὶ συμμετοχῆς εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Διαρκοῦς Ἱε-
ρᾶς Συνόδου.

Τὸ ἔτος 1969 δημοσιεύεται τὸ Ν. Δ. 126/1969
περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς
Ἑλλάδος, ἐν τῷ ὁποίῳ περιλαμβάνονται μεταξὺ τῶν
Διοικητικῶν Ὁργάνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
καὶ οἱ Τιτουλάριοι Μητροπολίται καὶ οἱ Τιτουλάριοι
Ἐπίσκοποι (πρβλ. ἄρθρον 19 § 3 καὶ 4), θεσπί-
ζεται δὲ οὕτω καὶ ἐπισήμως ὁ θεσμός τῶν Τιτου-
λαρίων Ἀρχιερέων, τῶν ὁποίων ἡ δικαιοδοσία καθο-
ρίζεται εἴτε καθ' ὕλην, εἴτε κατ' ἐξουσιοδότησιν.

Τὸ ἄρθρον 20 (§ 2) διαλαμβάνει τὰ ἑξῆς:

Π Ι Ν Α Ε

ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 καὶ ἑξῆς:

ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ	ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΕΞΕΛΕΓΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ
1. Ὁ Μυρέων Ἀθανάσιος	Ἐλλείπει	Ἐπίσκοπος Ἀργολίδος	23.6.1914
2. Ὁ Χριστουπόλεως Ἀμβρόσιος	»	Ἐπίσκοπος Ναυπακτίας καὶ Εὐρυ- τανίας	23.6.1914
3. Ὁ Ταλαντίου Ἱερόθεος (Μπόκολας)	4.2.1919	Μητροπολίτης Ἀργολίδος	Ὀκτώβριος 1924
4. Ὁ Σταυρουπόλεως Θεόκλητος (Παναγιωτόπουλος)	13.10.1924	Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰ- γιαλείας	19.2.1931
5. Ὁ Βρεσθένης Ἀνθίμος (Τσάτσος)	13.10.1924	Μητροπολίτης Θήρας	14.2.1931
6. Ὁ Ἀπαμείας Βασίλειος	Ἐλλείπει	Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου	10.12.1930
7. Ὁ Δωδώνης Δημήτριος	»	Μητροπολίτης Λευκάδος καὶ Ἰθάκης	26.2.1931
8. Ὁ Βοστώνης Ἰωακείμ	»	Μητροπολίτης Φωκίδος	3.3.1931
9. Ὁ Σικάγου Φιλάρετος	»	Μητροπολίτης Σύρου	17.3.1931
10. Ὁ Σεβαστείας Γερβάσιος	»	Μητροπολίτης Γρεβενῶν	13.2.1934
11. Ὁ Χριστουπόλεως Ἰάκωβος (Βαδανάτσος)	10.1.1935	Μητροπολίτης Ἀττικῆς καὶ Μεγα- ρίδος	29.9.1936

ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΟΥ ΑΡΧΙΕΡΕΩΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ	ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΕΞΕΛΕΓΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ
12. Ό Ταλαντίου Παντελεήμων (Παπαγεωργίου)	29.9.1936	Μητροπολίτης Έδεσσης και Πέλλης	24.10.1941
13. Ό Βρεσθένης Γερμανός (Χαντζηανέστης)	29.9.1936	Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγα- λοπόλεως	19.10.1945
14. Ό Όλύμπου Καλλίνικος (Χαραλαμπίκης)	8.12.1936	Μητροπολίτης Κασσανδρείας	1.11.1945
15. Ό Περιστεράς Ευστάθιος (Σκάρπας)	8.12.1936		
16. Ό Σταυρουπόλεως Άγαθόνικος (Παπασταματίου)	24.10.1941	Μητροπολίτης Άργολίδος	5.12.1942
17. Ό Σταυρουπόλεως Γεώργιος (Πάτσης)	15.4.1943	Μητροπολίτης Θήρας	20.6.1952
18. Ό Βελλάς Άθανάσιος (Νάτσης)	1.3.1945		
19. Ό Άπαμείας Σπυρίδων (Συνοδινός)	15.11.1945	Μητροπολίτης Ρόδου	1951
20. Ό Ταλαντίου Βασίλειος (Άτέσης)	19.10.1945	Μητροπολίτης Αήμνου	13.9.1949
21. Ό Εύριπου Άλέξιος (Ίγγλέσης)	13.9.1949	Μητροπολίτης Ζακύνθου	15.11.1957
22. Ό Μυρέων Τιμόθεος (Ματθαϊάκης)	28.2.1951	Μητροπολίτης Μαρωνείας	30.3.1954
23. Ό Ρωγών Διονύσιος (Ψαριανός)	13.6.1952	Μητροπολίτης Κοζάνης	15.11.1957
24. Ό Μαραθώνος Δαμασκηνός (Κοτζιάς)	20.6.1952	Μητροπολίτης Ναυπακτίας και Εύ- ρυτανίας	25.6.1958
25. Ό Χριστουπόλεως Άμβρόσιος (Νικολάου)	23.3.1956	Μητροπολίτης Έλευθερουπόλεως	22.9.1958
26. Ό Καρυουπόλεως Χριστοφόρος (Χατζής)		Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως	18.4.1956
27. Ό Θαυμακού Χρυσόστομος (Θέμελης)	15.11.1957	Μητροπολίτης Μεσσηνίας	17.11.1965
28. Ό Κερνίτσης Χρυσόστομος (Βεγετόπουλος)	15.11.1957	Μητροπολίτης Φωκίδος	5.6.1967
29. Ό Ταλαντίου Στέφανος (Άφεντουλίδης)	14.3.1958	Μητροπολίτης Τρίκκης και Σταγών	13.7.1974
30. Ό Άχαΐας Παντελεήμων (Καρανικόλας)	22.9.1958	Μητροπολίτης Κορινθίας	18.11.1965
31. Ό Σταυρουπόλεως Πολύκαρπος (Διώσης)		Μητροπολίτης Σισανίου & Σιατίστης	22.9.1958
32. Ό Περιστεράς Ήλίας (Τσακογιάννης)	22.6.1967	Μητροπολίτης Δημητριάδος (νύν Τιτουλάριος Μητρ. Τραχείας)	9.12.1968
33. Ό Τριμυθοῦντος Γεώργιος (Παυλίδης)		Μητροπολίτης Νικαίας	24.6.1967
34. Ό Βρεσθένης Δημήτριος (Τρακατέλλης)	12.9.1967		
35. Ό Ν. Πελαγονίας Νικόλαος (Ξένος)	23.3.1968		
36. Ό Εύριπου Βασίλειος (Παναγιωτακόπουλος)	14.12.1968		
37. Ό Άχελώου Εδθύμιος (Στύλιος)	14.12.1968		

ΤΟ Β' ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Α'

Τὸ Β' Συνέδριον τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, ὅπερ μετὰ τὴν λήξιν τοῦ Α' Συνεδρίου αὐτῶν τῷ 1936 ἐν Ἀθήναις ἀνεμένετο ἐπὶ ὁλόκληρον τεσσαρακονταετίαν, συνεχλήθη ἐν τῷ Διορθόδοξῳ Κέντρῳ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης ἀπὸ 19ης μέχρι 29ης Αὐγούστου 1976 μερίμνη τῶν ἐν Ἑλλάδι Θεολογικῶν Σχολῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ὑπουργείων Πολιτισμοῦ—Ἐπιστημῶν καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἡ ὁργάνωσις τοῦ Συνεδρίου ἐγένετο ὑπὸ ἐκπροσώπων τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν, οἵτινες συνήλθον δις ἐν τῷ Διορθόδοξῳ Κέντρῳ Πεντέλης. Οὕτω ἀπὸ 13ης μέχρι 15ης Μαρτίου 1975 συνήλθον οἱ μητροπολίται Γεώργιος Khodre (Λίβανος) καὶ Ἰωάννης Rinnej (Φινλανδία), οἱ αἰδεσιμολογίωτατοι Dumitru Popescu, Dumitru Soare (Ρουμανία), Thomas Hopko, Θεόδωρος Στυλιανόπουλος (Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι) καὶ οἱ κ. κ. Stoyan Gosevic (Γιουγκοσλαβία), Σάββας Ἀγουρί-

δης, Νικόλαος Νησιώτης (Ἀθῆναι), Γεώργιος Ματζαρίδης (Θεσσαλονίκη) καὶ οἱ ἐκπροσωποῦντες τὸ Γραφεῖον Ἐξωτερικῶν Σχέσεων τῆς Ἱ. Συνόδου πανος. ἀρχιμ. Μελέτιος Καλαμαράς καὶ αἰδεσιμολογιώτατος Στέφανος Ἀβραμίδης. Ἀπὸ 14ης μέχρι 15ης Φεβρουαρίου 1976 ἡ ὁργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπετελεῖτο ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Τυάων κ. Παντελεήμονος, ἐκπροσωποῦντος τὴν Σχολὴν τῆς Χάλκης, ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμολογιωτάτου Ἰωάννου Ρωμανίδου (Belemend), ὑπὸ τῶν προμνησθέντων Dumitru Popescu, Dumitru Soare, Stoyan Gosevic, Σ. Ἀγουρίδου, Ν. Νησιώτου καὶ ὑπὸ τῶν Γεωργίου Γαλίτου, Ἰωάννου Ἀναστασίου (Θεσσαλονίκη) καὶ ὑπὸ τῶν γραμματέων τῆς ἐπιτροπῆς ἐντετ. ὑψηροῦ Κωνστ. Σκουτέρη καὶ αἰδεσιμολογιωτάτου Γεωργίου Μεταλληνού.

Τὰς ἀποφάσεις τῶν δύο συνάξεων τῆς προπαρασκευαστικῆς ὁργανωτικῆς ἐπιτροπῆς ἐξετέλεσεν ἡ τοπικὴ ἐν Ἀθήναις ὁργανωτικὴ ἐπιτροπὴ, ἥτις ἀπε-

ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΝΟΜΑ ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΟΥ ἈΡΧΙΕΡΕΩΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ	ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΑ ΕΞΕΛΕΓΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ	ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΕΚΛΟΓΗΣ
38. Ὁ Δωδώνης Χρυσόστομος (Βούλτσος)	22.6.1970	Μητροπολίτης Ν. Σμύρνης	23.5.1974
39. Ὁ Ἀνδρούσης Ἀναστάσιος (Γιαννουλάτος)	11.11.1972		
40. Ὁ Ρωγῶν Καλλίνικος (Καρούσος)	23.10.1975		
41. Ὁ Γαρδικίου Χρυσόστομος (Ζαφείρης)	20.2.1976		
42. Ὁ Δωδώνης Χρυσόστομος (Συνετός)	13.8.1976		
43. Ὁ Διαυλείας Ἀλέξιος (Μιχαλόπουλος)	13.8.1976		
44. Ὁ Αἰλῶνος Παντελεήμων (Πετρίδης)	13.8.1976		
45. Ὁ Δέρβης Κοσμάς (Παπαδόπουλος)			
46. Ὁ Ταλαντίου Ἀμβρόσιος (Λενῆς)	13.8.1976		
47. Ὁ Νεοχωρίου Σπυρίδων (Καλαφατάκης)	13.8.1976		
		Τιτουλάριος Μητροπολίτης Καμπανίας	13.8.1976

† ὁ Ταλαντίου ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἀρχιγραμματεὺς
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

τελείτο ἐκ τοῦ καθηγητοῦ Σάββα 'Αγουρίδου ὡς προέδρου, τοῦ καθηγητοῦ Νικολάου Νησιώτου ὡς ταμίου καὶ τῶν μελῶν καθηγητῶν 'Ανδρ. Θεοδώρου, Νικ. Μπρατσιώτου καὶ Βλασίου Φειδᾶ, τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου καὶ Διευθυντοῦ τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου Πεντέλης Χρυσοστόμου, τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ Λουκᾶ Λιναρᾶ καὶ 'Αναστ. Βαρβαρρήγου καὶ τῶν ἀναλαβόντων τὴν γραμματεῖαν τοῦ συνεδρίου ἐντετ. ὑφηγητοῦ Κωνστ. Σκουτέρη καὶ αἰδεσιμολογιωτάτου Γεωργίου Μεταλληνοῦ.

Ἡ διευθύνουσα ἐπιτροπὴ τοῦ συνεδρίου ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ ἀπουσιάσαντος ἐνεκα καλύματος Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων Χρυσοστόμου, τοῦ Θεοφιλ. 'Επισκόπου Πλοεστίου (Ρουμανίας) 'Αντωνίου, τοῦ αἰδεσιμολογιωτάτου πρωτοπρεσβυτέρου Κ. Gudiaev (Ρωσία) καὶ τῶν καθηγητῶν Θεοδ. Sabev (Βουλγαρία), Const. Andronikof (Γαλλία), Stoyan Gosevic (Γιουγκοσλαβία), Nadim Tarazi (Λίβανος) καὶ Σάββα 'Αγουρίδου ('Αθήναι).

Τοῦ συνεδρίου μετέσχον ἐκπρόσωποι τῶν 'Ορ-

θοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ διακεκριμένοι διδάκτορες ἢ ἀπόφοιτοι αὐτῶν, ἐπισκέπται καὶ ἑτερόδοξοι παρατηρηταί, ἐν οἷς καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Βατικανοῦ καὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν. Ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν παρακολουθησάντων τὰς ἐργασίας τοῦ συνεδρίου ἀνῆλθεν περίπου εἰς διακοσίους. Εἰς τὸ συνέδριον ἀντιπροσωπεύθησαν αἱ θεολογικαὶ σχολαὶ (ἢ ἀκαδημαῖαι ἢ ἰνστιτούτα) Χάλκης, 'Ρωσίας (Ζαγκόρσκ καὶ Λένινγκραντ), Σερβίας, Ρουμανίας, (Βούκουρεστίου καὶ Σιμπίου), Βουλγαρίας Τιμίου Σταυροῦ 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αμερικῆς, ἁγίου Σεργίου Γαλλίας, ἁγίου Βλαδιμήρου Ν. Ὑόρκης, Μπέλεμεντ Λιβάνου, 'Αθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης. Ὡσαύτως τοῦ Συνεδρίου μετέσχον ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων θεολογικῶν κύκλων τῆς Οὐγγαρίας, τῆς Τσεχοσλοβακίας, τῆς Φινλανδίας καὶ τῆς Πολωνίας.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου διεξήχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος, ὅπερ καλλιτεχνικῶς ἐκτυπώθην ὑπὸ τοῦ ἐκδ. οἴκου «'Αστὴρ» 'Αλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου, εἶχεν ὡς ἐξῆς:

Ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφεὶμ καὶ οἱ Ὁμότιμοι Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν κ. κ. Π. Τρεμπέλας, Ἰ. Καρμίρης καὶ Γ. Κονιδάρης, ὡς καὶ οἱ Πρωτοπρεσβύτεροι κ. κ. Στανιλόε Δημήτριος καὶ Ἰωάννης Κόμαν, κατὰ τὰς ἐργασίας τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογ. Σχολῶν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 18.8.1976

Ἄφριξιν Συνέδρων.

ΠΕΜΠΤΗ 19.8.1976

8.00 ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

9.30 Πρόγευμα.

10.15 Ἐναρκτήριος Συνεδρία: Κήρυξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ὑπὸ τοῦ Προεδρείου. Προσφωνήσις τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ἐκπροσώπων ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν, τῶν Κοσμητόρων τῶν ἐν Ἑλλάδι Θεολογικῶν Σχολῶν, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς, τοῦ Προέδρου τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου.

11.30 Διάλειμμα.

12.00 Γενικὴ εἰσαγωγή εἰς τὸ θέμα τοῦ συνεδρίου: Ν. ΝΗΣΙΩΤΗΣ.

13.00 Γεῦμα.

1. Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

17.00—17.45 Λειτουργία καὶ Πνευματικότης (1) C. ANDRONIKOF.

17.45—18.30 Δύο σχολιασταί: A. RADOVIC—E. BRANISTE (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—20.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

20.30 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 20.8.1976.

7.45—8.15 Πρωτὴν Ἀκολουθία α' Ὀμιλητικὸν σχόλιον»: Θεοφ. ἐπίσκ. Βρεσθένης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

9.00— 9.45 Λειτουργία καὶ Πνευματικότης (2) A. JEFTICH.

9.45—10.15 Δύο σχολιασταί: C. GUDIAEV—B. GONTIKAKH (Συζήτησις).

10.30—11.00 Διάλειμμα.

11.00—12.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

13.00 Γεῦμα.

17.00—17.45 Κοινοτικὸν Πνεῦμα καὶ Συνοδικότης (1) N. ZABOLOTSKY.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: I. ZHZIOTLAS—ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—20.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

20.30 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 21.8.1976

7.45— 8.15 Πρωτὴν Ἀκολουθία α' Ὀμιλητικὸν σχόλιον»: Θεοφ. ἐπίσκ. Βρεσθένης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

9.00— 9.45 Κοινοτικὸν Πνεῦμα καὶ Συνοδικότης (2) K. ΜΟΥΡΑΤΙΑΗΣ.

9.45—10.15 Δύο σχολιασταί: K.E. SKURAT—J. ANCHIMIUK (Συζήτησις).

10.30—11.00 Διάλειμμα.

11.00—12.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

13.00 Γεῦμα.

17.00—17.45 Ἱστορικαὶ καὶ ἐσχατολογικαὶ ὁφει(1) Θ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: K. WARE—D. POPESCU (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—20.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας

20.30 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

ΚΥΡΙΑΚΗ 22.8.1976

8.00 ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ.

11.00 Ἐγκαίνια νέου κτιρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐν τῇ Πανεπιστημιόψει. Ἀκολουθεῖ δεξίωσις ὑπὸ κ. Πρυτάνεως τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου.

ΔΕΥΤΕΡΑ 23.8.1976

7.45— 8.15 Πρωτὴν Ἀκολουθία α' Ὀμιλητικὸν σχόλιον»: Θεοφ. ἐπίσκ. Βρεσθένης κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

9.00— 9.45 Ἱστορικαὶ καὶ ἐσχατολογικαὶ ὁφει(2) T. KOEV.

9.45—10.15	Δύο σχολιασταί: Γ. ΓΑΛΙΤΗΣ— ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ ΙΓΝΑΤΙΟΣ (Συζήτησις).	20.30	Δεῖπνον.
		21.15	Ἀπόδειπνον.
10.30—11.00	Διάλειμμα.	ΤΡΙΤΗ 24.8.1976	
11.00—12.30	Συζήτησις ἐν Ὀλομελείᾳ ἐπὶ τοῦ Πρώτου Μέρους.	7.45— 8.15	Πρωϊνὴ Ἀκολουθία
13.00	Γεῦμα.	«Ὀμιλητικὸν σχόλιον»: S. VERHOVSKOY.	
II. Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΩΣ ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥ- ΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ		9.00— 9.45	Μαρτυρία τοῦ δυναμικοῦ τῆς σωτηρί- ας(2) N. TARAZI.
17.00—17.45	Μαρτυρία τοῦ δυναμικοῦ τῆς σωτη- ρίας (1) A. SCHMEMANN.	9.45—10.15	Δύο σχολιασταί: F. BERKI—J. ME- YENDORFF (Συζήτησις).
17.45—18.15	Δύο σχολιασταί: I. COMAN—J. SU- VARSKY (Συζήτησις).	10.30—11.00	Διάλειμμα.
18.30—19.00	Διάλειμμα.	11.00—12.30	Συζήτησις καθ' ὁμάδας.
19.00—20.30	Συζήτησις καθ' ὁμάδας.	13.00	Γεῦμα.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Σεραφείμ μετὰ Συνοδικῶν καὶ ἄλλων Ἀρχιερέων τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἐκπροσώπων ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ καθηγητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Β' Θεολογικοῦ Συνεδρίου.

17.00—17.45 Ἱεραποστολή καὶ Ποιμαντική(1) ΑΝΔΡΟΥΣΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: ΝΑΥΚΡΑΤΙΔΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ—Ι. ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—20.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

20.30 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

TETARTH 25.8.1976

7.45—8.15 Πρωινή Ἀκολουθία

«Ὁμιλητικὸν σχόλιον»: S. VERHOVSKOY.

9.00— 9.45 Ἱεραποστολή καὶ Ποιμαντική (2) G. MARCU.

9.45—10.15 Δύο σχολιασταί: E. MELIA—ΗΛ. ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ (Συζήτησις).

10.30—11.00 Διάλειμμα.

11.00—12.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

13.00 Γεῦμα.

17.00—17.45 Ἡ δυναμικότης τοῦ κόσμου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (1) D. STANILOAE.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: I. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ—J. SEPPALA (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—19.45 Ἡ δυναμικότης τοῦ κόσμου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ (2) C. ELTCHANINOFF.

19.45—20.15 Δύο σχολιασταί: Γ. ΜΑΝΤΖΑΡΙΔΗΣ — G. KHODRE (Συζήτησις).

20.15—21.00 Συζήτησις ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ ἐπὶ τοῦ Δευτέρου Μέρους.

21.00 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

ΠΕΜΠΤΗ 26.8.1976

7.45— 8.15 Πρωινή ἀκολουθία

«Ὁμιλητικὸν σχόλιον»: Σεβ. Μητροπ. Λιβάνου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

ΠΡΩΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΑ

III. Η ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

17.00—17.45 Κριτικὸς ἔλεγχος τῶν ἐφαρμογῶν τῆς Θεολογίας (1) ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΥΡΩΝ.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: ΕΛΣΙΓΚΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ—N. LOSSKY (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—19.45 Κριτικὸς ἔλεγχος τῶν ἐφαρμογῶν τῆς θεολογίας (2) π. Ι. ΡΩΜΑΝΙΔΗΣ.

19.45—20.15 Δύο σχολιασταί: C. VOICU—Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΕΛΟΣ.

20.15—21.00 Συζήτησις ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ.

21.15 Δεῖπνον.

22.00 Ἀπόδειπνον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27.8.1976

7.15— 8.15 Πρωινή Ἀκολουθία

«Ὁμιλητικὸν σχόλιον»: Σεβ. Μητροπολίτης Λιβάνου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

9.00— 9.45 Καθολικότης καὶ Ἐθνικισμὸς (1) Γ. ΚΑΡΜΙΡΗΣ.

9.45—10.15 Δύο σχολιασταί: N. KOULOUZINETH. HOPKO (Συζήτησις).

10.30—11.00 Διάλειμμα.

11.00—12.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

13.00 Γεῦμα.

17.00—17.45 Καθολικότης καὶ Ἐθνικισμὸς (2) ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΛΟΕΣΤΙΟΥ.

17.45—18.15 Δύο σχολιασταί: A. KNIAZEFF—ΣΤ. ΧΑΡΑΚΑΣ (Συζήτησις).

18.30—19.00 Διάλειμμα.

19.00—20.30 Συζήτησις καθ' ὁμάδας.

20.30 Δεῖπνον.

21.15 Ἀπόδειπνον.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28.8.1976

7.15— 8.15 Πρωινή Ἀκολουθία

«Ὁμιλητικὸν σχόλιον»: Σεβ. Μητροπολίτης Λιβάνου κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

9.00— 9.45 Οἰκουμενικὴ διάστασις τῆς Ὁρθοδοξίας(1) A. OSIPOV.

9.45—10.15	Δύο σχολιασταί: Τ. SABEV—Γ. ΜΠΕΜΠΗΣ (Συζήτησις).	ΚΥΡΙΑΚΗ 29.8.1976
		8.00 Θεία Λειτουργία.
10.30—11.00	Διάλειμμα.	9.30 Πρόγευμα.
11.00—11.45	Οικουμενική διάστασις τῆς Ὁρθοδόξιας(2) Β. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ.	10.15 Τελικὴ Συνεδρία: Κρίσεις περὶ τοῦ Συνεδρίου καὶ Προοπτικά.
11.45—12.15	Δύο σχολιασταί: S. GOSEVICH—D. RADU.	13.00 Γεῦμα.
		Ἀναχώρησις Συνέδρων.
12.15—13.00	Συζήτησις ἐν τῇ Ὀλομελείᾳ ἐπὶ τοῦ Τρίτου Μέρους.	Ἐπίσκεψις ἀρχαιολογικῶν χώρων ὑπὸ τῶν δηλωσάντων συμμετοχῶν.
13.15	Γεῦμα.	
17.00—20.30	Πορίσματα ομάδων.	Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος ὑπῆρξε κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον πιστή. Αἱ γενόμεναι μεταβολαὶ ἢ τροποποιήσεις ὑπῆρξαν ἐλάχισται.
21.30	Δεξιώσεις ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Γ. Ράλλη—Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπιστημῶν κ. Κ. Τρυπάνη.	Κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου, καθ' ἣν τὸ Προεδρεῖον ἀπετελεῖτο ἐξ ὁμοτίμων καθηγητῶν, προήδρευσεν ὁ καθηγητὴς καὶ ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἰωάννης Καρμύρης, ὅστις ἐν προσφωνήσει ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἐναρξιν

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος ἐν μέσῳ Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπισκόπων καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν συνέδρων τοῦ Β' Θεολογικοῦ Συνεδρίου.

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Τῇ Κυριακῇ, 22α Αὐγούστου 1976, ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς ἐργασίας τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια τοῦ νέου κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐν τῇ Πανεπιστημιόπολει.

Τῆς σχετικῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κίτρους καὶ Διδάκτωρ τῆς Σχολῆς κ. Βαρνάβας, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοφίλ. Ἐπισκόπου Ἀνδρουσῆς καὶ Καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς κ. Ἀναστασίου Γιαννουλάτου καὶ ὑπὸ ἐτέρων κληρικῶν.

Τὰ ἐγκαίνια ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γ. Ράλλη, ὅστις, ὁμιλῆσας ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῶν νέων κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τοῦ ἔργου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Τὴν σημασίαν ταύτην ἐξῆραν καὶ πάντες οἱ συμφώνως τῷ προγράμματι ὁμιλῆσαντες, ἥτοι ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Μητούπουλος, ὁ Προπρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Καθηγητῆς τῆς Σχολῆς κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, οἱ Κοσμή-

τοῦ συνεδρίου, τῆς ὁποίας ἡ κήρυξις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ὁμοτίμου καθηγητοῦ κ. Π. Τρεμπέλα. Ἐν συνεχείᾳ ἠυλόγησε τὴν ἑναρξιν τοῦ Συνεδρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ὅστις ἐν τῇ σχετικῇ προσφωνήσει του ἐτόνισε τὸν ἐκκλησιαστικὸν χαρακτῆρα τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας. Ἡ ἑναρξις τοῦ Συνεδρίου ἐχαιρετίσθη ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Καραπιπέρη, ὑπὸ τοῦ Προπρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς αὐτοῦ κ. Ἀνδρέου Φυτράκη, ὑπὸ τῶν κοσμητόρων τῶν Θεολογ. Σχολῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης κ. κ. Κ. Μουρατίδου καὶ Γ. Γαλίτη, ὑπὸ τοῦ Διευθύνοντος τὸ Διορθόδοξον Κέντρον Πεντέλης Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γαρδικίου κ. Χρυσόστομου καὶ ὑπὸ τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Δαδώνης κ. Χρυσόστομου. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καθηγητῆς κ. Σάββας Ἀγουρίδης ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν δομὴν τῆς ὁργανώσεως τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ ἐξῆρε τοὺς κυρίους στόχους αὐτοῦ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ
Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

τορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης κ.κ. Κ. Μουρατίδης καὶ Γ. Γαλίτης, οἱ ἐκπρόσωποι τῶν φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ὁ ἐκπροσωπήσας τοὺς μετέχοντας τῶν ἐργασιῶν τοῦ Β' Συνεδρίου τῶν Ὀρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καθηγητῆς κ. C. Andronikof.

Κατὰ τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαίνιων παρέστησαν οἱ ὑφυπουργοὶ Παιδείας κ. κ. Α. Ταλιαδοῦρος καὶ Χ. Καραπιπέρη, ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας, αἱ πρυτανικαὶ ἀρχαί, καθηγηταὶ καὶ ὑφηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ἄλλων Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ πολλοὶ ἕτεροι προσκεκλημένοι.

Μετὰ τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαίνιων, ἥτις ἐγένετο ἐν τῷ μεγάλῳ ἀμφιθεάτρῳ τῆς Σχολῆς, ἐπηκολούθησε δεξιῶσις τῶν προσκεκλημένων καὶ ξενάγησις αὐτῶν εἰς τὰς βιβλιοθήκας, τὰς αἰθούσας διδασκαλίας, τὰ σπουδαστήρια, τὰ γραφεῖα τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς χώρους τῆς Σχολῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ κτηρίου τῆς Σχολῆς, χαρακτηριστικὰ εἶναι τὰ ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Προπρυτάνεως κ. Ἀ. Φυτράκη ἀνακρινόμενα στοιχεῖα.

Διὰ τὴν ἀνάθεσιν ἐκπονήσεως τῆς μελέτης τοῦ κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἐν ἔτει 1965, προεκηρύχθη πανελλήνιος ἀρχιτεκτονικὸς διαγωνισμός, κατὰ τὸν ὁποῖον ἐβραβεύθη ἡ ἐκπονηθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Λαζ. Καλυβίτη καὶ Γεωργ. Λεονάρδου προμελέτη. Ἡ ἀνάθεσις ἐκπονήσεως τῶν ὁριστικῶν μελετῶν καθυστέρησε λόγῳ τῆς ὑφισταμένης ἐκκρεμότητος, ὡς πρὸς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ ὅλου ἔργου ἀνεγέρσεως τῆς Πανεπιστημιόπολεως. Τελικῶς ἐν ἔτει 1970 ἀνετέθη εἰς τοὺς βραβευθέντας ἀρχιτέκτονας ἡ ἐκπόνησις τῆς ὁριστικῆς μελέτης τοῦ κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, αὕτη δὲ ἐπερατώθη κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦ ἔτους 1971.

Ἐν συνεχείᾳ καὶ κατόπιν διενεργείας τρίτου, ἐπαναληπτικοῦ, δημοσίου μεθοδικοῦ διαγωνισμοῦ, τὸ ἔργον τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτηρίου ἀνετέθη εἰς τὴν Α.Ε. «ΕΡΓΑ ΕΛΛΑΔΟΣ». Ἡ ἐπίσημος θεμελίωσις τοῦ κτηρίου ἐγένετο τὴν 19ην Ἰουλίου 1973, ὅτε Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἦτο ὁ καθηγητῆς κ. Ἀθ. Χαστούπης, ἐπὶ τῆς πρυτανείας τοῦ ὁποίου ἐν συνεχείᾳ προωθήθη ἡ ἀνέγερσις τοῦ κτηρίου αὐτοῦ. Σημαντικωτάτην ὠθησιν εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ κτηρίου ἔδωκεν τόσον ὡς Πρύτανης, ὅσον καὶ ὡς Προπρύτανης ὁ κ. Ἀνδρέας Φυτράκης,

ὅστις ἄλλως τε σπουδαίως εἶχε προωθήσει καὶ παλαιότερον αὐτὴν ταύτην τὴν ἰδέαν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ κτηρίου τῆς Σχολῆς. Ἡ ἰδέα αὕτη σημαντικῶς προωθήθη καὶ ὑπὸ τῶν ἀειμνήστων καθηγητῶν τῆς Σχολῆς Β. Βέλλα καὶ Α. Φιλιππίδου, οἵτινες ἐχρημάτισαν Πρυτάνεις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μάλιστα ὁ ἀλήστου μνήμης Καθηγητὴς Β. Βέλλας δικαίως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς «πρωτεργάτης» τῆς τε Πανεπιστημιοπόλεως καὶ ἰδιαίτερος τοῦ κτηριακοῦ συγκροτήματος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Τὸ κτήριο ἔχει συνολικὸν ἐμβαδὸν 13.000 τ.μ. καὶ ὄγκον περίπου 45.000 κ.μ. Ἡ δαπάνη κατασκευῆς τοῦ ὅλου συγκροτήματος ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 78.000.000, ἡ τοῦ κινητοῦ ἐξοπλισμοῦ εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 10.000.000 καὶ ἡ τῶν ἐργασιῶν ὑποδομῆς αὐτοῦ, ὡς καὶ ἄλλων χώρων τῆς Πανεπιστημιοπόλεως εἰς τὸ ποσὸν τῶν δρχ. 21.000.000.

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρας

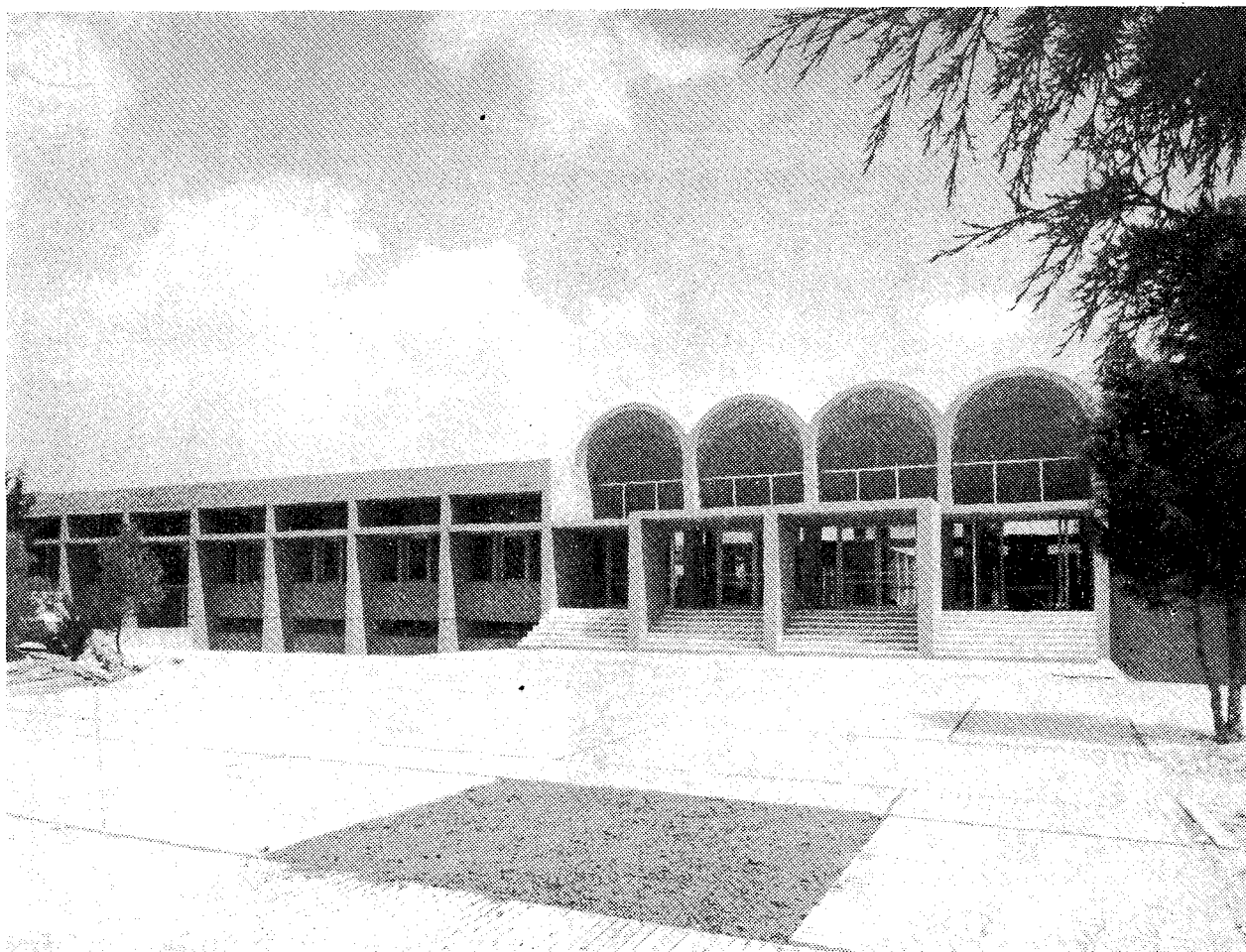
πτέρυγας, ἧτοι Κοσμητεῖαν — Ἀμφιθέατρα — αἰθούσας ἀσκήσεων καὶ γραφεῖα, διατασσομέναις εἰς ἑπτὰ ἐπίπεδα.

Εἰς τὴν πρώτην πτέρυγα περιλαμβάνονται: ἡ κεντρικὴ εἴσοδος, ἡ Γραμματεία, τὸ Μουσεῖον, ἡ Βιβλιοθήκη, τὸ Βιβλιοστάσιον καὶ οἱ χώροι τῆς Κοσμητείας (Γραφεῖον κοσμήτορος, αἴθουσα συνεδριάσεων, γραφεῖα φιλοξενουμένων καθηγητῶν κ.λπ.).

Εἰς τὴν δευτέραν πτέρυγα περιλαμβάνονται δύο ἀμφιθέατρα τῶν 200 θέσεων ἕκαστον καὶ ἓν ἀμφιθέατρον τῶν 500 θέσεων.

Εἰς τὴν τρίτην πτέρυγα περιλαμβάνονται τέσσαρες αἴθουσαι ἀσκήσεων, φωτογραφικὸν ἐργαστήριον, αἴθουσα συλλόγου φοιτητῶν, αἴθουσα ἐργασίας, ὡς καὶ οἱ ἀπαραίτητοι βοηθητικοὶ χώροι.

Εἰς τὴν τετάρτην πτέρυγα περιλαμβάνονται ἐνενήκοντα γραφεῖα καθηγητῶν καὶ λοιποῦ βοηθητικοῦ

Ἡ εἴσοδος τοῦ Κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. (Φωτογραφία Γεωργ. Εὐαγ. Θεοδώρου).

διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ, ἑννέα αἵθουσαι Σπουδαστηρίων διὰ 180 φοιτητάς, αἵθουσα χειρογράφων, θάλαμος φωτογραφήσεως καὶ λοιποὶ βοηθητικοὶ χώροι.

Ἐπὶ πλέον εἰς τὴν ὅλην κτηριακὴν ὀργάνωσιν περιλαμβάνονται: ἄνετος χώρος σταθμεύσεως αὐτοκινήτων, ὀργανωμένον ἐντευκτήριον φοιτητῶν με ἐξωτερικὴν προσπέλασιν, ἱματιοθῆκαι καὶ ὑπαίθριον θέατρον διὰ πνευματικὰς ἐκδηλώσεις, τὸ ὅποῖον ἀποτελεῖ τὴν σύνδεσιν τῆς Σχολῆς με τὸν μελλοντικῶς ἀνεγερθῆσόμενον Ναόν.

Τέλος ἔχει προβλεφθῇ μέγας ἐλεύθερος χώρος διαμορφωμένος καταλλήλως, ἐν εἵδει πλατείας, διὰ τὴν ἐκτόνωσιν τοῦ συγκροτήματος πρὸς τὴν κεντρικὴν λεωφόρον τῆς Πανεπιστημιόπολεως.

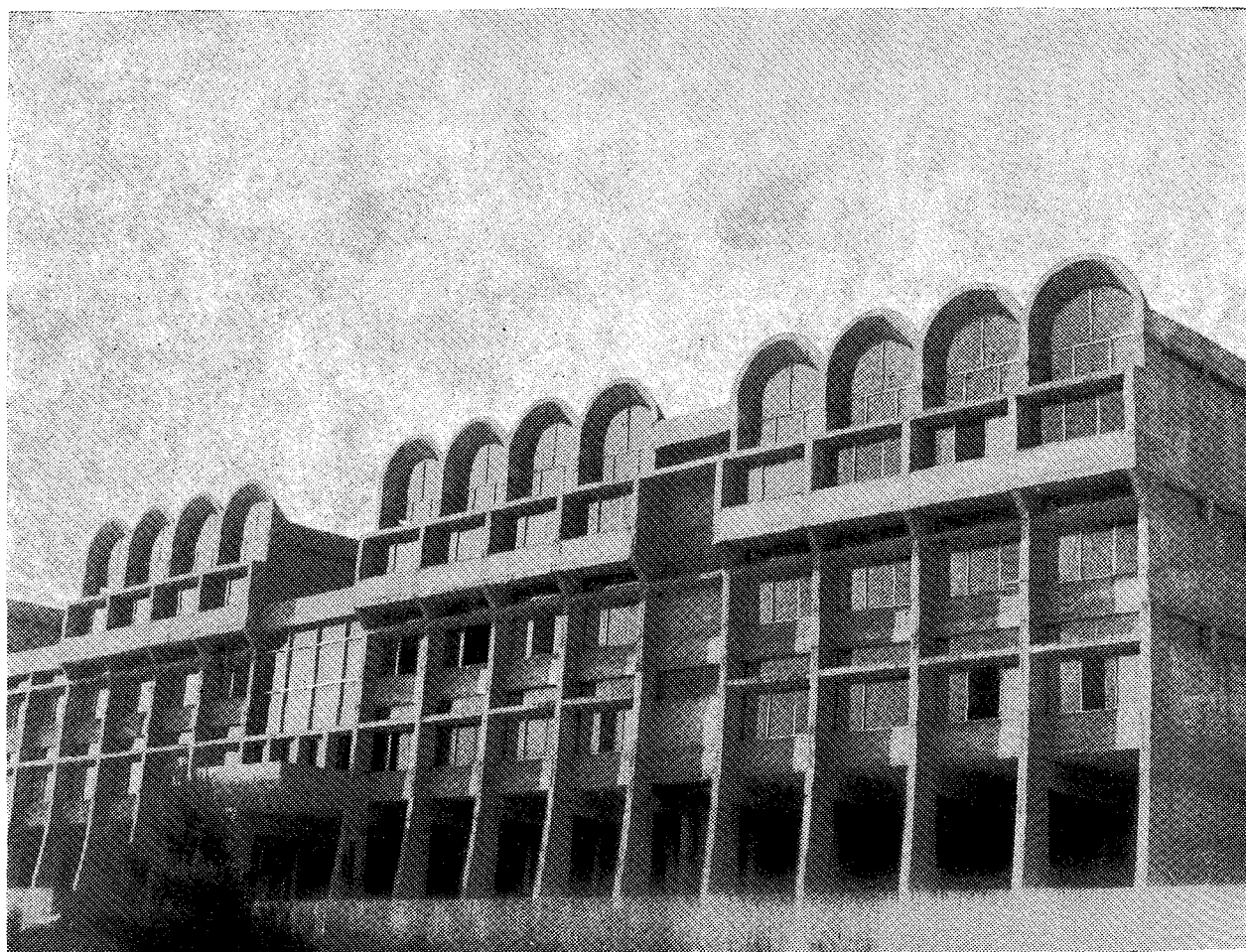
Ὡσαύτως προβλέφθη ἡ δυνατότης γενικῆς ἐπεκτάσεως τοῦ συγκροτήματος διὰ γραμμικῆς προσεκτά-

σεως τῶν διαφόρων πτερύγων, πρὸς κάλυψιν μελλοντικῶν ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς.

Γενικῶς ἡ ὅλη σύνθεσις καὶ συγκρότησις τῆς Σχολῆς, διὰ τοῦ καταλλήλου συνδυασμοῦ ὑπαίθριων, ὑποστέγων καὶ κλειστῶν χώρων, ὀρθολογιστικῶς διατεταγμένων, ἱκανοποιεῖ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν κάλυψιν ὅλων τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς καὶ τὴν δημιουργίαν ἰδανικοῦ περιβάλλοντος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν φοιτητῶν.

Γενικὴ εἶναι ἡ εὐχή, ὅπως τὸ νέον κτήριον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀποβῇ φυτῶριον καλλιιεργείας τῆς γνησίας ὀρθοδόξου Θεολογίας, φάρος ἀκτινοβολίας τοῦ ἑλληνορθοδόξου πνεύματος καὶ παράγων ἀναγεννήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ε. Δ. Θ.

Τμῆμα τοῦ Κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. (Φωτογραφία Γεωργ. Εὐαγ. Θεοδώρου).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΕΛΛΟΥΣΗΣ

ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αἱ ἀκολουθοῦσαι παρατηρήσεις ὑπεβλήθησαν πρὸ διετίας περίπου εἰς τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατόπιν σχετικοῦ ἐρωτήματος Αὐτῶν. Σήμερον, ὅτε πολὺς γίνεται λόγος περὶ ἐπικειμένης συγκλήσεως τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, κρίνομεν σκόπιμον νὰ δώσωμεν τὰς τότε γενομένας παρατηρήσεις εἰς τὴν δημοσιότητα. Τὸ συνοδικὸν ἔργον εἶναι μέγα καὶ ἱερὸν, σύσσωμον δὲ τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας ὀφείλει νὰ ἀντιμετωπίσῃ αὐτὸ ὡς ἴδιον ἔργον. Ἰδίως ὁμοῦς ὁ θεολογικὸς κόσμος ὀφείλει νὰ συμβάλῃ, ὥστε ἡ ὑπόθεσις τῆς Συνόδου νὰ μὴ μείνῃ ὑπόθεσις μιᾶς ὁμάδος ἀνθρώπων («ἐπαγγελματικῶς») ἀσχολουμένων μὲ τοιαῦτα ζητήματα, ἀλλὰ νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν θέσιν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Διότι μία Μεγάλη, Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶναι ὑπόθεσις ὡς ἡς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν δὲν τὴν αἰσθανθῇ ὡς τοιαύτην τὸ πλήρωμα αὐτῆς, τότε δὲν εἶναι Ἀγία Σύνοδος, καὶ τότε οἰαδήποτε ἐνέργεια, ὅσονδήποτε θεαματικὴ ἢ ἐντυπωσιακὴ καὶ ἂν εἶναι, πίπτει εἰς τὸ κενὸν καὶ εἶναι ἄχρηστος.

Μὲ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις ὁ γράφων συνέταξε τὰς ἀκολουθοῦσας γραμμὰς. Δὲν πιστεύει ὅτι εἶναι ἀλάθητος· ἔγραψεν ὁμοῦς προσπαθὼν ταπεινῶς νὰ ἐκφράσῃ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα, ἐν συναισθήσει τῆς μεγίστης εὐθύνης, τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ἀναλαμβάνων νὰ ἐκφράσῃ γνώμην ἐπὶ τοιούτων θεμάτων ἀφ' ἑνός, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑψίστου χρέους, τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ θεολόγος καὶ δὴ ὁ ἀκαδημαϊκὸς διδάσκαλος ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας ἀφ' ἑτέρου.

Τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ἐν Συνόδοις λαλοῦν καὶ δι' αὐτῶν ὁδηγοῦν τὴν Ἐκκλησίαν «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν», τὸ δεχόμενον νὰ οἰκοδομῇ δι' ἀναξίων χειλέων καὶ ἀσθενῶν γραφίδων τὴν Ἐκκλησίαν, εἴθε νὰ δεχθῇ νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ τὰ παρόντα ὅπως Ἐκεῖνο θέλῃ, θεραπεῦον τὰ ἀσθενῆ καὶ ἀναπληροῦν τὰ ἐλλείποντα.

Α'. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Εἶναι γεγονός, ὅτι ἀρκετὴ φιλολογία ἔχει ἀναπτυχθῇ περὶ τὸ θέμα. Γινώμαι διάφοροι ὡς πρὸς τὴν σκοπιμότητα τῆς συγκλήσεως ἢ ἐν σχέσει πρὸς τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων ἔχουν ἐξενεχθῇ κατὰ καιροῦς εἰς ἥπιον ἢ ὀξὺν τόνον. Εἶναι ὁμοῦς χαρακτηριστικόν, ὅτι αἱ γινώμαι αὐταὶ προέρχονται κυρίως, εἴτε ἐκ τῶν ποιμένων, εἴτε ἐκ τῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε ἐκ τῶν ὁπωσοῦν θεολογούντων, ἐνῶ τὸ μέγα πλήθος τοῦ ποιμνίου μένει ἀμέτοχον καί, εἴτε ἀγνοεῖ τὸ μέγιστον τοῦτο διὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας θέμα, εἴτε ἀδιαφορεῖ δι' αὐτό.

2. Κατ' ἀρχὴν, ἐπιτραπήτω μοι ὅπως θίξω διὰ βραχέων τρία συναφῆ πρὸς τὸ θέμα ἐρωτήματα: 1) Ὑπάρχει λόγος συγκλήσεως τοιαύτης Συνόδου; 2) Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου θὰ ἔχουν τὴν μορφήν καὶ τὴν ἰσχὺν κανόνων; μήπως ἡ Σύνοδος θὰ πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ καὶ δογματικῶν θεμάτων καὶ νὰ ἐκθέσῃ καὶ ὅρους; 3) Ὑπάρχει ἡ κατάλληλος προετοιμασία; Τὰ τρία ταῦτα θέματα συνάπτονται πρὸς ἄλληλα, εἰς τρόπον ὥστε δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξετασθοῦν κεχωρισμένως. Ἐὰν ἡ μέλλουσα Σύνοδος ἐκθέσῃ ὅρους, οὗτοι θὰ ἀποτελοῦν τὴν αὐθεντικὴν διατύπωσιν ἀληθειῶν, περὶ τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἀμφισβήτησις μεταξὺ τοῦ ποιμνίου. Ὑπάρχουν ὁμοῦς τοιαῦτα θέματα σήμερον, ἐνώπιον τῶν ὁποίων ὁ πιστὸς εὐρίσκεται ἐν ἀπόρῳ; Καί, ἐὰν ὑπάρχουν, ἔχουν γίνεαι ἀντικείμενον συζητήσεως ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῆς ἐκκλησίας, ἔχουν δημιουργηθῇ ἀντιλογία, διχογνωμία, διχοστασίαι; ἐὰν ναί, ἔχει γίνεαι συνειδήσις τῆς Ἐκκλησίας ἡ λύσις των, ὥστε νὰ μὴ ἐπιβληθῇ αὕτη ἀνωθεν, ἀλλ' ὁ ὅρος τῆς Συνόδου νὰ εἶναι ἡ ἐκφρασις τῆς συνειδήσεως ταύτης, ἥτις ὡς ὥριμος καρπὸς θὰ δοθῇ εἰς τὸ πλήρωμα, τὸ ὁποῖον ἀναμένει αὐτόν; Φρονῶ ὅτι, ὡς πρὸς τὰ δογματικὰ θέματα τοῦ ὑπὸ ἀναθεώρησιν καταλόγου, δὲν συμβαίνει τοῦτο.

3. Ὅθεν πρὸ τῆς συντάξεως οἰουδήποτε καταλόγου θεμάτων πρέπει ἐν τῇ συνειδήσει τῆς Ἐκκλησίας νὰ διευκρινισθῇ ἡ φύσις τῆς Συνόδου, ἵνα αὕτη συνερχομένη ἔχει σαφῇ ἐπίγνωσιν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἔργου αὐτῆς. Διότι ἐκ τῆς ἐπιγνώσεως ταύτης θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ αὐτοπεποίθησις, μεθ' ἧς θὰ ἐκφέρῃ αὕτη τὰς ἑαυτῆς ἀποφάσεις, εἰς ἃς μόνη θὰ προσδώσῃ τὸ κῦρος ὄρων ἢ κανόνων, καὶ ἐκ τῆς ἐπιγνώσεως ταύτης θὰ ἐξαρτηθῇ κατὰ μέγα μέρος ὁ χαρακτηρισμὸς ἢ μὴ αὐτῆς ὡς Οἰκουμενικῆς.

4. Ἐὰν ὅμως ἡ Σύνοδος συνέλθῃ ὡς Οἰκουμενική, δύναται νὰ παρίδῃ θέματα σοβαρώτατα, ἅτινα ἐνεφανίσθησαν ἀπὸ τῆς τελευταίας οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ νὰ ἀσχοληθῇ περὶ ἄλλα, δευτερευούσης καὶ τριτευούσης σημασίας, δι' ἃ οὐδόλως ἐνδιαφέρονται οἱ πιστοί; τὸ πρῶτον θέμα, ὅπερ προβάλλει αὐτομάτως, εἶναι τὸ θέμα τοῦ πρωτείου τοῦ Πάπα. Θὰ τὸ ἀγνοήσῃ; ἐν τίνι δικαιώματι θὰ παρίδῃ θέμα, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὁποίου ποταμοὶ μελάνης ἐχύθησαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας καὶ τὸ ὅποῖον καὶ σήμερον δὲν ἀποτελεῖ παρονοχίδα δυναμένην νὰ παροραθῇ; Καὶ ἐὰν τὸ ἀγνοήσωμεν θεωρητικῶς, πῶς θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐν τῇ πράξει τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ρωμαιοκαθολικοὶ δὲν ἔχουν ἐπισήμως καὶ δι' ἀποφάσεως οἰκουμενικῆς συνόδου καταδικασθῇ καὶ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἄρα δικαιοῦνται τυπικῶς νὰ παρακαθήσονται μεθ' ἡμῶν εἰς Οἰκουμενικὴν Σύνοδον; Δυνάμει ποίας λογικῆς θὰ κληθοῦν τυχὸν ἐκπρόσωποι τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι θὰ θεωρηθοῦν ὡς παρατηρηταὶ καὶ οὐχὶ ὡς σύεδροι; ἢ μήπως θὰ τοὺς θεωρήσωμεν ὡς συνέδρους, διὰ νὰ τοὺς καταδικάσωμεν, ἀφοῦ πρῶτον, βεβαίως, ἀκούσωμεν τὰς ἀπόψεις των; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τοὺς ἀντιμετωπίσωμεν; Καὶ ἐὰν πράξωμεν οὕτω μὲ τοὺς ρωμαιοκαθολικοὺς, τί θὰ πράξωμεν μὲ τοὺς ἀγγλικανούς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐπισκοπᾶτον; ἢ μὲ τοὺς σουηδοὺς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἐπισκόπους μὲ ἀποστολικὴν διαδοχὴν, δὲν ἀναγνωρίζουν ὅμως τὴν ἱερωσύνην ὡς μυστήριον; ἢ μὲ τοὺς διαμαρτυρομένους; ποίους δὲ διαμαρτυρομένους; Δικαιοῦται δὲ ἢ οὐ, νὰ ἀποκλεισθῇ τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀποστολικὴ ἢ ἀπλῶς τοπικὴ τις Ἐκκλησία, ἔχουσα μάλιστα ἐπισκόπους μὲ ἀποστολικὴν διαδοχὴν, μὴ ἀποκοπεῖσα δὲ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας δυνάμει ἀποφάσεως οἰκουμενικῆς Συνόδου; ἰδοὺ τὰ προβλήματα, ὧν ἡ ἐπίλυσις πρέπει νὰ προηγηθῇ πάσης ἀποφάσεως συγκλήσεως οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ ἐπίλυσις δὲ τούτων χρή-

ζει πολλῆς προπαρασκευῆς καὶ ἐργώδους καὶ μακροχρονίου προσπάθειας. Τοιαύτη ὅμως προπαρασκευὴ καὶ προσπάθεια δὲν ἔχει προηγηθῇ.

5. Οὕτως ἀπομένει ἴσως ὡς μόνη δυνατότης ἡ διατύπωσις κανόνων. Αἱ συνθῆκαι ζωῆς, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὐρίσκεται ἡ Ἐκκλησία, δὲν εἶναι αἱ αὐταί, ὡς αἱ πρὸ αἰώνων, ὅτε διευτυπώθησαν οἱ ὑπάρχοντες κανόνες. Νέα προβλήματα ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν, παλαιὰ μετεβλήθησαν ἢ ἐξέλιπον, γενικῶς εἰπεῖν πλεῖστα θέματα συνεσφωρεύθησαν σὺν τῇ παρόδῳ τῶν αἰώνων, ταῦτα δὲ πάντα πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Ἐκκλησία δι' ἐκθέσεως νέων κανόνων καὶ ἀναρρυθμίσεως παλαιῶν, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀπεμποληθῇ ὁ θησαυρὸς τῶν ὑπαρχόντων κανόνων καὶ πρὸ παντὸς τὸ πνεῦμα αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου τὴν διὰ κανόνων ἀντιμετώπισιν τῶν νέων συνθηκῶν ἀναμένει καὶ ζητεῖ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἄρα εἶναι ὥριμον νὰ δεχθῇ αὐτοὺς, δὲν χρειάζεται δὲ ἡ διατύπωσις κανόνων τόσῃν μελέτῃ καὶ προετοιμασίᾳ, ὥσπιν ἡ διατύπωσις ὄρων.

6. Ἐνταῦθα παρατηρητέον ὅτι καὶ τὸ ἔργον τῆς κωδικοποιήσεως τῶν ὑπαρχόντων κανόνων δὲν θὰ πρέπει νὰ παροραθῇ ὑπὸ τῆς μελλούσης Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου· ἔργον σημαντικόν, ἀναγκαῖον, δι' ὃ ὅμως ἀπαιτεῖται μακρὰ καὶ ἐπίπονος προεργασία (πρβλ. ἐν γένει, Β. Χ. Ἀρχοντώνη, Περὶ τὴν κωδικοποίησιν τῶν ἰ. κανόνων καὶ τῶν κανονικῶν διατάξεων ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ, Θεσσαλονίκη 1970, ἰδίᾳ σελ. 89 κ.έ. καὶ 93 κ.έ.).

7. Δύναται ὅμως νὰ ἔχῃ σύνοδος τις κῦρος οἰκουμενικῆς συνόδου, ἐὰν δὲν ἐκθέσῃ ὄρους; Πρόχειρος ἀπάντησις δύναται νὰ δοθῇ ἐκ τοῦ παραδείγματος τῆς Πενθέκτης συνόδου, περαιτέρω ἐκ τῶν τοπικῶν συνόδων ὧν αἱ ἀποφάσεις βρᾶδύτερον ἐπεκυρώθησαν ὑπὸ οἰκουμενικῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρέπει, ἐπειδὴ δι' οἰονδήποτε λόγον ἐπιθυμοῦμεν νὰ συνδέσωμεν τὴν Σύνοδον μὲ δογματικοὺς ὄρους, νὰ ἐφεύρωμεν ὅπωςδήποτε δογματικὰ θέματα. Τὸ κῦρος τῆς Συνόδου τὸ δίδει αὕτη ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ ἐν αὐτῇ καὶ δι' αὐτῆς ἐνεργοῦν ἅγιον Πνεῦμα. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς ζῶν ὀργανισμὸς, θὰ εὗρῃ τὴν ὀρθὴν θέσιν. Τὸ προέχον εἶναι ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν χωρεῖ ἀνάσχεσις.

8. Ἐκ παραλλήλου δὲν θὰ πρέπει νὰ παραγνώρισωμεν τὰς ἐγγενεῖς δυσχερείας ὡς πρὸς αὐτὴν ταύ-

ΕΚΛΟΓΗ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΕΩΝ ΤΙΤΟΥΛΑΡΙΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ

Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Δωδώνης κ. Χρυσοστόμου.

Τῇ 12ῃ Αὐγούστου 1976 ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέλεξεν ὡς Τιτουλάριον Ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτε διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Δωδώνης τὸν Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομον Συνετόν, Ἡγούμενον τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης.

Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Δωδώνης κ. Χρυσοστόμου ἐγένετο τὴν 16ην Αὐγούστου εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πεντέλης, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ καὶ συνιερουργούντων τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν Κορινθίας κ. Παντελεήμονος, Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Παύλου, Ἀργολίδος κ. Χρυσοστόμου, Διδυμοτείχου κ. Ἀγαθαγγέλου, Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Σπυρίδωνος, Καμπανίας κ. Κοσμᾶ καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Βαβυλῶνος κ. Πέτρου.

τὴν τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου. Ποῖοι ἐπίσκοποι θὰ κληθοῦν ὅπως συμμετάσχουν; Τί θὰ συμβῇ μετὰ τὰς Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι, εἶναι μὲν ὁρθόδοξοι, οἱ ἱεράρχαι αὐτῶν ὅμως δὲν ἀναγνωρίζονται ὑπὸ μιᾶς ἢ πλείονων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ἐνῶ ἀναγνωρίζονται ὑφ' ἑτέρων; Πῶς θὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ πρόβλημα τῶν δικαιοδοσιῶν; Ἐὰν ἡ προσήλωσις ἢ μὴ τῆς ρωσικῆς ἐν Ἀμερικῇ Metropolia εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγέννησε τοσαύτας ἀντιγνώμιας, τί θὰ συμβῇ μετὰ τὴν προσήλωσιν εἰς τὴν Μεγάλην Σύνοδον; Φρονῶ ὅτι εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητον, διὰ νὰ μὴ καταστῇ αὕτη θνησιγενὴς καὶ διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν, ἡ ἐπισημοποίησης τῶν διαιρέσεων, τὰ σχίσματα καὶ οἱ ἀναθεματισμοί, νὰ ἐξομαλυνθοῦν προηγουμένως πλήρως αἱ τοιαῦται διαφοραὶ διὰ διεκκλησιαστικῶν ἐπαφῶν καὶ ἐπιτροπῶν, ἡ δὲ Σύνοδος νὰ κληθῇ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐξομάλισιν ἢ νὰ ἐξαλείψῃ τυχὸν ἴχνη ἐλάχιστα διαφορῶν, πάντως δὲ οὐχὶ νὰ ἀναλάβῃ αὕτη τὸ ἀμφιβόλου ἐπιτυχίας ἔργον τοῦ μεσολαβητοῦ, ὡς φαίνεται ὅτι ἐπιζητεῖ νὰ πράξῃ αὕτη διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. IV Γ' θέματος.

9. Παρομοία ἐξομάλισις διὰ θεολογικῆς προεργασίας, συναντήσεως ἐπιτροπῶν καὶ ἰδιαιτέρων ἐπαφῶν θὰ πρέπει, φρονῶ, νὰ προηγηθῇ καὶ ὡς πρὸς

Ἐπίσης παρέστησαν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ κ. Δαμιανός, ὁ Κεντρώας Ἀφρικῆς κ. Διονύσιος, ὁ Μουβίας κ. Συνέσιος, ὁ Ἀττικῆς κ. Δωρόθεος κ.ἄ.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφείμ προσεφώνησε τὸν Ἐψηφισμένον Θεοφιλέστατον κ. Χρυσόστομον κατὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν αὐτοῦ εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Θεοφιλέστατε,

Ἐν πνευματικῇ χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει, μετὰ τῶν συλλειτουργούντων Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, συμπροσενχόμεθα σήμερον, εἰς ἐπιτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Διοικούσης Μητροῦς Ἐκκλησίας, ἣτις ἔγνω ἀνυψῶσαι τὴν Θεοφιλίαν σου εἰς τὸ Ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα.

Ἀλλὰ δικαίως, Θεοφιλέστατε, συγχαίρει καὶ συναγάζεται καὶ ἡ συμπροσενχόμενη χορεία τῶν ἀ-

τὸ θέμα τῆς διαμφισβητήσεως τῆς θέσεως τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ, εἰς τρόπον ὥστε αἱ συζητήσεις ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ καταλόγῳ θέματος IV Α' α) νὰ μὴ εὑρεθοῦν πρὸ ἀδιεξόδου ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

10. Εἰς τὴν αὐτὴν συνάφειαν ὡς σημειωθῇ τέλος καὶ ἡ ἀνάγκη προεργασίας ὡς πρὸς τὴν ἐπισήμανσιν τῶν τοπικῶν ἐκείνων Συνόδων, ὧν αἱ ἀποφάσεις πρέπει νὰ περιβληθοῦν τὸ κύρος οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἥτοι ἐν προκειμένῳ νὰ τύχουν ἐπικυρώσεως ὑπὸ τῆς μελλούσης Μεγάλης Συνόδου.

11. Γνωρίζω ὅτι εἰς τὰ ἀνωτέρω δύνανται νὰ ἀντιπαρατηρηθοῦν ἕτερα, ἅτινα δὲν συζητῶ ἐνταῦθα, διότι τοῦτο εἶναι ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ τοῦ παρόντος. Ἐξ ἄλλου ἡ σύγκλησις τῆς Συνόδου ἔχει ἤδη ἀποφασισθῇ, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ἔχει ἀποδεχθῇ τὴν σκοπιμότητα τῆς συγκλήσεως, διὸ καὶ δὲν ἐρωτώμεθα ἐπ' αὐτοῦ. Δεδομένης λοιπὸν τῆς ἀποφάσεως ταύτης, αἱ ἀνωτέρω δι' ὀλίγων ἐκτεθεῖσαι σκέψεις θεωρεῖται ὡς βραχεῖα, πλὴν ἀπαραίτητος εἰσαγωγή εἰς τὸ ὅλον θέμα τοῦ καταλόγου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤ. ΓΑΛΙΤΗΣ

Κοσμήτωρ Θεολ. Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

δελφῶν τῆς σεβασμίας ταύτης Ἱερᾶς Μονῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ὡς Ἐπίσκοπος μέλλεις διακονεῖν ἄχοι καιροῦ, ὡς καὶ πάντες οἱ γνωρίζοντες καὶ ἐκτιμῶντες τὴν ἐκ νεότητός σου προσήλωσιν εἰς τὸν πνευματικὸν τοῦ Κυρίου Ἀμπελῶνα.

Αὕτη ἡ θερμὴ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπη σου, ἐπ' ἀγνοίᾳ τῶν κόπων καὶ τῶν ἀποστάσεων, ἀλλ' ἰδίᾳ καὶ αὐτῆς τῆς τῶν γονέων καὶ συγγενῶν θλίψεως, ἰσχυσεν, ἵνα τὴν πρώτην καὶ μακρὰν διακονίαν σου προθύμως προσφέρῃς εἰς τὴν λίαν ἀπομακρυσμένην τοῦ κόσμου ἐπαλξιν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν τῷ Θεοβαδίστῳ Ὁρει Σινᾶ, ἐν τῇ ὁμονύμῳ σεβασμίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς ἐπίσης καὶ ἀλλαχού τῶν Ὁρθοδόξων χώρων, ὅπου διακεκριμένα Σιναϊτικὰ Μετόχια.

Ἡμεῖς, καὶ ἀπὸ Ἰωαννίνων καὶ ὡς Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν, εἶχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διακριβώσωμεν τὰς ἱκανότητας τῆς Θεοφιλίας σου, διὸ καὶ ἐπελέξαμεν σε κατὰ τὴν πληρώσιν τῆς θέσεως τοῦ Καθηγουμένου ἐν τῇ περιόπτῳ ταύτῃ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἐνδυναμοῦ, λοιπόν, τέκνον, ἵνα κατὰ τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν εἰπωμεν, ἐν τῇ νέᾳ Χάριτι, καὶ ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ κοπίασον καὶ κακοπάθῃς ὑπὲρ τῶν πιστῶν καὶ τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὅτι καιροὶ χαλεποὶ οἱ παρόντες καὶ ποικίλοι καὶ ἀθάτοι καὶ ὑπὸ ἐνδυμα προβάτου οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως.

Ἔσο λειτουργῶν τῇ Ἱερᾷ σκηνῇ τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, παρεστῶς τῷ θυσιαστηρίῳ Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καὶ προσάγων αὐτῷ τὰς λογικὰς καὶ ἀναιμάκτους θυσίας, πάντων τὰς ἁμαρτίας βασιτάζων καὶ περὶ πάντων ἀπολογούμενος, μιμητὴς γενόμενος Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Βεβαίαν ἔχοντες τὴν προσδοκίαν ὅτι ἡ Θεοφιλία σου ἐν πληρότητι ἀγάπης, συνέσεως καὶ ταπεινοφροσύνης, θέλει καὶ τὴν νέαν σου διακονίαν κατὰ Χριστὸν πληροφορήσει, ἐπικαλούμεθα τὴν ἐξ ὕψους ἐδολογίαν.

Ἀντιφωνῶν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐψηφισμένος τῆς πάλαι ποτε διαλαμφάσης Ἐπισκοπῆς Δωδώνης κ. Χρυσόστομος εἶπεν:

«Ἄσω τῷ Κυρίῳ τῷ εἰεργετήσαντί με καὶ παλῶ τῷ ὀνόματι Κυρίου τοῦ Ὑψίστου».

Θάμβος μὲ συνέχει, Μακαριώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἄγιοι Ἀρχιερεῖς, μὲ ὅσα ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπιτελεῖ κατὰ τὴν ὥραν ταύτην εἰς ἐμέ. Συγκλονίζομαι ἀναλογιζόμενος τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ «ὡς ὑπερεκένωσεν εἰς ἐμέ». Τί δὲ νὰ εἶπω; («Ἐν ὅμοις εὐχαρίστοις δοξολογῶ καὶ γεραίρω τὸ ἅμετρον ἔλεος, καὶ τὴν πολλὴν δύναμιν Τον πᾶσιν ὁμολογῶ»).

Πόθεν δὲ τὸ θάμβος; ποῖαι δὲ καὶ αἱ εὐεργεσίαι τοῦ Θεοῦ εἰς ἐμέ;

Παρακαλῶ ὑπομείνατέ μου τὴν ὁμολογίαν τῶν εὐεργεσιῶν εἰς ἐμέ τοῦ Θεοῦ μου.

Ἐγεννήθην παρ' εὐσεβῶν μὲν ἀλλὰ βιοπαλαίστων γονέων τοὺς ὁποίους κατὰ τὴν ἱεράν ταύτην στιγμὴν τῆς ζωῆς μου καὶ τῆς ζωῆς των ἐκφράζω τὴν ἀπειρον εὐγνωμοσύνην μου καὶ τὴν νύκην διαβεβαίωσιν τῆς ὁλοκληρωμένης ἀφοσιώσεώς μου.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων καὶ τῶν γονέων μου μὴ δυναμένων νὰ μὲ προωθήσουν, μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν μου ἐκ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, κατ' ἀνάγκην ἔπρεπε νὰ στραφῶ πρὸς ἐκμάθησιν ἐνὸς ἐπαγγέλματος. Βαθὺς ὅμως ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἐκείνης ἡλικίας ἦτο ὁ πόθος εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ γίνω Κληρικὸς καὶ δὴ Ἱερομόναχος. Καὶ ἀπὸ τότε ἀρχίζουν αἱ ἰδιαίτεραι εὐεργεσίαι τοῦ Θεοῦ εἰς ἐμέ.

Οὕτως μὲ παραλαμβάνει ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος τοῦ Ναοῦ τοῦ Προστάτου καὶ Πολυούχου τῆς Ζακύνθου Ἀγίου Διονυσίου, ὅπου εὐρισκόμην ὑπηρετῶν ἀπὸ τῆς μικρᾶς μου ἡλικίας, τοῦ ὁποῖου ἡ Ἁγία Μορφή εὐρίσκεται πάντοτε ἐνώπιόν μου, καὶ μὲ καθοδηγεῖ εἰς ὁλοκληρωμένην ἀφοσίωσιν εἰς τὸ λυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ, διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ θελήματος τοῦ Ὁποίου μοναδικῶς ἐξῆρσεν ὁ Μέγας Οὗτος τῆς Ἐκκλησίας Φωστήρ, μὲ παραλαμβάνει λέγω ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ὁ Μακαριστοῦ Μητροπολίτης Ζακύνθου Χρυσόστομος Δημητρίου καὶ διὰ τῆς στοργῆς του καὶ τῆς πατρικῆς ἀγάπης του τονώνει εἰς τὴν ψυχὴν μου τὸν ἀνωτέρω πόθον μου. Πλησίον του συνδέομαι στενότερα μετὰ τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας. Πλησίον του ἐπληροφορήθην τὸ πρόωτον, τὸ διαβρωτικὸν καὶ ἀντιεκκλησιαστικὸν ἔργον τῶν παρεκκλησιαστικῶν ὁργανώσεων, ἀποστολὴ μοναδικὴ τῶν ὁποίων εἶναι ἡ διαστροφή τῆς ἀληθείας κατὰ τὸ συμφέρον των, καὶ μάλιστα τὸ οἰκονομικόν, ὥστε νὰ ἐπαληθευῇ, πλήρως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ἡ ἀνεπαράληπτος ἐκκλησιαστικὴ φυσιογνωμία τοῦ πρώτου τρίτου τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὁ Μακαριστὸς Μητροπολίτης Ζακύνθου Διονύσιος Πλέσσας ἔλεγεν, ὅτι οὗτοι (δηλαδή οἱ παρεκκλησιαστικοί) ἔχουν ὡς βιοπορισμὸν τὴν εὐσέβειαν. Δοξολογῶ τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ στηρίζοντός με Κυρίου μου ὅτι ἐτήρησέ με μακρὰν τοιούτων παρεκκλησιαστικῶν ὁργανώσεων.

Δὲν ᾔνυξον ὅμως νὰ προστατευθῶ ἐν συνεχείᾳ ὑπ' αὐτοῦ διότι διὰ τῆς μεταθέσεώς του εἰς Τριφυλλίαν καὶ τὴν μετ' ὀλίγον ἐκδημίαν του εἰς Κύριον ἐστεργήθην καὶ ἡ Ζάκυνθος καὶ ἐγὼ προσωπικῶς τοῦ μεγάλου Προστάτου. Ἀλλ' ἤδη εἶχον ἀπολήξει εἰς ἀποφάσεις. Διὸ καὶ μετέβην τὸ 1959 εἰς τὸ Θεοβάδιστον Ὁρος Σινᾶ ὅπου κατετάγην εἰς τὴν ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἀγίας Αἰκατερόνης.

Ἐκεῖ μὲ ἀνομείνει καὶ πάλιν ἡ εὐεργετικὴ χεὶρ τοῦ Ἀγίου Θεοῦ διὰ τῆς προστασίας τοῦ ὡσαύτως Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου Κυροῦ Πορφύριου τοῦ Γ', ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον χρόνον δοκιμασίας μὲ κείρει Μοναχόν, μὲ χειροτονεῖ Διάκονον καὶ Πρε-

σβύτερον καὶ μὲ ἀποστέλλει ὡς Ἑγούμενον τῶν Σιναϊτικῶν Μετοχίων τῆς ἰδιαίτερας μου πατρίδος, τῆς Ζακύνθου.

Ἐκεῖ καὶ κατὰ τὴν δεκαετὴν διακονίαν μου μὲ ἀναμένει καὶ ἄλλη εὐεργεσία τοῦ Θεοῦ. Ὁ τότε Μητροπολίτης Ζακύνθου ἀείμνηστος Ἀλέξιος δὲν μὲ προτρέπει ἀπλῶς ἀλλὰ μοῦ ἐπιβάλλει νὰ ἐγγραφῶ εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ νὰ παρακολουθῶ τακτικῶς τὰ μαθήματα, πολλαπλῶς διευκολύνων με εἰς τὴν ὑπόλοιπον διακονίαν μου.

Διὰ τοῦτο βαθύτατα συγκινημένος ἐκ τῆς προστασίας τῶν ὡς ἄνω τριῶν εὐεργετῶν μου Ἱεραρχῶν ἀπὸ μέσης καρδίας δέομαι: Χρυσοστόμον, Πορφύριον καὶ Ἀλεξίου τῶν Ἀρχιερέων ἔστω αἰωνία ἡ μνήμη καὶ αἱ ψχαὶ αὐτῶν μετὰ δικαίων καὶ Ἀγίων ἃς ἀναπαύονται.

Ἡθέλησεν ὁμοῦς ὁ Θεὸς καὶ ἐπειδὴ ὡς Ζακύνθιος («ὕπῃρξα ζηλωτῆς τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων»), ἵνα κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον εἶπω, νὰ ἀπομακρυνθῶ καὶ δὴ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη, διὰ τὴν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον φοίτησίν μου, τῆς προσφιλοῦς μοι Πατρίδος καὶ νὰ ἀναζητήσω ἄλλοῦ προστασίαν. Καὶ τὴν εὐρον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ συμπολίτου μου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀργολίδος κυρίου Χρυσοστόμου. Εἰς Ἀργολίδα παρέμεινα ὑπηρετῶν ἐπὶ τριετίαν, τὰς ἐπιδαφιλεύσεις δὲ τοῦ Ἀγίου Ἀργολίδος οὐδέποτε θὰ λησμονήσω, κυρίως δὲ τὴν πνευματικὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποίαν ἤσκησεν εἰς τὴν ψυχὴν μου.

Καὶ αἱ εὐεργεσίαι τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τῆς Προστάτιδος μου Ἀγίας Μεγαλομάρτυρος Αἰκατερίνης συνεχίζονται. Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ συγχρόνως μὲ τὴν λήψιν τοῦ πτυχίου μου μὲ διορίζει ἡγούμενον τοῦ Σιναϊτικοῦ Μετοχίου Ἰωαννίνων.

Ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύριος Νικόλαος καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κορινθίας καὶ Ἀργολίδος μὲ συνιστοῦν εἰς τὸν τότε Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων κύριον Σεραφεῖμ, ἵνα τύχω τῆς πατρικῆς Αὐτοῦ προστασίας. Καὶ οὐ μόνον ἔτυχον ταύτης ἀλλὰ πλουσιοπαρόχως μοι παρέσχεν τὴν στοργὴν καὶ τὴν ἀγάπην Του, ὁ σεπτὸς μου Ἱεράρχης. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς εἰς Ἰωάννινα τοποθετήσεώς μου γίνομαι προσφιλές Του τέκνον καὶ συνεργάτης Του. Ὅταν δὲ τὸ ἔτος 1974 ἐκλέγεται Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀμέσως μὲ διορίζει ἡγούμενον τῆς Παλαιφάτου καὶ Ἱστορικῆς Μονῆς τῆς Πεντέλης διὰ νὰ μὲ ἐκλέξῃ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Βοηθὸν Του Ἐπίσκοπον.

Διὰ ποίων λόγων μετὰ τὰ ἀνωτέρω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Ἅγιον Θεόν, πρὸς τὸν συμπροσενχόμενον μεθ' ἡμῶν Πάπαν καὶ Πατριάρχην Ἀλεξανδρείας κύριον Νικόλαον, πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Σιναίου κύριον Δαμιανόν, πρὸς τὴν πολυπόθητόν μοι Σιναϊτικὴν Ἀδελφότητα, πρὸς τὴν ἐκλέξασάν με Ἀγίαν καὶ Ἱερὰν Σύν-

Ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος

οδον, πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Κορινθίας καὶ Ἀργολίδος καὶ ἰδιαίτατα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Προστάτην καὶ Ἀρχιεπίσκοπόν μου κύριον Σεραφεῖμ;

Τοῦτο μόνον ἀναφωνῶ: αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομα τοῦ εὐεργετήσαντός με Ἀγίου Θεοῦ, διὰ δὲ τοὺς εὐεργέτας μου καθομολογῶ, ὅτι ἀίδιος θὰ εἶναι ἡ εὐγνωμοσύνη μου πρὸς αὐτοὺς καὶ ὅση μοι δύναμις θὰ ἀγωνίζωμαι, ἵνα φανῶ ἀντάξιος τῶν εὐεργεσιῶν των καὶ τῆς προστασίας των.

Εὐχαριστίας ὁμοίως ὁμολογῶ καὶ πρὸς τοὺς συμπολίτας μου Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Ἱερισσοῦ κύριον Παῦλον, Ἀργολίδος κύριον Χρυσόστομον, Ζιχνῶν κύριον Σπυρίδωνα, Βαβυλῶνος κύριον Πέτρον, τοὺς καὶ παρευρισκομένους ἐνταῦθα κατὰ τὴν Ἱερὰν αὐτὴν δι' ἐμὲ στιγμὴν.

Εὐχαριστίας ἀπείρους ἐκφράζω πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς τοὺς τε ἱερουργοῦντας καὶ

τοὺς συμπορευομένους, ὡς καὶ τὸν περιεστώτα Κληρὸν καὶ Λαόν.

Εὐγνωμοσύνην πολλήν ὀφείλω πρὸς τοὺς πατέρας καὶ ἀδελφούς τῆς ἱστορικῆς αὐτῆς Μονῆς διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπαράστασίν των κατὰ τὴν ἐδῶ ὑπερδιετὴ διακονίαν μου.

Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Νέας Σμύρνης κύριον Χρυσόστομον, τὸν ἀπὸ Δωδώνης, ἀπὸ μέσης καρδίας εὐχαριστῶ δι' ὅσα ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπραξε ἐν Ἰωαννίνοις καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐνταῦθα.

Καὶ ἤδη μὲ τὴν συνείδησιν τοῦ προσερχομένου ἵνα ἀναλάβῃ τὸ βαρὺ τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑποῦργημα δέομαι, κλίνων τὸ γόνυ τῆς ψυχῆς μου καὶ τοῦ σώματος: Κύριε, ἐνίσχυσόν με, διότι Σὺ ἡ ἰσχὺς μου καὶ δύναμις. Κύριε, διὰ πρεσβειῶν τῶν Ὁσίων Τιμοθέου Ἐπισκόπου Εὐδρίπου τοῦ καὶ κτήτορος τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μονῆς, καὶ Γερασίμου τοῦ ἐν Κεφαλλήνῃ τῶν σήμερον ἐορταζομένων, ἀκατάκριτόν μοι τὴν Ἀρχιερωσύνην δώρησαι.

Βιογραφικὸν σημείωμα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Δωδώνης κ. Χρυσοστόμου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Δωδώνης κ. Χρυσόστομος (Συνετός) ἐγεννήθη τὸ 1939 εἰς Ζάκυνθον. Τὸ ἔτος 1959 μετέβη εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίας Αἰκατερίνης Σινᾶ. Τὸ 1962 ἐγένετο Ἡγούμενος τῶν Μετοχιῶν τοῦ Σινᾶ εἰς Ζάκυνθον καὶ τὸ 1972 ἕως τὸ 1974 Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Σινᾶ εἰς Ἰωάννινα. Ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1974 ἕως τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1976 Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης, ὅτε καὶ ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Δωδώνης.

Ἐπεράτωσεν τὰ ἐγκύκλια μαθήματα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα τὴν Ζάκυνθον. Πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, παρηκολούθησε μαθήματα τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ ἰδίου Πανεπιστημίου. Ξένες γλῶσσες: Ἀραβικά, Ἀγγλικά. Τιμητικὲς διακρίσεις: α) Τὸ παράσημον τοῦ Ἀνωτέρου Ταξιάρχου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. β) Τὸ παράσημον τοῦ Ἀγίου Μάρκου (Β' Τάξεως) τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. γ) Διακριτικὸν παράσημον τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἠνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὸν ἄνθρωπον. δ) Ταξιάρχην τοῦ Τάγματος Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας. ε) Χρυσὸν Σταυρὸν τῆς χιλιετηρίδος τοῦ Ἀγίου Ὁρους. στ) Σταυρὸν τοῦ Τάγματος Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Σινᾶ (Β' Τάξεως). ζ) Χρυσὸν μετάλλιον τῆς Ἱερᾶς Πόλεως τοῦ Μεσολογίου καὶ πολλὰ ἄλλα διαφόρων ὀργανισμῶν καὶ πόλεων.

Ἐδημοσίευσεν μελέτας καὶ ἄρθρα εἰς διαφόρους Ἐφημερίδας καὶ περιοδικά.

Ἡ ἐκλογὴ καὶ Χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Διαυλείας κ. Ἀλεξίου.

Τῇ 12ῃ μηνὸς Αὐγούστου 1976 ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέλεξεν ὡς Τιτουλάριον Ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτε διαλαμφθείσης Ἐπισκοπῆς Διαυλείας τὸν Παν. Ἀρχιμ. κ. Ἀλέξιον Μιχαλόπουλον, Ἱεροκήρυκα Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας.

Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Ἐψηφισμένου Τιτουλαρίου Ἐπισκόπου κ. Ἀλεξίου ἐγένετο τὴν 22αν Αὐγούστου εἰς τὸν Ἱ. Καθεδρικὸν Ναὸν Δράμας «Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου», προσεζάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ καὶ συλλειτουργούντων τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Κορινθίας κ. Παντελεήμονος, Δράμας κ. Διονυσίου, Νέας Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου, Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκοπίου, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς κ. Προκοπίου, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβροσίου, Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Ἀγαθαγγέλου καὶ Γρεβενῶν κ. Σεργίου.

Ἐπίσης παρέστησαν Στρατιωτικαὶ καὶ Πολιτικαὶ Ἀρχαὶ τῶν Νομῶν Καβάλας καὶ Δράμας, ὡς καὶ πλῆθος πολὺ.

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ προσεφώνησε τὸν Ἐψηφισμένον Ἐπίσκοπον Διαυλείας κ. Ἀλέξιον κατὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν αὐτοῦ εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Θεοφιλέστατε,

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἐκτιμῶσα τὸ σεμνὸν καὶ ἀθόρυβον τῆς ἀπὸ 22 καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν διακονίας σου ἐν τῷ πνευματικῷ Αὐτῆς Ἀμπελῶνι, ἐν τῇ ἀναζητήσει κληρικῶν ἱκανῶν καὶ ἀξίων, ἵνα εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑποῦργημα ἀνέλθωσιν, ἐξελέξατό σε διὰ τὴν θέσιν τιτουλαρίου Βοηθοῦ Ἐπισκόπου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτε διαλαμφθείσης Ἐπισκοπῆς Διαυλείας.

Θὰ δέθετέ τις δικαίως, ὅτι διὰ τὴν τοιαύτην ἐμπιστευτικὴν παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν ἐπισκοπικὴν θέσιν ὑπ' αὐτοῦ, τοῦ ἰδίου, ὡς ἔθος ἐστὶ ὡς «γνωστός τῷ Ἀρχιερεῖ», θὰ εἶχες ἐπιλεγῇ.

Καὶ ὁμως, οὐδεμίαν ἰδιαιτέραν γνώσιν καὶ ἀντίληψιν περὶ σοῦ εἶχον, ἕως οὗ οἱ, παρ' οἷς σεμνῶς, θεοφρόνως καὶ καρποφόρως δηκόνησας, Ἱεράρχαι ἐν τε τῇ ἐφημεριακῇ διακονίᾳ καὶ τῇ τοῦ φωτιστοῦ καὶ διδασκάλου θέσει τοῦ ἱεροκήρυκος τῶν Ἱ. Μητροπόλεων Ἐάνθης καὶ Δράμας ἀλληλοδιαδόχως, περὶ σοῦ εὐθαρσῶς καὶ ὑπευθύνως ὁμολόγησαν, ὥστε νὰ ψηφισθῇ ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν εἰρημένην ἐπισκοπικὴν διακονίαν.

Ἀπροσώποληπτον, λοιπόν, ἔχων τὴν ἐπιλογὴν πρὸς ἀνάδειξίν σου εἰς ἀρχιερέα, ὡς τοῦ Παναγίου Πνεύματος χορηγία, ἔχομεν βαθυτάτην καὶ βεβαίαν τὴν ἐλπίδα, ὅτι καὶ ὡς ἐπίσκοπος σπουδάσεις καθαρὸς εἶναι τοῖς ἔργοις, γνωρίζων τὸν τόπον σου καὶ τὴν ἀξίαν ὡς Θεοῦ τύπον ἔχων, τὸν λόγον ποιούμενος, κατὰ τὸ γραφικὸν λόγιον.

Κατὰ ταῦτα, Θεοφιλέστατε, σὺν Θεῷ θὰ κληθῇς, ἵνα ἀναλάβῃς τὸ ἀνατιθησόμενόν σοι ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ ἔργον, μετὰ συνέσεως καὶ ἐν φόβῳ Κυρίου, ἵνα καὶ πάντων ἡμῶν τὰς προσδοκίας δικαιώσης, ἀλλὰ καὶ τοῦ μισθαποδότου τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας Δομήτορος τὴν ἀμοιβὴν ἀπολαύης.

Θεωρῶν ὅμως ἐπάναγκες νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Θεοφιλίαν σου ὅτι, ἐν τοῖς χαλεποῖς οὗς διερχόμεθα καιροῖς, οὐ μόνον διὰ τὴν Ἀγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν φιλιτάτην ἡμῶν Πατρίδα, τοὺς ἔχοντας ἡγετικάς θέσεις ἀναμένονν ἠδξήμεναι εὐθύναι, ἴσως δὲ καὶ θυσαί.

Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι ἄγνωστον εἰς τὸν Ἱερὸν Κλῆρον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καθόλου, ἰδιαίτατα δὲ τὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἰσως νὰ παραλλάσσουν αἱ ἐποχαὶ καὶ αἱ συνθηκαί, ἐν ὅμως παραμένει βέβαιον καὶ σταθερόν: τὸ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἔτοιμον καὶ πρόθυμον τοῦ ποιμένου, ἵνα ὑπὲρ τῶν προβάτων ἐαυτὸν θύσῃ.

Χώρει οὖν, Θεοφιλέστατε, τὸ Θυσιαστήριον σὲ ἀναμένει, ἵνα τὴν πρώτην προσενέγκῃς Θυσίαν, σεαυτὸν, δηλονότι, τῇ Ἐκκλησίᾳ. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς, ὡς ἀπαρχὴ τῆς ἐν Χριστῷ διαβιώσεως, ἔστω σοι εἰς τὸν ἐπίξῃλον ἀγῶνα τὸν καλόν, μεθ' ὃν ὁ στέφανος θὰ σὲ ἀναμένη.

Ἀντιφωνῶν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐψηφισμένος Δικυλείας εἶπεν:

«Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι, τῷ Τριαδικῷ καὶ ἐνιαίῳ φωτὶ τῆς Θεότητος, τῆς ἐν Τριάδι μοναδικῶς ὑπαρχούσης καὶ διαιρουμένης ἀδιαιρέτως. Τριάς γὰρ εἷς Θεὸς Παυτοκράτωρ».

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι,

Πατέρες καὶ ἀδελφοί,

Ἐντιμότατοι Ἀρχοντες καὶ εὐλογημένοι Χριστιανοί,

Δοξολογῶ, ἀνυμνῶ καὶ μεγαλύνω τὸ Πανάγιον Ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἡμῶν, διότι ἐν τῇ ἀπείρῳ Αὐτοῦ βουλῇ καὶ συγκатаβάσει, μετὰ ἀπὸ μακρῶν δοκιμασιῶν ἐν τῷ ἀμπελῶνι Αὐτοῦ, με ἐξέλεξε διὰ τῆς τιμίας ψήφου τῆς Ὑμετέρας πολυσεβάστου μοι Μακαριότητος καὶ τῆς περὶ αὐτὴν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς

Συνόδου Ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτε διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Διανλείας.

(Χάριν ἔχω τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς τὴν διακονίαν ταύτην), ἣν θεωρῶ ὡς συνέχειαν τῆς μέχρι τοῦδε διακονίας καὶ ταπεινῆς προσφορᾶς μου εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς ἡμῶν Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας. Διὸ ἀποδέχομαι καὶ τὴν ἀνύψωσίν μου εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν ἀξίαν καὶ τιμὴν.

Ὁμολογῶ ὅτι, ἐὰν τὸ παραμικρὸν ἔργον προσέφερον εἰς τὴν διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἱερατικῆς μου ζωῆς, τοῦτο δὲν ἦτο ἰδικόν μου, ἀλλὰ τοῦ Κυρίου μου, καὶ ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ἀπολύτως ὅτι αὐδὸ κατὰ τὰ ἔργα μου, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἰδίαν Αὐτοῦ πρόθεσιν καὶ χάριν ἡξιώσέ με τῆς μεγάλης ταύτης τιμῆς».

Ὅθεν καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ εἰλικρινῆς καὶ ἀνιδιοτελῆς προσφορὰ μου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς μου Χριστιανούς δὲν θὰ εἶναι ἔργον ἰδικόν μου, ἀλλὰ τῆς χάριτος Ἐκείνου.

Ἐπίστευον καὶ πιστεύω ὅτι εἰμαι τὸ πῆλινον ἐκεῖνο σκεῦος, τὸ ὁποῖον, ἐνδυναμούμενον ὑπὸ τῆς Ζωοποιοῦ Χάριτός Του, θὰ συνεχίσῃ καὶ ἀπὸ τῆς νέας θέσεως νὰ προσφέρῃ τὰς ταπεινὰς ὑπηρεσίας του.

Ἡ πρὸς σωτηρίαν τῶν πιστῶν, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἔπαθε, ταπεινὴ διακονία μου ἀποτελεῖ καθήκον ἐν-γνωμοσύνης πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐκ παιδὸς ἐγαλονχήθην καὶ ἀνετράφην. Διότι ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας, τῆς κατὰ τὴν πατερικὴν ῥῆσιν («μητρὸς καὶ τιθηνοῦ»), ὀφείλει νὰ εἶναι ἔργον παντὸς πιστοῦ καὶ παντὸς κληρικοῦ, πολλῶ δὲ μᾶλλον παντὸς Ἐπισκόπου.

Πῶς ὅμως θὰ ἐπιτύχω τοῦτο ὑπερβαίνων τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν καὶ ἀτέλειαν; Ἀκούω τὴν φωνὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ τῆς πίστεώς μας Κυρίου Ἰησοῦ διδασκόντος ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις τῆς μοναδικῆς ταύτης ἀποστολῆς δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς ἐν ταπεινώσει διακονίας τῶν ἀδελφῶν μου. Διότι ἀληθῶς «ὅς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι ἔστω ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος ἔστω ὑμῶν δοῦλος».

Ἡ διακονία τῶν πιστῶν, («ἡ λειτουργία καὶ φροντίς τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ»), κατὰ τὸν 36ον Ἀποστολικὸν Κανόνα, πρέπει ἐφεξῆς ἔτι μᾶλλον νὰ συνέχουν τὸ εἶναι μου καὶ τὴν ὑπαρξίν μου καὶ νὰ αποτελοῦν τὸ συνεχὲς μέλημά μου.

Ἡ Ἱερὰ Παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας με πληροφροεῖ ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον θὰ λάβω ἐντὸς ὀλίγου εἶναι, κατὰ τὸν 90ὸν Κανόνα τοῦ Μ. Βασιλείου, «Θεοῦ δωρεὰ καὶ χάρισμα δωρηθὲν παρὰ τοῦ Σωτῆρος». Ἀπὸ ἐμὲ πλέον ἐξαορτᾶται ἡ ἀξιοποίησις αὐτῆς τῆς δωρεᾶς καὶ αὐτοῦ τοῦ χαρίσματος.

Ζητῶ ταπεινῶς τὰς προσευχὰς Σας, διὰ νὰ μὴ φανῶ ἀγνώμων πρὸς τὸν Δωροδότην Κύριον, ὡς ὁ πονηρὸς δοῦλος, ἀλλὰ διὰ τῆς Χάριτός Του νὰ πολλαπλασιάσω τὸ τάλαντον πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ Σώματος

τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν προτροπὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «ὁ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστὸς τις εὐρεθῇ. Τοντέστιν, ἵνα μὴ τὰ δεσποτικά σφετερισθῇ, ἵνα μὴ ὡς Δεσπότης ἐαυτῷ ἐκδικῇ, ἀλλὰ ὡς οἰκονόμος διοικεῖ. Οἰκονόμον γὰρ τὸ διοικεῖν τὰ ἐγκεχειρισθέντα καλῶς. Οὐχ αὐτῷ λέγειν εἶναι τὰ δεσποτικά, ἀλλὰ τοῦναντίον τοῦ Δεσπότη τοῦ ἐαυτοῦ»).

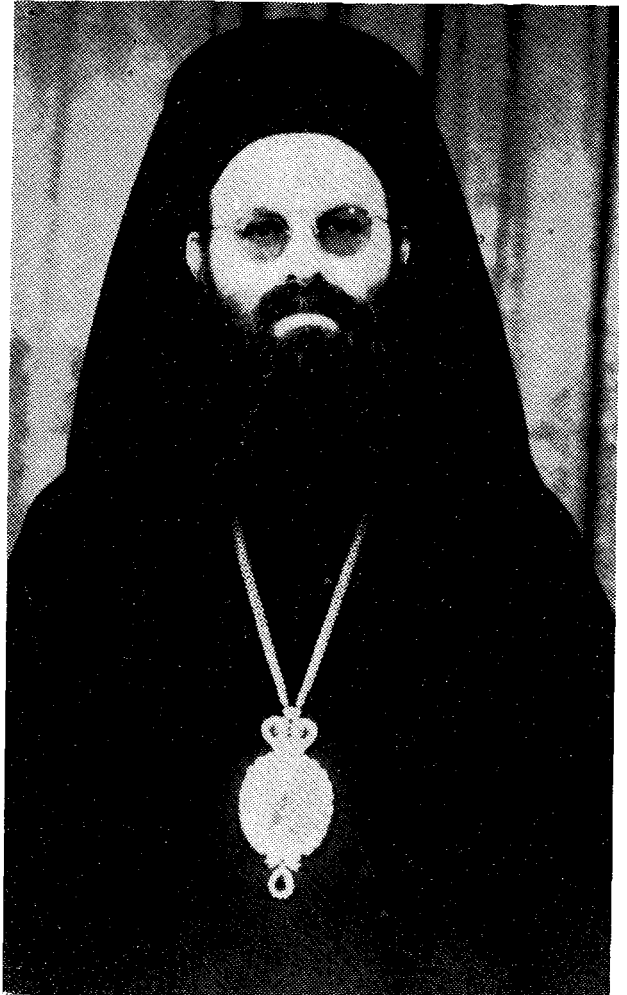
Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴ προσεγγίσω μὲ φόβον καὶ τρόμον τὸ τοῦ οἰκονόμου τῶν ψυχῶν ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα; Πῶς νὰ μὴ δειλιῶ σκεπτόμενος τὴν μοναδικὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀποστολὴν τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς ζωῆς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ, ὡς φορέως τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως, ὡς λειτουργοῦ καὶ ὁρατοῦ κέντρον ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς Κανόνος διδασκάλου καὶ φύλακος τῆς ἀποκαλυφθείσης ἀληθείας, τῶν Δογμάτων καὶ τῆς ἐν γένει ἁγίας θεανθρωποκεντρικῆς παραδόσεως, ὡς πατρὸς καὶ προστάτου τῶν θλιβομένων καὶ ἀδικουμένων, ὡς ὁδηγοῦ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἐδλογημένην θέωσιν;

Μόνον ἡ πίστις, ὅτι ὁ καλέσας με Κύριος δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃ μόνον, ἀλλὰ θὰ εἶναι μετ' ἐμοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, μὲ ἐνθαρρύνει νὰ μὴ ἀρνηθῶ τὴν κλήσιν Του διὰ τὸ μέγα τοῦτο καὶ Ἀποστολικῆς χάριτος πεπληρωμένον ἀξίωμα.

Ἀλλά, ὅσα καὶ ἂν εἴπῃ τις, δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον αἰσθάνεται κατὰ τὴν ἁγίαν αὐτὴν ὥραν, καθ' ἣν πνέει ἡ Χάρις τοῦ Παρακλήτου καὶ συνεχίζεται τὸ Μυστήριον τῆς Πεντηκοστῆς. Προτιμῶ νὰ κατακλείσω τὸν λόγον, διὰ νὰ ζήσωμεν τὸ Μυστήριον ἐν σιωπῇ, ἀφοῦ προηγουμένως ἐκφράσω τὴν βαθεῖαν μου εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ τὴν περὶ αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν τιμὴν τῆς ἐκλογῆς μου μεταξὺ πολλῶν ἐκλεκτῶν ἀδελφῶν. Ἰδιαίτερος εὐγνωμονῶ Ὑμᾶς, Μακαριώτατε, διότι, ἂν καὶ δὲν μὲ ἐγνωρίζετε, μὲ ἐκαλέσατε νὰ γίνω συνεργάτης Σας ἐν τῇ Ὑμετέρᾳ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν καὶ ὑπεβλήθητε εἰς τὸν κόπον νὰ ἐλθῇτε νὰ μὲ χειροτονήσετε εἰς τὴν ἀκριτικὴν ταύτην πόλιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Βορρᾶ, τὴν Δράμαν, τῆς ὁποίας ὁ λαὸς διακρίνεται διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν φιλοπατρίαν του. Ἐναντι τῆς ἀγάπης Σας ταύτης ὀφείλω νὰ ἀνταποδώσω τιμὴν, εὐσυνείδητον καὶ ἐν πνεύματι ὑπακοῆς συνεργασίαν.

Εὐχαριστῶ ὡσαύτως Ὑμᾶς, Ἁγιοὶ Ἀρχιερεῖς, διὰ τὴν ἐνταῦθα Ἁγίαν Συνέλευσίν Σας, ἵνα συμμαρτυρήσετε περὶ ἐμοῦ καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸ πρόσωπόν μου ἐπιδειχθεῖσαν πολλαπλῶς ἀγάπην Σας.

Τέλος εὐχαριστῶ ἐν βαθύτῃ συγκινήσει Ὑμᾶς, Σεβασμιώτατε Ἁγιε Δράμας, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς παρ' Ὑμῖν ὑπηρεσίας μου ἐπεδείξατε πρὸς ἐμέ, παρ' ὅσας τὰς ἀτελείας καὶ ἐλλείψεις μου, κατανόησιν, ὑπομονὴν καὶ ἀνεκτικότητα καὶ μὲ κατεστήσατε συνεργάτην Σας εἰς τὸ πολὺπλευρον καὶ σημαντικὸν ἀναδημιουργικὸν ἔργον, τὸ ὅποιον ἐπιτελεῖτε εἰς τὴν Ἱερὰν ταύτην Μητρόπολιν. Ἐδιδάχθη παρ' Ὑμῶν πολλὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Ποιμαντικὴν διακονίαν καὶ τὴν συναφῇ πρὸς αὐτὴν διοίκησιν.

Ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Διφυλείας κ. Ἀλέξιος

Ταπεινῶς εὐχομαι ὁ Κύριος νὰ Σᾶς ἐνισχύῃ πρὸς ὁλοκλήρωσιν τοῦ Θεοφιλοῦς ἔργου Σας.

Εὐχαριστῶ πάντας τοὺς ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ μεθ' ἡμῶν συμπροσευχομένους.

Εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν πάντων ἕνεκεν.

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ἐν συναισθήσει τῶν φοικτῶν στιγμῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀκολουθήσουν, θαρρῶν εἰς τὸ ἔλεος, τὴν συγκατάβασιν καὶ τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Κυρίου πρὸς τὴν ἀναξιώτητά μου, προσφέρω καὶ ἀποδέχομαι τὸ κέλευσμά Σας.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Διφυλείας κ. Ἀλεξίου.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διφυλείας κ. Ἀλέξιος Γεωργίου Μιχαλόπουλος ἐγεννήθη ἐν Πειραιεὶ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1932. Τὰ ἐγκύκλια μαθήματα

ΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΝ

ΤΟΥ ΧΙΛΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ *

6. ΕΠΙΖΗΤΕΙΤΑΙ ΚΑΙ Η ΠΕΙΡΑ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τὸ στράτευμα ἀντιμετωπίζει τὸ χιλιαστικὸν πρόβλημα ἐκ τῆς ἰδιαίτης σκοπιᾶς. Ἐχει τὴν δυνατότητα τῆς ἐκτιμῆς εἰς βάθος τῆς συντελουμένης διὰ βρωσιν τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως τῶν ἀτόμων, τὰ ὅποια ἔχουν ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὰ διεθνιστικὰ κηρύγματα τῶν ἀνθρώπων τοῦ Μπροῦκλιν, τὸν φαρισματισμὸν, τὸν ὁποῖον ἐμφανίζουν καὶ τόσα ἄλλα συαφῆ θέματα. Ἐάν τις εἴχῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὑπομονὴν τὰ ἀδιφῆ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῶν στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν θὰ ἴδῃ νατο τὰ συγγράφη πολῦτιμον ἔργον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἀξιοποιοῦσα τὴν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν παρουσίαν Μητροπολίτου εἰς τὰς

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 274 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15-16 τεύχους.

παρηκολούθησεν ἐν Πειραιεῖ. Ἐν συνεχείᾳ ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἐξ ἧς ἔλαβε Πτυχίον τὸ 1960.

Ἐκάρη μοναχὸς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Πεντέλης τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1954 ὑπὸ τοῦ τότε καθηγουμένου αὐτῆς Ἀρχιμανδρίτου Ἰακώβου Μακρυγιάννη.

Ἐχειροτονήθη Διάκονος τὴν 7ην Μαρτίου 1954 ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίου Κωνσταντίνου Πειραιῶς ὑπὸ τοῦ τότε Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνοῦ. Ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ Διακόνου ὑπηρετήσεν ἐν Ἑάνθῃ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1954 ἕως τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους ὡς γραφεὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Προσέφερεν ἐν συνεχείᾳ τὰς ὑπηρεσίας του ὡς Διάκονος καὶ κατηχητὴς ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίου Ἀλεξάνδρου Παλαιῷ Φαλήρου, καὶ ὡς Διάκονος ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίας Αἰκατερίνης Πειραιῶς. Ὑπηρέτει συγχρόνως ἐπὶ διετίαν (1955-57) ὡς στρατιωτικὸς ἱεροκέρυξ παρὰ τῇ θρησκευτικῇ ὑπηρεσίᾳ Β/10 Α.Σ.Δ.Ε.Ν. κηρύττων ἀνελλιπῶς εἰς διαφόρους στρατιωτικὰς μονάδας τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν.

Ἐχειροτονήθη Προσβύτερος τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1961 ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἑάνθης κ. Ἀντωνίου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Παναγίας Ἀρχαγγελιωτίσσης ἐν Ἑάνθῃ, χειροθετηθεὶς αὐθημερόν εἰς Ἀρχιμανδρίτην. Ἐν τῷ βαθμῷ τοῦ Προσβυτέρου ὑπηρετήσεν ἐν Ἑάνθῃ, ἔνθα διωρίσθη ἀπὸ 10ης Σεπτεμβρίου 1961 ἕως τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1966

Ἑνόπλους Δυνάμεις, προσεπάθησε τὰ ἀκλήρη καὶ τὴν πείραν τοῦ στρατεύματος ἐπὶ τοῦ ὑπὸ διευρεῖναι προβλήματος, ἀπηύθυνε δὲ τὸ ἀκόλουθον συνοδικὸν ἔγγραφον εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ν. Πελαγονίας κ. Νικόλαον.

(17)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 3238
Διεκπ. 1436

Ἀθήνησι τῇ 8-8-1975

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ—ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

Πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Νέας Πελαγονίας — Ἑνόπλων Δυνάμεων
κ. Νικόλαον

Εἰς Ἀρχηγεῖον Ἑνόπλων Δυνάμεων
Ἐν τὰ 56α

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἐνώπιον τῆς ὁσημέραι αὐξανομένης δραστηριότητος τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἱερωῦ ἱστάμενοι καὶ ἐπὶ τῶν ἀνακυπτόντων

ὡς ἱεροκέρυξ, διδάσκων συγχρόνως ἀμισθὶ ὡς καθηγητὴς εἰς τὴν ἐξατάξιον Ἐκκλησιαστικὴν Σχολὴν ἀποδοτικῶς καὶ ἐποικοδομητικῶς τὰ μαθήματα τῆς Λειτουργικῆς, Τελετουργικῆς, Ποιμαντικῆς καὶ Κανονικοῦ Δικαίου. Ἐτι δὲ εἰργάσθη ἐπιτυχῶς ὡς κατηχητὴς καὶ Πνευματικὸς κηρύττων ἐκ παραλλήλου ἐν τακταῖς ὥραις εἰς τὴν αἵθουσαν «Χριστιανικὴ Στέγη» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐδρευούσας ἐν αὐτῇ στρατιωτικὰς μονάδας.

Κατὰ τὴν διετίαν 1965-66 προσέφερε, παραλλήλως πρὸς τὰ ἐν Ἑάνθῃ καθήκοντα αὐτοῦ, τὰς ὑπηρεσίας του ἐν Δράμῃ ὡς ἱεροκέρυξ ἔχων συγχρόνως καὶ τὴν ἐν γένει ἐποπτεῖαν τῶν Γραφείων τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μητροπόλεως. Καθ' ὅλον δὲ τὸ ἔτος 1966 ἐ χρημάτισε Τοποτηρητὴς τῆς ἐν λόγῳ Μητροπόλεως, ἀνταποκριθεὶς πλήρως εἰς ἀπάσας τὰς ἀνατεθείσας αὐτῷ ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνas. Μετατεθεὶς ὀριστικῶς εἰς Δράμην τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1966 ὑπηρετήσεν ἐν αὐτῇ, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν, εὐσυνειδήτως ὡς ἱεροκέρυξ, Πνευματικὸς, διδάξας ἐπὶ μίαν τετραετίαν ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα μαθήματα εἰς τοὺς ὑπὲρ τοὺς τεσσαράκοντα ὑποψηφίους ἱερεῖς τοῦ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 457/70 Ν.Δ. συσταθέντος ταχυρρυθμοῦ φροντιστηρίου ἐπιμορφώσεως ἱερέων, λειτουργήσαντος ἐν τῇ παλαιφάτῳ Ἱερᾷ Μονῇ τῆς Εἰκοσιφοινίσσης. Ὡσαύτως διετέλεσε Πρωτοσυγκελλεύων μέχρι τῆς εἰς Ἐπίσκοπον Διαυλείας ἐκλογῆς του.

συναφών ζητημάτων προβληματιζόμενοι, επιποθούντες δ' ἅμα ὅπως προετοιμάσωμεν τὸ ὕλικόν, ἐφ' οὗ ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος θὰ δυνήθῃ νὰ λάβῃ τὰς 'Εαυτῆς ἀποφάσεις πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ Χιλιασμοῦ, ὑπὸ τὰς νέας συνθήκας, αἵτινες διαμορφοῦνται ἤδη μετὰ τὴν ἐναρξιν ἰσχύος τοῦ νέου Συντάγματος, Συνοδικῇ ἐξουσιοδοτήσει παρακαλοῦμεν θερμῶς, ὅπως, ἐρευνῶντες εἰς τὰς οἰκειάς ὑπηρεσίας τοῦ Α Ε Δ, παράσχωτε 'Ημῖν μέχρι τῆς 15-9-1975 λεπτομερῆ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν κάτωθι σημείων:

α) Πόσοι περίπου στρατιῶται κατ' ἔτος, ὁπαδοὶ τῆς αἵρέσεως τῶν Μαρτύρων τοῦ 'Ιεχωβᾶ, κατατάσσονται εἰς τὰς 'Ενόπλους Δυνάμεις.

β) Πόσοι ἐκ τούτων ἀρνοῦνται νὰ λάβωσιν ὄπλον πρὸς υπεράσπισιν τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς φιλάττης ἡμῶν Πατρίδος.

γ) Ποῖαι ποινὰ ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς ἀρνούμενους καὶ ἐὰν ἐκτίνωνται αὗται.

δ) Ποῖαι προσπάθειαι καταβάλλονται ὑπὸ τῆς Δ/σεως Ὁρησκευτικοῦ πρὸς ἐπιστροφήν τῶν πεπλανημένων τούτων τέκνων τῆς 'Εκκλησίας καὶ τῆς Πατρίδος καὶ ποῖον τὸ ποσοστὸν ἐπιτυχίας των.

ε) 'Εὰν δύνασθε, ἀναφέρατε 'Ημῖν, χαρακτηριστικὰ τινα γεγονότα ἐκ τῶν προβλημάτων, τὰ ὅποια δημιουργοῦν φαναικοὶ στρατιῶτες - Μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβᾶ εἰς τὸ στράτευμα.

στ) 'Εὰν δύνασθε, ὑποβάλατε 'Ημῖν ἐκθέσεις τῶν Ὑπηρεσιῶν Ἀσφαλείας τοῦ Στρατεύματος περὶ τοῦ κινδύνου, ὅν-περ συνιστοῦν οἱ Μάρτυρες τοῦ 'Ιεχωβᾶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ 'Εθνους καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς Πατρίδος.

ζ) 'Εκθέσατε 'Ημῖν γενικώτερον πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τοῦτο ἡ 'Ηγεσία τῶν 'Ενόπλων Δυνάμεων.

Διὰ τῶν στοιχείων τούτων διευκολυνθῆσεται σημαντικῶς ἡ Διαρκὴς 'Ιερὰ Σύνοδος εἰς τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τούτου, διὸ καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐπιδειχθῇ πᾶσα δυνατὴ ἐπιμέλεια διὰ τε τὴν συλλογὴν των καὶ τὴν ἐγκαιρον ὑποβολὴν αὐτῶν ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν 'Ιερὰν Σύνοδον.

'Επὶ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† 'Ο 'Αθηνῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος

'Ο 'Αρχιγραμματεὺς

κ.α.α. 'Αρχιμ. Ἀμβρόσιος Λενῆς

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ν. Πελαγονίας καὶ 'Ενόπλων Δυνάμεων κ. Νικόλαος ἀπήντησεν ἐπὶ τῶν τεθέντων αὐτῷ ἐρωτημάτων διὰ τοῦ κατωτέρω ἐγγράφου.

(18)

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ Ν. ΠΕΛΑΓΟΝΙΑΣ

—ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ—

ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Τηλ. 3238.115

'Αριθμ. Πρωτ. 2575

Πρὸς
τὴν 'Αγίαν καὶ 'Ιερὰν Σύνοδον
τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος

'Ενταῦθα

Μακαριώτατε 'Αγιε Πρόεδρε,

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 3238/8.8.75 ἐγγράφου τῆς 'Αγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου, δι' οὗ αἰτοῦνται στοιχεῖα διὰ τὴν αἵρεσιν τῶν μαρτύρων τοῦ 'Ιεχωβᾶ, εὐσεβάστως ἀναφέρομεν 'Ημῖν τὰ κάτωθι:

1. Κατόπιν προσφάτων ἐπὶ τοῦ θέματος ἐρευνῶν ἐξάγεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατ' ἔτος παρουσιαζομένων Χιλιαστῶν εἰς

τὰ κέντρα ἐκπαιδεύσεως νεοσυλλέκτων κυμαίνεται μετὰξὺ τῶν (100) καὶ (120) περίπου. Πολλοὶ τῶν χιλιαστῶν πρὸς ἀποφυγὴν τῆς στρατεύσεως μετὰ τὸ πρόσχημα τῆς ὑγείας καὶ τῶν σπουδῶν λαμβάνουν ἀναβολὴν καὶ λιποτακτοῦν εἰς τὸ 'Εξωτερικόν ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη, ἐπιστρέφοντες δὲ ἀργότερον ἐξαγοράζουσι τὴν θητεῖαν των ἢ καθίστανται ὑπόχρεοι μειωμένης τοιαύτης.

2. Κατὰ τὴν παρουσίαν των εἰς τὰ κέντρα ἐκπαιδεύσεως ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς αὐτῶν (70%) δὲν λαμβάνουν ὄπλα, ἰσχυριζόμενοι ὅτι πράττουν τοῦτο διὰ λόγους συνειδήσεως. Σημειώ-τέον ὅτι ἡ ὁργάνωσις των ἐσχάτως δὲν ἐπιβάλλει τὴν μὴ λήψιν ὄπλων καὶ πράττουν τοῦτο ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως καταστοῦν ἀρεστοὶ εἰς τοὺς ἐπικεφαλῆς τῆς ὁργάνωσός των.

3. 'Εν εἰρήνῃ ἢ μὴ λήψιν ὄπλων τιμωρεῖται μετὰ ποινὴν φυλακίσεως ἀπὸ 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἐν πολέμῳ δὲ μετὰ ποινὴν φυλακίσεως ἀπὸ 2 ἐτῶν μέχρις τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου.

4. Κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπιστράτευσιν παρουσιάσθη σημαντικὸς ἀριθμὸς χιλιαστῶν, οἵτινες ἠρνήθησαν νὰ λάβουν ὄπλον, τῇ συνδρομῇ δὲ τῆς Ὁρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας μέρος τούτων ἐπερίσθη καὶ ἔλαβεν ὄπλα, οἱ δὲ ὑπόλοιποι ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰς φυλακάς.

5. Ὑπὸ τῆς Δ/σεως Ὁρησκευτικοῦ καταβάλλεται προσπάθεια διαφωτίσεως διὰ τὴν μεταστροφήν των εἰς τὴν 'Ορθοδοξίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ ἀποτελέσματα εἶναι περιορισμένα, διότι ἀρνοῦνται νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς διαφωτιστικὰς ὁμιλίας, ὡς αὐτοὶ δὲ ἐπέστησαν νὰ προσέλθουν διεμαρτυρήθησαν ἐντόνως εἰς τὸν Δ/ντὴν ὅτι πιέζονται νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὴν 'Ορθοδοξίαν. Τοσαῦτα εἶναι ἡ ἐμμονὴ εἰς τὰς πεποιθήσεις των, ὥστε ὅχι μόνον ὄπλα δὲν λαμβάνουν, ἀλλὰ οὔτε καὶ αὐτὴν τὴν στρατιωτικὴν των σολὴν ἐνδύονται, ὅταν ἐγκλείωνται εἰς τὰς στρατιωτικὰς φυλακάς. Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα ἐμμονῆς εἰς τὴν πλάνην τῶν χιλιασμῶν εἶναι τὸ ἀκόλουθον:

'Υπαξιωματικὸς μόνιμος, ἀνῆκων εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ χιλιασμοῦ καὶ ἀποκαλυφθεὶς, προετίμησε νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν, παρὰ νὰ ἀλλάξῃ τὴν ἰδεολογίαν του.

6. 'Η ἡμετέρα Διεύθυνσις πρὸς διαφώτισιν τῶν στρατευμένων νέων ὁργανώνει κατὰ διαστήματα ἀντιχιλιαστικὰς ἐκστρατείας μετὰ καταλλήλους ὁμιλίας εἰς στρατόπεδα ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἱερέων ἐκάστης περιοχῆς. Παραλλήλως ἀπὸ ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως γίνονται ὁμιλίαι διαφωτιστικαὶ διὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν πλανῶν τῆς χιλιαστικῆς προπαγάνδας.

Εἰδικῶς ἡ Δ/σις Ὁρησκευτικοῦ τοῦ ΑΕΔ ἐξέδωκεν ἀντιχιλιαστικὰ φυλλάδια, τὰ ὅποια διανεμήθησαν εἰς ἅπαντα τὰ 'Ὀπλα καὶ Σώματα τῶν τριῶν κλάδων τῶν 'Ενόπλων Δυνάμεων.

'Η κυρία προσπάθεια τῆς διαφωτίσεως συνίσταται εἰς τὸν τονισμὸν τοῦ ὅτι οὗτοι — οἱ χιλιασταὶ — εἶναι ἐχθροὶ τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος. 'Η ἐπιτυχία κυμαίνεται περὶ τὸ 80% περίπου μετὰξὺ τῶν νεοφωτιστῶν.

7. Περαινοῦντες φρονούμεν, ὅτι διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου τοῦ χιλιασμοῦ πρέπει νὰ ληφθοῦν ἐκτακτα μέτρα ὑπὸ τῆς 'Εκκλησίας καὶ τῆς Πολιτείας. Πρὸς τοῦτο ἡ 'Εκκλησία ὀφείλει νὰ ἐκλαμβάνῃ τὴν αἵρεσιν τῶν χιλιαστῶν ὡς ἐσωτερικὴν τῆς αἱμορραγίαν, ἥτις ἐπιφέρει θανάσιμα πλῆγματα εἰς τὸ σῶμα Αὐτῆς, ἢ δὲ Πολιτεία νὰ ἐκλαμβάνῃ αὐτὴν οὐχὶ ὡς ὁρησκείαν, ἀλλ' ὡς παράνομον ὁργάνωσιν ὑπονομεύουσαν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν υπαξίαν τοῦ Κράτους.

'Επὶ τούτοις διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ

ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

'Ο Μητροπολίτης

Ν. Πελαγονίας—'Ενόπλων Δυνάμεων Νικόλαος

† 'Ο Ταλαντίου ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ ὑπ' ἀρ. 1 ζήτημα.

Μεθ' ικανοποιήσεως ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀνέγνω-
σεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου
σχολικοῦ ἔτους ἀνακοίνωσιν τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας
κ. Γ. Ράλλη, ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύονται τὰ εἰς τὸν
τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως συντελεσθέντα κατὰ τοὺς
τελευταίους μῆνας. Ἰδίως λίαν ἐλπιδοφόρον φαίνεται
τὸ γεγονός, ὅτι «προγραμματίσθησαν ἀπὸ τὸ ΚΕΜΕ
καὶ σὲ λίγες μέρες ἐγκαινιάζονται ἐπιμορφωτικὲς ὁμι-
λίαι καὶ συζητήσεις μὲ τὸ ἐποπτικὸ καὶ διδακτικὸ
προσωπικὸ στὴν Ἀθήνα, τὸν Πειραιᾶ, τὴ Θεσσαλο-
νίκη καὶ σὲ ἄλλα 5 σημαντικὰ ἀστικά κέντρα». Μάλι-
στα ὁ κ. ὑπουργὸς προσέθεσεν, ὅτι «εἶναι ἡ πρώτη
φορὰ στὰ ἐκπαιδευτικὰ χρονικά τῆς χώρας μας ποὺ
διοργανώνονται συγκεντρώσεις ἐκπαιδευτικῶν σὲ τέ-
τοια ἔκταση καὶ προχωροῦν σὲ τόσο βάθος».

Ἄλλ' ἵνα αἱ συγκεντρώσεις αὗται ἀποδώσουν
καρπὸν ἑκατονταπλασίονα, πρέπει νὰ μὴ περιορι-
σθοῦν εἰς τὴν ἐξέτασιν γλωσσικῶν ἢ τεχνικῶν ἢ μεθο-
δολογικῶν μόνον ζητημάτων, ἀλλὰ νὰ ἐπεκταθοῦν
καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 ζητήματος,
ἥτοι τοῦ ζητήματος τοῦ ἰδεολογικοῦ προσανατολισμοῦ
τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ
ἀντιληφθῶμεν, ὅτι τὸ θεμέλιον πάσης ἀγωγῆς εἶναι ἡ
κοσμοθεωρία καὶ ἡ βιοθεωρία. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκει-
μένου δὲν ἐπιτρέπονται καταστρεπτικοὶ πειραματι-
σμοί. Ἡ ἑλληνορθόδοξος παράδοσις ὑποδεικνύει τὸ
θεμέλιον τοῦτο κατὰ τρόπον ἀριστον καὶ μοναδικόν.

Θὰ ἀφήσῃ ἀσυγκινήτους τοὺς Ἕλληνας.

Κατὰ τὸν ἀρξάμενον μῆνα θὰ ἐορτασθῇ διὰ μίαν
ἀκόμη φορὰν ἡ ἡμέρα τῶν Ἑνωμένων Ἑθνῶν, ἐπὶ
τῇ συμπληρώσει 31 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ΟΗΕ
(24 Ὀκτωβρίου 1945).

Δυστυχῶς ὁ ἐορτασμὸς οὗτος θὰ ἀφήσῃ καὶ κατὰ
τὸ τρέχον ἔτος ὅλως ἀσυγκινήτους τοὺς Ἕλληνας, οἱ
ὁποῖοι κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη διεπίστωσαν, ὅτι
ὁ ΟΗΕ κινεῖται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς φιλῆς θεωρίας,
χωρὶς νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν,
ἣτις ἔχει διασαλευθῇ εἰς διάφορα σημεία τῆς ὑφῆλιν.
Ἀπόδειξις τοῦτου εἶναι, ὅτι ἡ Τουρκία ἐξακολουθεῖ
ἀνενόχλητος νὰ καταπατῇ καὶ περιφρονῇ τὰς εἰς τὴν
κυπριακὴν τραγωδίαν ἀναφερομένας ἀποφάσεις τοῦ
Ὁργανισμοῦ τούτου. Ἀληθῶς τὸ γόητρον τοῦ Ὁργα-
νισμοῦ τούτου ἔχει πληρῇ ἀνεπανορθώτως.

Τὸ ΙΕ' Διεθνὲς Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν.

Τὸ συγκροτηθὲν ἐν Ἀθήναις ΙΕ' Διεθνὲς Συνέ-
δριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν, τοῦ ὁποίου μετέσχον ἐ-
κατοντάδες διακεκριμένων ἐπιστημόνων, ἐξ ὁλοκλή-

ρου τοῦ κόσμου, ἀπέδειξε διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν
εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ζωτικότητα τοῦ βυζαντινοῦ πο-
λιτισμοῦ.

Ἡ ζωτικότης αὕτη ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα οὐ μόν-
ον τοῦ ζωοποιούντος τὸν πολιτισμὸν τοῦτον ἀθανάτου
ἐλληνικοῦ πνεύματος, ἀλλὰ πρὸ πάντων τῆς Ὁρθο-
δοξίας, ἣτις ὡς δραστικὴ ζωτικὴ δύναμις καὶ ἐντε-
λέχεια ἐνεφύχωνε πάσας τὰς πολιτιστικὰς ἐκφάνσεις
τοῦ Βυζαντίου, ἀπειργάζετο τὴν πνευματικὴν ἐνό-
τητα τῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτοῦ ἀναπτυσσομένων λαῶν
καὶ ἀπέβαινεν ὁ σπουδαιότερος παράγων ἐξελληνισμοῦ
καὶ ἐξανθρωπισμοῦ αὐτῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, θὰ ἦτο σκοπιμώτερον
ἐν τῷ μέλλοντι ἡ Θεολογία καὶ Ἑκκλησιαστικὴ ζωὴ
τοῦ Βυζαντίου νὰ ἐξετάζωνται εἰς ἰδιαίτερα τμήματα
τοῦ λαμπροῦ κατὰ τὰλλα Συνεδρίου. Ἐὰν τὰ πολι-
τιστικὰ ἀποτελέσματα ἐξετάζωνται εἰς ἰδιαίτερα τμή-
ματα, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ ἀποτελῇ αὐτοτελὴ
τομέα ἐρευνῆς ἡ γενεσιουργὸς αὐτῶν αἰτία καὶ ἡ ἐμ-
φυχοῦσα αὐτὰ δύναμις. Ὁρθῶς τὸ αἷτημα τοῦτο προ-
εβάλλετο ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν συνέδρων.

Ἡ ἀστυνόμευσις τῆς σκέψεως.

Ὁ — πᾶν ἄλλο ἢ συντηρητικὸς — διακεκριμέ-
νος λόγιος κ. Ε. Παπανοῦτσος, ἀναφερόμενος εἰς
τὴν μονολιθικὴν σκέψιν νέων λογίων, ὁπαδῶν τοῦ
(διαλεκτικοῦ Ὀλισμοῦ), ἔγραφε προσφάτως τὰ ἑξῆς:
(Ἀπὸ μέρους μου ὁμολογῶ ὅτι ὅστερ' ἀπὸ τῆς φο-
βερῆς ζωμώσεως, τῆς θεωρητικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς, τῆς
πεντηκονταετίας σὲ παγκόσμια κλίμακα, τῆς ἀνα-
θεωρήσεως καὶ ἀνακατατάξεως ποὺ οἱ ἐμπειρίαι αὐτῆς
ἐπέβαλαν στὸν κώδικα καὶ στὴν τακτικὴ τῆς ἐπανα-
στατικῆς ἰδεολογίας... Περίμενα ὅτι οἱ νέοι λόγιοι,
ὅσοι ἔχουν αὐτὸ τὸν πνευματικὸ προσανατολισμό,
θὰ ἔδειχναν στὶς σκέψεις καὶ στὰ γραπτὰ τους
περισσότερη ἀνεξαρτησία, καὶ ἰδίως λιγώτερη ἀδιαλ-
λαξία. Δὲν τὴν βλέπω. Ἡ θεωρητικὴ Ἀστυνομία τῆς
ἁκρᾶς Ἀριστερᾶς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀδυσώπητη...).

Ἡ ἐνγλωττοτάτη διαπίστωσις αὕτη πείθει, ὅτι
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὁμιλοῦν περὶ ἐλευθερίας ὅσοι
ἔχουν ἰσοπεδώσει τὴν προσωπικότητά των ὑπὸ τὸν
ὀδοστρωτῆρα τοῦ Ὀλιστικοῦ «κονφορμισμού» καὶ τοῦ
ἀκάμπτου δογματισμοῦ.

Θὰ ἀποτελῇ τὸ ἄλφας.

Καθ' ἃ ἐσήμειώθη εἰς τὸν Τύπον, φοιτηταὶ τῆς
Αὐστρίας δι' ἀφισσῶν, κάρτ-ποστάλ καὶ ἐπιστολῶν
πρὸς τὴν «Βασιλικὴν Σουηδικὴν Πρεσβείαν» διαμαρ-
τύρονται ἐντόνως διὰ τὴν ὑπὸ κατασκευὴν σεξοταινίαν,
ἣτις θὰ ἔχῃ τὸν τίτλον «τὰ πολλὰ πρόσωπα τοῦ Ἰη-
σοῦ». Μεθ' ἱερᾶς ἀγανακτήσεως ἐστράφησαν ἐναν-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Σύνοδος

Ἡ Ίερά Σύνοδος, συνελθοῦσα τὴν 5ην Ὀκτωβρίου εἰς πρώτην Συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν νέαν σύνθεσιν τῆς τῆς 120ῆς Συνεδριᾶς Περιόδου, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν τῆς στρέφει ἐν πρώτοις τὴν σκέψιν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὰ στρατευμένα τέκνα τῆς ἀγαπητῆς Πατρίδος, τὰ ὅποια φυλάττουν τὰς νεωτέρας θερμοπύλας, καὶ μὰζι μὲ τὰς δεήσεις πρὸς τὸν Κύριον ὑπὲρ ἐνισχύσεως καὶ κατισχύσεως αὐτῶν ἀπευθύνει εἰς αὐτὰ ἐγκάρδιον χαίρετισμόν. Ὡς ἐκφρασιν δὲ τῆς ἀγάπης τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ στρατευμένα τέκνα τῆς ἀπεφάσισεν ὅπως, ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ίερᾶς Συνόδου, ἐπισκεφθῇ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατοῦ καὶ ἀκριτικὰ φυλάκια.

Ἡ Ίερά Σύνοδος, συναίσθανομένη τὴν κρίσιμότητα τῶν καιρῶν διὰ τε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος, στρέφεται ἐπίσης πρὸς ὅλον τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ὑπόσχεται, ὅτι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ θὰ καταβάλλῃ πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰ αἰτήματα τῶν καιρῶν μας, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν τοῦ εὐσεβοῦς καὶ μαρτυρικοῦ Γένους μας, ἵνα ἡ Ἐκκλησία ἀναδειχθῇ καὶ πάλιν, ὅχι μόνον ἐν λόγοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πράξει, ἡ φιλόστοργος μήτηρ καὶ τροφὸς ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ἀσχέτως πολιτικῶν ἀντιλήψεων καὶ κατευθύνσεων. Πολλὰ τὰ ἐμπόδια καὶ μέγιστος ὁ κίνδυνος ἐκ τῆς διαρκοῦς φθορᾶς καὶ ἀλλοιώσεως τοῦ χριστιανικοῦ φρονήματος λόγω τῆς δράσεως ποικίλων σκοτεινῶν δυνάμεων. Πρὸς ἀποτροπὴν δὲ τοῦ κινδύνου τούτου, ὁ ὁποῖος ἀπειλεῖ αὐτὴν ταύτην τὴν ὑπόστασιν τοῦ ἔθνους, ἀρρήκτως συνδεδεμένου μετὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἀπαιτοῦνται ριζικαὶ μεταβολαὶ ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ ὀργανισμῷ.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ὑψηλῶν στόχων διὰ τὴν εὐπρέπειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους ἡ Ίερά Σύνοδος ζητεῖ τὴν συμπαράστασιν Ἀρχόντων, τύπου καὶ παντὸς Ἑλληνικοῦ ποιοῦντος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος.

Περαιτέρω ἡ Ί. Σύνοδος προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν Συνδικῶν τινῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ἥτοι: Εἰς τὸ πρωτοβάθμιον συνδικὸν δικαστήριον ἀνέδειξεν ὡς πρόεδρον τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιον καὶ ὡς μέλος τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρον.

Εἰς τὸν Ο.Δ.Δ.Ε.Π. ἀνέδειξεν ὡς μέλη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Ἀκαρνανίας κ. Θεόκλητον καὶ Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνον.

Εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Σύρου κ. Δωρόθεον καὶ Βερροίας κ. Παῦλον.

Εἰς τὴν Ἀπ. Διακονίαν τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Νικαίας κ. Γεώργιον καὶ Γυθείου κ. Σωτήριον. Ὡς ἀναπληρωματικὰ δὲ μέλη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρον καὶ Χίου κ. Παντελεήμονα.

Εἰς τὸ Δελτίον «Ἐκκλησία» τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Νικαίας κ. Γεώργιον καὶ Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρον.

τίον ἐκείνων, οἵτινες χάριν εὐτελῶν ἐμπορικῶν σκοπῶν δὲν διστάζουν νὰ βεβηλώσουν πᾶν ὅσιον καὶ ἱερόν.

Ἡ ἀντίδρασις τῶν αὐστριακῶν τούτων φοιτητῶν ἀποδεικνύει, ὅτι πάντοτε εἰς τὰς τάξεις τῶν νέων ὑπάρχει ἡ ἐλπιδοφόρος ὕγιης μερίς, ἥτις, καταλλήλως κατευθυνομένη καὶ ἐμψυχουμένη, θὰ ἀποτελῇ τὸ ἅλας, ὅπερ προλαμβάνει τὴν γενίκευσιν τῆς μαστιγώσεως πολλοὺς νέους σήψεως καὶ φθορᾶς.

Εἰς τὸ Ἀνώτατον Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον τῆς Ἐκκλησίας τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Παροναξίας κ. Ἐπιφάνιον. Ἐξ ἄλλου ἡ Δ. Ίερά Σύνοδος συνελθοῦσα τὴν 7ην Ὀκτωβρίου, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, ἡσχολήθη: α) Μὲ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ ἐπέφερε τροποποιήσεις, ὡς πρὸς τὰς ἡμέρας τῶν Συνεδριῶν αὐτῆς καθιερώσασα, ὅπως συνεδριάσῃ τετράκις τῆς ἐβδομάδος κατὰ τὸ Ἀπρ. δεκαπενθήμερον ἐκάστου μηνός. β) Προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀνάδειξιν τῶν Προέδρων τῶν Συνδικῶν Ἐπιτροπῶν ὡς ἀκολούθως: Ἀρχιεπισκοπῆς: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλασσώνας κ. Σεβαστιανός. Νομοκανονικῶν Ζητημάτων: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας κ. Αὐγουστίνος. Μοναχικοῦ Βίου: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Παῦλος. Θείας Λατρείας: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Χρυσόστομος. Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος. Ὑποθέσεων Ἐξωτερικοῦ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Ἀλέξανδρος. Θερησκευτικῆς Διαφωτίσεως—Τύπου: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γυθείου καὶ Οἴτου κ. Σωτήριος. Χριστιανικῆς Ἀγωγῆς Νεολαίας-Κατηγορικῶν Σχολείων: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Γεώργιος. Διοργανώσεως Ποιμαντικοῦ Ἔργου: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσας κ. Σεβαστιανός.

Ίερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

— Τὴν 31ην Αὐγούστου 1976 τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἐπισκέφθη εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος. Οἱ δύο Ταγοὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας συνεζήτησαν ἐκκλησιαστικὰ θέματα ἐπὶ μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν.

Ἐπίσης τὴν ἰδίαν ἡμέραν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἐπισκέφθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριπόλεως τοῦ Λιβάνου κ. Ἠλίας καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γεώργιος.

— Τὴν 5ην Σεπτεμβρίου 1976 συνήλθεν διεθνὲς Β΄ ἀντιπρὸς συνέδριον ἐν τῇ αἰθούσῃ τελετῶν τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, διοργανωθὲν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ συνεδρίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὡμίλησεν δεόντως καὶ καλωσώρισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τοὺς συνέδρους ἐπιστήμονας τῶν ἄλλων χωρῶν.

— Τὴν 6ην Σεπτεμβρίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τοὺς διευθυντὰς τῶν διαφόρων γραφείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἔσχεν μετ' αὐτῶν μακρὰν συνεργασίαν. Ἐδωσεν δὲ τὰς δεούσας ἐντολὰς καὶ ὁδηγίας διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῶν γραφείων καὶ ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινού.

— Τὴν 13ην Σεπτεμβρίου 1976 ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κορινθίας κ. Παντελεήμονος καὶ τοῦ Παιερ. Μητροπολίτου Ταλαντίου κ. Ἀμβροσίου ἀνεχώρησεν διὰ Σάμου.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου μὲ ἐπιτεφάλης τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμονα, τὸν κ. Νομάρχην καὶ τὸν κ. Δήμαρχον ὑπεδέχθησαν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις.

— Τὴν 16ην τοῦ ἰδίου μηνός ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ἡ ἀκολουθία του ἐπέστρεψαν εἰς Ἀθήνας.

— Τὴν 24ην Σεπτεμβρίου 1976 τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Σεραφεῖμ ἐπισκέφθησαν:

Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Παπαθεοδώρου Ἰωάννης, ὁ Ἀντιπρ. τοῦ Ἑλλ. Ἐρ. Σταυροῦ κ. Στεριόπουλος Ἠλίας,

δ Σεβ. Μητροπολίτης Περιστερίου κ. 'Αλέξανδρος, δ Θεοφιλέστατος επίσκοπος Σκοπέλου κ. 'Αλέξανδρος, δ Σεβ. Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Ειρηναίος, δ Σεβ. Μητροπολίτης 'Αλεξανδρουπόλεως κ. 'Ανθιμος.

— Τὴν 27ην τοῦ ἰδίου μηνὸς τὸν Μακ. 'Αρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθησαν δ ἀρχηγὸς τῆς ἐν 'Αθήναις διπλωματικῆς ἀποστολῆς τοῦ 'Ισραὴλ Πρέσβυς κ. Ν. Γιαῖς, δ Στρατηγὸς κ. Θρασ. Τσακαλώτος, δ Βουλευτὴς Καρδίτσης κ. 'Ηλίας Ζιώγας, δ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ιερισσοῦ, 'Αγίου 'Ορους καὶ 'Αρδαμερίου κ. Παῦλος, δ Σεβ. Μητροπολίτης Γερμανίας κ. Εἰρηναῖος καὶ δ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Αἰνίου κ. 'Απόστολος.

— Τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1976 τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον ἐπεσκέφθη δ πρ. ὑπουργὸς κ. Κων/νος Μητσοτάκης, ἐν συνεχείᾳ δὲ προήδρευεν συνεδριάσεων τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., ἐνθα συνεζητήθησαν ὑπηρεσιακῆς φύσεως θέματα.

— Τὴν 20.00ην ὥραν τῆς ἰδίας ἡμέρας δ Μακαριώτατος κατέθεσεν τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ συνοδικοῦ Μεγάλου ὀπισθεν τοῦ κτηρίου τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς. 'Εν ἀρχῇ ἐτελέσθη ἀγιασμὸς ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, ἐν συνεχείᾳ δὲ κατετέθη δ θεμέλιος λίθος καὶ τέλος δ Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος, προσφωνήσας δεόντως τοὺς περισταμένους, ἠύχθη εὐδωσιν τοῦ ὅλου ἔργου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὸ 'Επίσημον Δελτίον τῆς 'Ορθοδόξου Βουλγαρικῆς 'Εκκλησίας «Cerkoven Vestnik» ἀφιερώνει διπλοῦν τεύχος τοῦ μηνὸς 'Ιουλίου εἰς λεπτομερῆ ἐξιστόρησιν καὶ περιγραφὴν τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως 'Αντιπροσωπείας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος μετ' ἐπικεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον κ. Σεραφεῖμ εἰς τὴν Βουλγαρικὴν 'Εκκλησίαν καὶ τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. Μάξιμον. 'Η περιγραφὴ τῆς ἐπισκέψεως πλαισιώνεται μετ' πολλὰς χαρακτηριστικὰς φωτογραφίας καὶ σχετικὰ σχόλια, εἰς τὰ ὅποια μεταξὺ τῶν ἄλλων τινύσσεται ὅτι «ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου Σεραφεῖμ ἀπετέλεσε σημαντικὸν γεγονός δι' ὅλην κληρὸν τὸν λαόν μας. Παντοῦ οἱ ἀγαπητοὶ φιλοξενούμενοι ἐκ τῆς 'Αγίας 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἐγένοντο μετὰ χαρᾶς δεκτοί· ἡ ἐμφάνισις τῶν ἔφερε εὐφρόσυνα βιώματα, ἠκούοντο μόνον λόγοι ἀγαθοὶ διὰ φιλίαν καὶ συνεργασίαν. 'Εχαιρον οἱ πάντες, διότι εἰρηνόφιλοι προθέσεις κυριαρχοῦν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων καὶ πᾶσα προσπάθεια διὰ πληρεστέραν ἐνότητα καὶ εἰλικρινεστέραν φιλίαν γίνεται δεκτὴ μετ' ἀνοικτῆν καρδίαν. Τὰ δημόσια μέσα ἐνημερώσεως — ἐφημερίδες, ραδιόφωνον καὶ τηλεόρασις — ἐνημέρωναν διὰ τὰς κινήσεις τοῦ ὑψηλοῦ φιλοξενουμένου καὶ ἐπληροφόρουν διὰ τὰς συναντήσεις καὶ τὰς διεξαχθείσας συνομιλίας μετὰ πνευματικῶν καὶ κοσμικῶν λειτουργῶν τῆς χώρας μας».

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Παν. Ν. Τρεμπέλας, 'Ομοτ. Καθηγητοῦ Παν/μίου, 'Η Παλαιὰ Διαθήκη μετὰ συντόμων ἐρμηνειῶν, 'Αθήναι 1976, τόμ. Α', σσ. 574, τόμ. Β', σσ. 576.

'Ο ἀκάματος συγγραφεὺς, δ πολυγραφώτατος Νέστωρ τῆς Θεολογικῆς 'Επιστήμης 'Ομότ. καθηγητῆς Παν. Ν. Τρεμπέλας, προσφέρει εἰς τοὺς εὐσεβεῖς φιλομαθεῖς σύντομον ἔργον ἐρμηνείας τῶν Ποιητικῶν ἔργων τῆς Π.Δ. ('Ιώβ, Ψαλμῶν, Παροιμιῶν, 'Εκκλησιαστοῦ, 'Ασματος 'Ασμάτων, Σοφίας Σολομώντος καὶ Σοφίας Σειράχ). 'Η συνοπτικὴ αὕτη εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν ἐρμηνεία διευκολύνει τὸν ἀναγνώστην τῶν 'Ιερῶν κειμένων τῆς Π.Δ. εἰς κατανόησιν τοῦ θεοπνεύστου λόγου καὶ εἰς διδασχὴν.

Κ. Γ. Μ.

'Αθαν. Σ. Φραγκοπούλου, Τὸ Δεκαπενταύγουστον, 'Αθήναι 1976, σσ. 228.

Θὰ ὠνόμαζον τὸ ἔργον λατρευτικὸν ἐγκόλπιον, περιλαμβάνον τὰς μεγάλας ἐορτὰς τοῦ Δεκαπενταγούστου, ἤτοι τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπως καὶ τῆς μικρᾶς καὶ τῆς Μεγάλης Παρακλήσεως. 'Ο εὐσεβὴς μελετητὴς τοῦ ἔργου θὰ αἰσθανθῇ ἀληθῆ συγκίνησιν, ἀλλὰ καὶ θὰ αὐξήσῃ τὰς γνώσεις αὐτοῦ ἐκ τῆς καθόλου λατρευτικῆς σημασίας τῶν μεγάλων ἐορτῶν τοῦ Δεκαπενταγούστου, ὡς καὶ πλείστων ἄλλων παρεμφερῶν λατρευτικῶν θεμάτων τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἐν λόγῳ περιόδου. 'Η ἀπλὴ γλῶσσα τῆς ἐρμηνείας τῶν Παρακλητικῶν κανόνων, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἡ ἐμπνευσμένη γραφὴ τοῦ εὐσεβοῦς συγγραφέως, καθιστοῦν τὸ ἔργον ἀληθὲς λατρευτικὸν ἐγκόλπιον διὰ τε τοὺς ἱερωμένους καὶ δι' ὅλους τοὺς εὐσεβεῖς ἀναγνώστας.

Κ. Γ. Μ.

† 'Αρχιμ. Χριστοφόρου Ν. Παπουτσοπούλου, «Οἱ σπείροντες ἐν Ἀάχρυσιν...». Λόγοι παρακλήσεως, τεύχος Α', 'Αθήναι 1976, σσ. 128.

Παρηγορίας ἐγκόλπιον θὰ ἡδύνατο νὰ χαρακτηρίσῃ τις τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ ἀοιδίμου Χριστοφόρου Παπουτσοπούλου.

Τὰ μεστῆς εὐλαβείας αἰσθήματα τοῦ ἀλήστου μνήμης συγγραφέως εἶναι ἐκδηλὰ εἰς πᾶσαν γραμμὴν τοῦ ἔργου, συγκινοῦντα καὶ οἰκοδομοῦντα πάντα εὐδιάθετον Χριστιανόν.

Κ. Γ. Μ.

Λεωνίδα Κ. Διαμαντοπούλου, 'Η 'Αθεΐα στὴν ἐποχὴ μας, 'Αθήναι 1976, σσ. 90.

Νικολάου Π. Βασιλειάδου, 'Ο Μαρξισμὸς καὶ οἱ Νέοι, 'Αθήναι 1976, σσ. 48.

Λίαν ἐπίκαιρα καὶ λίαν ὠφέλιμα ἀμφότερα τὰ βιβλιαράκια ταῦτα συνιστώμενα ἐκθύμως.

Κ. Γ. Μ.

'Αποδημήτριες τοῦ Χριστοῦ, 'Εκδοσις 'Ορθοδ. 'Ιεραπ/κῆς 'Αδελφότητος «'Η 'Οσία Ξένη», Περαιὰ Θεσ/νίκης 1976, σσ. 96.

'Εν τέλει κανὼν Παρακλητικὸς εἰς τὴν 'Οσίαν Ξένην ὑπὸ Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου.

Ψυχωφελὲς ἐργίδιον ἀξιοσύστατον, ἐφ' ὅσον μάλιστα τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως κέρδος διατίθεται ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν καὶ 'Ιεραποστολικῶν σκοπῶν.

Κ. Γ. Μ.

1) 'Ανδρέου 'Ιω. Φυτράκη, Τὸ 'Εθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον τῶν 'Αθηνῶν κατὰ τὸ παν/κὸν ἔτος 1974-75. 'Εκθεσις πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ ἔτους τούτου Καθηγητοῦ 'Ανδρ. 'Ιω. Φυτράκη. 'Εν 'Αθήναις 1976, σ. 54.

Παραστατικὴ 'Εκθεσις τῆς θυέλλης, ἥτις ἐπληξε τὸ πρῶτον 'Ανώτατον Πνευματικὸν 'Ιδρυμα τῆς Χώρας ἡμῶν κατὰ τὴν δικτατορικὴν περίοδον, ζωηρὰ ἀναπαράστασις τῶν δυσχερειῶν, ἃς εἶχε ν' ἀντιμε-

τωπίση ἢ ἐπὶ τῆς Πρυτανείας τοῦ κ. Φυτράκη Σύγκλητος. Λίαν παραστατικὰ ἐκθέτει τὰ τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ λειτουργίας τοῦ Παν/μίου ὁ Καθηγητῆς κ. Φυτράκης διὰ τῆς ὡς ἄνω ἐκθέσεώς του. Διάπυρος εἶναι ἡ εὐχὴ τῶν εὖ φρονούντων, ὅπως τὰ ἀνώτατα πνευματικὰ ἰδρύματα τῆς χώρας ἡμῶν εὐρωσιν τὴν ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ γαλήνην διὰ νὰ ἐπιτελέσουν τὸ ὕψιστον πνευματικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἔργον των, ἐπ' ὧφελείᾳ τῆς σπουδαζούσης νεότητος.

2. Παναγ. Χ. Δημητροπούλου, Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Θεσ/κης, Τὸ φυσικὸν δίκαιον ὡς πηγὴ τοῦ θετικοῦ δικαίου. Λευκωσία 1975 (Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ Ἀναμνηστικοῦ τόμου ἐπὶ τῇ 50ετηρίδι τοῦ Περιοδικοῦ «Ἀπόστολος Βαρνάβας») σ. 22.

Ἐννοια καὶ περιεχόμενον τοῦ φυσικοῦ δικαίου, ἀποτελοῦντος τὴν πηγὴν παντὸς θετικοῦ δικαίου. Λίαν ἐπιτυχῆς διαπραγματεύσεις τοῦ ὅλου θέματος, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς σχέσεως Χριστιανικῆς Ἠθικῆς καὶ φυσικοῦ ἡθικοῦ νόμου. Ἐν συμπεράσματι ὁρθῶς ἀποφαίνεται ὁ σ. «ὅτι τὸ φυσικὸν δίκαιον ταυτίζεται πρὸς τὸν ἡθικὸν θεῖον νόμον, καὶ εἶναι ἔκφρασις καὶ ἐρμηνεία τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τοῦ πολίτου» (σ. 21).

3) Γεωργίου Β. Ἀντουράκη, ἀρχαιολόγου, Ὁ βυζαντινὸς Ναὸς τοῦ ἁγίου Γεωργίου — Χριστοῦ εἰς Κουρῶν Χανίων. Ἀθήναι 1976, σ.σ. 18.

Μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν δίδεται ἡ ἀρχιτεκτονικὴ περιγραφή τοῦ Ναοῦ. Τὸ σπουδαιότερον μέρος ἀποτελοῦν αἱ παρατηρήσεις τοῦ σ. ἐπὶ τῶν προσφάτως ἀποκαλυφθεισῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Ναοῦ, ἐξ ὧν δύνανται νὰ σχολιασθοῦν μόνον αἱ δύο παραστάσεις, ἤτοι: 1. Οἱ Ἱεράρχαι τῆς ἀψίδος καὶ 2. Ἡ θεία Λειτουργία. 5 εἰκόνες καὶ 2 σχεδιαγράμματα κατατοπίζουν τὸν ἀναγνώστην.

4) Τοῦ αὐτοῦ, Δελφοί. Ἀρχὴ καὶ τέλος μιᾶς ὁδοιπορίας. Ἕνας... ἀλλοιωτικὸς Τουριστικὸς Ὁδηγός. Ἀθήνα 1976, σ. 102.

Ἐπιτυχῆς καὶ ζωηρὰ ἔκθεσις προσωπικῶν βιωμάτων τοῦ σ. κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς δικτατορίας, καθ' ἃ μετετίθετο ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον τῆς Κρήτης καὶ τῆς Ρούμελης, ὅτε εἶδε καὶ ἔζησε ἀνθρώπους καὶ μέρη τοῦ χώρου τῆς Ρούμελης, μὲ κέντρον τοὺς Δελφούς. Ἐκ τούτου καὶ ἐσκέφθη ἐν ἀρχῇ νὰ ὀνομάσῃ τὸ ἔργον του «Ὁδοιπορικαὶ ἐντυπώσεις». Ἀλλὰ προετίμησε τὸν τίτλον «Δελφοί», ἐπειδὴ αἱ ἐντυπώσεις του ἔχουν ὡς ἀφετηρίαν καὶ τέρμα τοὺς Δελφούς.

Εὐχάριστον ἐκπληξιν, ἀλλὰ καὶ ἱκανοποίησιν ἡσθάνθη, ὅτι ὁ μαθητὴς μου Γεώργ. Β. Ἀντουράκης, ἐλκυσθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολογίας, ἐπεδόθη μετὰ ζήλου εἰς μελέτας ἀρχαιολογικὰς καὶ ἤρchiσε γράφων θέματα τῆς ἐν λόγῳ εἰδικότητος, ἐνδιαφέροντα καὶ τὸ πολὺ δημόσιον. Δὲν ἔχομεν ἢ νὰ συγχαρῶμεν τὸν φιλόμουσον νέον καὶ νὰ εὐχρηθῶμεν αὐτῷ περαιτέρω εὐδοκίμῃσιν καὶ διεύρυνσιν τῶν σπουδῶν του. Κ. Γ. Μ.

Χρυσόστομου Θέμελη, Μητροπολίτου Μεσσηνίας, Ἡ ἐν Γιαννίτση Μεσσηνίας Ἱερὰ Εἰκὼν τῆς Ἀγίας Βαρβάρας.

Καλαμάτα 1976, σ. 32 εἰκ. 4.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος εἰς τὴν σειρὰν τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως του (ἀριθ. 23) ἐξέδωκε τελευταίως ἐμπεριστατωμένην μελέτην μὲ τὸν ὡς ἄνω τίτλον.

Ὁ Σεβασμιώτατος δὲν εἶναι μόνον ἐπιτυχημένος Ἱεράρχης, δόκιμος ὁμιλητής, ἀλλὰ καὶ ἐπίμονος ἐρευνητής καὶ ἀξιόλογος συγγραφεὺς, γνωστὸς διὰ τὰς πολυπλεύρους ἐργασίας τοῦ ποιμαντικοῦ, κανονικοῦ καὶ δὴ ἱστορικοεκκλησιαστικοῦ περιεχομένου, διὰ τὰς ὁποίας μάλιστα ἡ νῆσος Εὐβοία θὰ τοῦ χρεωστῇ μεγάλῃν εὐγνωμοσύνην. Μὲ τὴν ἀνωτέρω ἐργασίαν του ὁμως μᾶς παρουσιάζει καὶ ἄλλας διαστάσεις τῶν ἱκανοτήτων του, διότι αὕτη προϋποθέτει ὅπωςδῆποτε καὶ γνώσεις ἀρχαιολογικὰς.

1. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος (σ. 3-6) ὁ Σεβασμιώτατος ἀναφέρεται εἰς τὰ δύο δημοσιεύματα τοῦ Γιάννη Ζάβαλη εἰς τὴν ἐφημερίδα «Μάχη», τὰ ὁποῖα καὶ γίνονται ἡ ἀφορμὴ τῆς συγγραφῆς τῆς παρούσης μελέτης.

2. Εἰς τὴν συνέχειαν (σ. 6-12) ἀναφέρεται εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς κατὰ θαυμαστὸν τρόπον εὐρέσεως τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνος τῆς Ἀγίας Βαρβάρας, ὡς καὶ εἰς τὰ θαύματα τὰ συνδεόμενα μετ' αὐτῆς καὶ γενικώτερον εἰς τὴν εὑρεσιν ἐτέρων Ἱερῶν Εἰκόνων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

3. Εἰς τὰς σελίδας (12-20), ἀναφερομένης εἰς τὴν προέλευσιν τῆς Ἱ. Εἰκόνος, ἀφοῦ γίνεται μία λεπτομερὴς καὶ λίαν παραστατικὴ περιγραφή, ἀποδεικνύεται δι' ἀκλονήτων ἐπιχειρημάτων, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ εἰδώλου ἢ παραστάσεως νεκροδείπνου, ἀλλὰ περὶ ἐπιτυμβίας στήλης τῶν εἰδωλοατρικῶν μὲν χρόνων, τὴν ὁποίαν ὁμως οἱ Χριστιανοὶ ἐχρησιμοποίησαν διὰ νὰ ἐξεικονίσουν καὶ τιμῇσιν τὴν ἰδικὴν των Ἀγίαν. Ἐντύπωσιν προκαλοῦν αἱ ἀρχαιολογικαὶ γνώσεις τοῦ Σεβασμιωτάτου εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ πολλὰ παράλληλα παραδείγματα, αἱ ὁποῖαι τοῦ δίδουν τὴν δυνατότητα νὰ κινῆται μὲ ἄνεσιν καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πνευματικὸν χώρον.

4. Τέλος (σ. 20-28) ὁ Σεβασμιώτατος, διὰ διὰ φόρων ἐπιτυχῶν συλλογισμῶν ἀναφέρεται εἰς τὸ διατί, ἴσως κατὰ προτίμησιν, ἐξεικονίσθη ἡ Ἀγία Βαρβάρα.

Γενικῶς ἡ ὅλη ἐργασία γραμμὴν μὲ τὴν διακρίνουσαν ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Σεβασμιωτάτου μέθοδον καὶ τάξιν, ἐργασία μὲ ἐπιστημονικὰς ἀξιώσεις, τεκμηριωμένη, εἶναι συγχρόνως καὶ μία σημαντικὴ συμβολὴ εἰς τὸ γενικώτερον πρόβλημα, πῶς οἱ Χριστιανοὶ συμπεριεφέρθησαν εἰς τὰ ἔργα τέχνης τῆς εἰδωλολατρείας, πῶς ἐχρησιμοποίησαν τὸ ὕλικόν της καὶ τὰ λατρευτικὰ της κέντρα.

Ἀρχιμ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΛΙΑΠΗΣ
Πτυχιούχος Ἀρχαιολογίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398/73 Ν.Δ. «περὶ συστάσεως ὁργανικῶν θέσεων Διακόνων κ.λπ.», καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα δικαιολογητικά πρὸς κατάληψιν τῶν θέσεων Ἱεροδιακόνων τῶν κάτωθι ἐνοριακῶν Ἱ. Ναῶν, προκειμένου μετὰ ταῦτα νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων: 1) Ἱ. Ναοῦ Φανερωμένης Αἰγίου, 2) Ἱ. Ναοῦ Ταξιάρχων Αἰγίου, 3) Ἱ. Ναοῦ Εἰσοδίων Αἰγίου, 4) Ἱ. Ναοῦ Ἀκράτας καὶ 6) Ἱ. Ναοῦ Καλαβρύτων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 9ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὰς κενὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις 1) Μεγαλοδερσίου Ἀγίας, 2) Ταξιάρχων Μηλεῶν καὶ 3) Ἀγ. Ἀθανασίου Ἀγ. Γεωργίου Νηλείας, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Βόλῳ τῇ 8ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν κάτωθι Ἱ. Ναῶν: 1) Ἀγίων Θεοδώρων Ὁρεστιάδος (Γ' θέσις), 2) Ἀγίου Γεωργίου Σουφλίου (Γ' θέσις), 3) Ἀγίου Ἀθανασίου (Β' θέσις), 4) Ἀγίου Δημητρίου Ἀμορίου, 5) Ἀγίου Δημητρίου Σοφικοῦ καὶ 6) Προφήτου Ἡλιοῦ Μεταξάδων (Β' θέσις), καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ ὡς ἂν Κανονισμοῦ προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Θήρας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὰς κενὰς Ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγίου Γεωργίου Καταπόλων Ἀμοργοῦ, 2) Ἀγίας Σοφίας Λαγκάδας Ἀμοργοῦ, 3) Ἀγίων Ἀναργύρων Θολαρίων Ἀμοργοῦ, 4) Ἀγίου Σπυρίδωνος Βρουταίου Ἀμοργοῦ, 5) Εἰσοδίων Θεοτόκου Σχοινούσης, 6) Τιμίου Σταυροῦ Δονούσης, 7) Εἰσοδίων Θεοτόκου Πρακλείας, 8) Ἀγίου Νικολάου Ἀνάφης, 9) Εὐαγγελισμοῦ Θεο-

τόκου Ἱου, 10) Εἰσοδίων Θεοτόκου Ἡμεροβιγλίου Θήρας, 11) Ἀγίου Γερασίμου Φηροστεφανίου Θήρας καὶ 12) Ἀγίας Θεοδοσίας Ἀκρωτηρίου Θήρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Θήρᾳ τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου 1976.

† Ὁ Θήρας ΓΑΒΡΙΗΛ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ὑπ' ἀριθ. 1398/73 Ν.Δ. «Περὶ συστάσεως ὁργανικῶν θέσεων Διακόνων κ.λπ.» ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/69 Κανονισμοῦ τῆς Ἱ. Συνόδου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσιν τὰς κενὰς θέσεις τῶν ἐνοριακῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἱπταπαντῆς τοῦ Σωτήρος Μητροπ. Ναοῦ Θήρας, 2) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ἐμπορείου Θήρας, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀμοργοῦ, 4) Ἀγίου Γεωργίου Καταπόλων Ἀμοργοῦ καὶ 5) Εὐαγγελισμοῦ Θεοτόκου Ἱου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Θήρᾳ τῇ 6ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Θήρας ΓΑΒΡΙΗΛ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Λαβόντες ὑπ' ὄψει τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τὰς Διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου 346/76, ὡς καὶ τῶν ἄρθρων 33, 34 καὶ 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν κάτωθι Ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγίου Δημητρίου Ἀγίου Δημητρίου, 2) Ἀγίου Παντελεήμονος Παλαισιόλεως, 3) Ἀγίου Γεωργίου Φωαϊτικῶν, 4) Ἀγίων Ἀποστόλων Ἀγίων Ἀποστόλων Βροχίτης, 5) Ἀγίου Σπυρίδωνος Λαγανά, 6) Μετ. Σωτήρος Κάμπου, 7) Ἀγίου Χαράλαμπος Ἀδγῆς, 8) Ἀγίου Ἀθανασίου Λευκοχωρίου, 9) Ἀγίου Γεωργίου Νεαπόλεως Βάρδας, 10) Προφήτου Ἡλιοῦ Κουζουλίου, 11) Ζωοδόχου Πηγῆς Μαγούλας, 12) Ἀγίου Σπυρίδωνος Σκουροχωρίου, 13) Ἀγίου Διονυσίου Κυλλήνης, 14) Παμμ. Ταξιάρχων Ἀθανασουλέϊκων, 15) Ἀγίου Δημητρίου Κατσαροῦ, 16) Ἀγίου Βασιλείου Κλεινδιά, 17) Ἀγίας Τριάδος Δεδεντοχωρίου, 18) Ἀγίου Δημητρίου Καρδιακωτίου, 19) Ἀγίου Γεωργίου Βουπρασίου, 20) Ἀγίου Νικολάου Μετοχίου, 21) Ἀγίου Ἀθανασίου Ἀάφνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν, ὡς ὑποψηφίων Ἐφημερίων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 17ῃ Αὐγούστου 1976

† Ὁ Ἡλείας καὶ Ὠλένης ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ 1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑπ. Θεοτόκου (Εὐαγγελιστρίας) Σγουράδων — Κερκύρας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὴν ὡς ἂν ἐφημεριακὴν θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κερκίρᾳ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Καρυστίας και Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/69 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου Πολυποτάμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ Νόμων ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Κύμῃ τῇ 9ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Καρυστίας ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ίερά Μητρόπολις Μεσογαίας και Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπερὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, πρὸς κατάληψιν τῆς Β' χρηρευούσης Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Καλυβίων-Ἀττικῆς.

Σπάτα, τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1976.

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπερὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζόμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, πρὸς κατάληψιν τῆς χρηρευούσης Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου Διασταυρώσεως Ραφήνας-Ἀττικῆς.

Σπάτα, τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1976

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου χωρίου Φυλλίου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς Κειμένης Νομοθεσίας προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά ἐντὸς 10ημέρου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Νεαπόλει τῇ 24ῃ Σεπτεμβρίου 1976.

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἐάνθης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 346/1976 «Περὶ τρόπου πληρώσεως ἐφημεριακῶν τινῶν θέσεων καὶ συστά-

σεως Εἰδικῶν Σχολῶν Ἱερατικῆς Μορφώσεως», τὴν ὑπ' ἀριθ. 3154/26.6.1976 ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ΦΕΚ 838 τ. Β') καὶ τὸ ἀρθρον 36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα ὅπως καταλάβωσι μίαν τῶν κενῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Εὐαγγελιστρίας Σταυρουπόλεως, 2) Ἀγίου Δημητρίου Ἄνω Καρυφύτου, 3) Ἀγίου Δημητρίου Σταυροχωρίου, 4) Ἀγίου Γεωργίου Δαφνῶνος, 5) Κοιμ. Θεοτόκου Κάτω Ἰωνικοῦ, 6) Ἀγίου Νικολάου Μαργαριτίου, 7) Ἀναλήψεως Κυρίου Λειβαδίτου, 8) Ἀγίου Γεωργίου Πασχαλιᾶς καὶ 9) Ζωοδόχου Πηγῆς Παλαιῶ Ζυγοῦ, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἰτήσεις μετὰ τῶν προβλεπομένων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐάνθῃ τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1976

† Ὁ Ἐάνθης ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33-36 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπερὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων, καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα καὶ βουλομένους ὅπως καταλάβωσι μίαν τῶν ἀκολουθῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Ἀκριτοχωρίου, 2) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Κάτω-Ἀμπέλας, 3) Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Ἀχλαδοχωρίου, 4) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Γεφυροδίου καὶ 5) Ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Καπνοφύτου, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰς αἰτήσεις αὐτῶν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σιδηροκάστρῳ τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 1976

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΙΩΑΝΝΗΣ

Ίερά Μητρόπολις Σάμου καὶ Ἱκαρίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ (Ταξιάρχης) Πλωμαρίου Ἱκαρίας, προσκαλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὁριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1976.

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱκαρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἀγίας Μαρίας Ἀρεθούσης, 2) Ἀγίου Γεωργίου Ἀμάλου, 3) Ἀγίου Δημητρίου Δάφνης, 4) Ἀγίου Ἰωάννου Δάφνης, 5) Ἀγίου Δημητρίου Καταφυγίου, 6) Ἀγίας Εὐφρόνης Κουινιάδων, 7) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κοσσυκίων, 8) Τιμίου Προδρόμου Μαυράτου, 9) Ἀγίου Γεωργίου καὶ Εὐαγγελισμοῦ Μηλιωτοῦ, 10) Κοιμήσεως Θεοτόκου Μονοκαμπίου, 11) Ὁσίας Ματρώνας Ὁξέ, 12) Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Φραντᾶτου, 13) Ἀγίου Ἰωάννου Προδρόμου Καραβοστάμου καὶ 14) Ἀγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Μαυρικαίου καὶ Τσουρέδων ἀπάντων Νήσου Ἱκαρίας τῆς κατ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σάμου καὶ Ἱκαρίας, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δη-

μοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἡμῶν προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Μητρόπολιν ἅπαντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σάμῳ τῇ 4ῃ Ὀκτωβρίου 1976

† Ὁ Σάμου καὶ Ἱακρίας ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Τρίκκης καὶ Σταγῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς διακονικῆς θέσεως τῆς Ἑνορίας Ἀγίου Νικολάου Τρικάλων, καλοῦμεν τοὺς ἐπιθυμοῦντας καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νομικὰ προσόντα, συμφώνως πρὸς τὰς κειμένας νομικὰς διατάξεις, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ἅπαντα τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Τρικάλαις τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 1976

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κάτωθι κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης Νομοθεσίας «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τ' ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω. 1) Ἀγ. Μαρίνης τ.δ. Φαλάρων, 2) Ἀλεποσπίτων, 3) Δρυμαίας, 4) Καλαποδίου, 5) Λυχνοῦ, 6) Μεγαπλατάνου, 7) Ὀμβριακῆς, 8) Περιβολίου-Δομοκοῦ, 9) Β'. καὶ Γ'. Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ἀθανασίου Λαμίας, 11) Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου Σπερχειάδος, 12) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς Σπερχειάδος, 13) Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Σπερχειάδος.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 27ῃ Αὐγούστου 1976

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀνακοίνωσις

Ἐκ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἀνακοινοῦνται, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς ἐν Τεχεράνῃ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἐξαιτεῖται τὸν διορισμὸν Ἱερατικῶς Προϊσταμένου τῆς Κοινότητος ταύτης.

Καλεῖται, ὅθεν, πᾶς ἐνδιαφερόμενος Ἑλληνορθόδοξος Κληρικός, ὅπως ἀποταθῇ τῇ Πρωτοσυγκελλίᾳ τῆς Ἱερᾶς Ἀρ-

χιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν πρὸς λήψιν θετικῶν ἐν προκειμένῳ πληροφοριῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9ῃ Ὀκτωβρίου 1976

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν)

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρών καὶ Νιγρίτης

Κλητήριον Ἐπίκριμα [2]

Πρὸς

Τὸν Ἱερομόναχον Κωνσταντῖνον Παπαϊωάννου,
Ἀδελφὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου Σερρών
(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Ἐνεργοῦντες τακτικὰς ἐνόρκους ἀνακρίσεις συνωδὰ τῷ ὑπ' ἀριθ. 1597/10-7-1976 ἐγγράφῳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σερρών καὶ Νιγρίτης, καλοῦμέν σε νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον ἡμῶν καὶ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ Σερρών, τὴν 25ῃν Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ἡμέραν Δευτέρα καὶ ὥραν 9ην π.μ., ἵνα ἀπολογηθῇ ἐπὶ ἀποδιδόμενῳ σοι κατηγοριῶν.

Ἐν Σέρραις τῇ 24ῃ Αὐγούστου 1976

Ὁ Ἀνακριτὴς

Ὁ Γραμματεὺς

Οἰκ. Δημήτριος Κκυπούρης

Σακελ. Γεώργιος Κυριακίδης

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

Αὐτὸς εἶναι ὁ τίτλος τῆς νέας ἐφημερίδος τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἐκδίδει ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία.

Η «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

- ΘΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗ ὑπευθύνως καὶ ἀντικειμενικῶς τὸν λαὸν διὰ τὴν δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς διαφόρους τομείς.
- ΘΑ ΠΑΡΕΧΗ ὀρθὴν κατεύθυνσιν εἰς τὰ διάφορα προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν σήμερον τὸν ἄνθρωπον
- ΘΑ ΑΠΑΝΤΑ εἰς διαφόρους ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας αἰτιάσεις.
- ΘΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗ τοὺς πιστοὺς καὶ θὰ καλλιεργῇ εἰς αὐτοὺς γνήσιον ὀρθόδοξον βίωμα.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταὶ τῆς ἐφημερίδος τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἔχουν αὐτὴν ὁδηγὸν εἰς τὴν πορείαν τῆς ζωῆς των.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Μητροπολίτου Κίτρους Βαρνάβα Δ. Τζωρτζάτου, Τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Ἀνακοίνωσις γενομένη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις συνελθὸν (5-11/9-1976) ΙΕ' Διεθνὲς Συνέδριον Βυζαντινῶν Σπουδῶν.

Πάνταῖνος, Ἐπίσημον Δελτίον Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Δ/ντής, † Μητροπολίτης Ἐλευσίνος Τιμόθεος. Ἔτ. 68ον, Μάρτιος—Ἀπρίλιος 1976, ἀριθ. 3-4.

Ὁρθόδοξος Μαρτυρία καὶ Σκέψεις, Διμηνιαῖον περιοδικὸν Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας καὶ Ἐξαρχίας πάσης Ἰβηρίας. Δ/ντής, Ἐπίσκοπος Σασίμων Ἱερεμίας. Ἔτος Α', Ἀπρίλιος—Μάϊος 1976, ἀριθ. 3.

Μητροπολίτου Ν. Ἰωνίας-Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου:

Περιστατικαὶ εὐχαί. (Δ' τεύχος)

Ἐξεδόθη ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ περιλαμβάνει 32 εὐχὰς εἰς διαφόρους περιστάσεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου.

Τοῦ αὐτοῦ, «Ὁ ἄνθρωπος γήινος καὶ ὑπεργήινος» Ἀθήναι 1976.

Πρωτότυπος μελέτη πραγματευομένη τὸ πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς Πατερικῆς διδασκαλίας κατὰ τρόπον γλαφυρὸν καὶ ἐποικοδομητικόν, ἀποτελοῦσα σύγχρονον ἐπιτομὴν τῆς χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας.

Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφορήθη εἰς δύο (2) ἐκδόσεις τὸν Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον 1976 καὶ ταχέως ἐξηντλήθη.

Μητροπολίτου Τίτου Ματθαίου: «Ἡ μυστικὴ ζωὴ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Σεβ. συγγραφεὺς ἐκθέτει ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν διὰ τῆς μυστηριακῆς ζωῆς ἐπερχομένην χάριν καὶ ἁγιασμὸν τῶν μελῶν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς ἐκ τούτου τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ εἶναι λίαν κατάλληλον διὰ τε κληρικοὺς καὶ πνευματικῶς προηγμένους πιστοὺς.

Τοῦ αὐτοῦ, «Τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὰ κοιμητήρια».

Βιβλίον ἐν πολλοῖς πρωτότυπον, τὸ πρῶτον κυκλοφοροῦν παρ' ἡμῖν, τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον εἶναι λίαν ψυχοφελές διὰ τε τοὺς κληρικοὺς καὶ πιστοὺς.

Ἐν αὐτῷ ἐξετάζεται τὸ θέμα ἀπὸ τε δογματικῆς καὶ ποιμαντικῆς ἐπόψεως.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Νικαίας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

† Ὁ Περιστερίου ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἑσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 12 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Ἰδεῶδες Ἀγωγῆς καὶ Μορφώσεως τῶν Νέων.

Ἰωάν. Ν. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ἡ Πανορθόδοξος Σύνοδος.

Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου, Τὸ Θεῖον Βάπτισμα κατὰ τοὺς Ἱ. τῆς Ἐκκλησίας Κανόνας.

Μητροπ. Ταλαντίου Ἀμβροσίου, Τιτουλάριου Ἐπίσκοποι καὶ Μητροπολίται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1914 μέχρι σήμερον.

Εὐαγ. Δ. Θεοδώρου, Τὸ Β' Συνέδριον τῶν Ὁρθόδοξων Θεολογικῶν Σχολῶν. — Ε. Δ. Θ., Τὰ Ἐγκαίνια τοῦ Κτηρίου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Γεωργ. Α. Γαλίτη, Κοσμήτορος Θεολ. Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ Καταλόγου θεμάτων τῆς μελλούσης Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας.

Ἐκλογή καὶ χειροτονία Νέων Τιτουλαρίων Ἐπισκόπων.

Μητροπ. Ταλαντίου Ἀμβροσίου, Αἱ ἐνέργειαι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ Χιλιαστικοῦ Προβλήματος.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία καὶ Περιοδικά.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθήναι, Ἰασιῶν 1 — Τηλ. 710.73

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 787.978.